ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ
των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Παροχή Υπηρεσιών Επιστημονικής, Ερευνητικής και Διοικητικής-Τεχνικής Υποστήριξης του «Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας» της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Π04
4η ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ

ΕΝΩΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
«ΙΝΝΟΛΑΝΤ Ε.ΠΕ - ΑΠΟΨΗ Α.Ε.»

ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΕ - ΙΝΝΟΛΑΝΤ ΕΠΕ
Πανεπιστημίου 56, 106 78 ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210-6995053
fax: 210-6995098
Email: info@innoland.gr

ΑΠΟΨΗ Υπηρεσίες Πληροφορικής Συμβουλευτικής και Εκπαίδευσης Ανώνυμη Εταιρεία
ΑΝΤ/ΡΧΟΥ Π/Ν Π. ΒΛΑΧΑΚΟΥ 38-40
ΠΕΙΡΑΙΑΣ Τ.Κ. 18545
τηλ.: 210-4629300
fax: 210-4619565
Email: info@apopsinet.gr

Παραδοτέο	**Π04 – 4Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ**
Κωδικός Έργου	ΟΠΣ 5010638
Τίτλος Έργου	Παροχή Υπηρεσιών Επιστημονικής, Ερευνητικής και Διοικητικής-Τεχνικής Υποστήριξης του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
Αρ. Σύμβασης	19SYMV004757378 2019-04-09 & 21SYMV008782041 2021-06-17
Κύριος Έργου	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Περιγραφή	Σύσταση και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας στην ΠΚΜ (ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ).

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Έκδοση	Ημερομηνία	Παρατηρήσεις
1η	11-09-2023	-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ iii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ iv
ΜΕΡΟΣ Α – ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ 1
Εισαγωγή 1
1. Ταυτότητα της έρευνας 4
2. Αποτύπωση της Έρευνας 9
Α. Προφίλ Επιχείρησης (Ερωτήσεις 1-6) 9
Β. Μεταβολές στις Θέσεις Εργασίας (Ερωτήσεις 7-12) 22
Γ. Ειδικότητες/ Γνώσεις /Δεξιότητες (Ερωτήσεις 13-14) 59
3. Ανάλυση δεδομένων ποιοτικής έρευνας 79
Δειγματοληπτικό πλαίσιο 79
Άποψη για ειδικότητες εργαζομένων που θα εμφανίσουν στο μέλλον την μεγαλύτερη δυναμική 80
Ύπαρξη ελλείμματος δεξιοτήτων & γνώσεων στους εργαζόμενους 81
Προτάσεις για θέματα κατάρτισης εργαζομένων 81
Μετακλητοί εργαζόμενοι 81
Απασχόληση την τελευταία 3ετία των μετακλητών 81
Κάλυψη αναγκών επιχείρησης από μετακλητούς 82
4. Συμπεράσματα & Προκλήσεις 83
Ποσοτική Έρευνα 83
Ποιοτική Έρευνα 86
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Ερωτηματολόγιο Ποσοτικής Έρευνας 87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – Οδηγός Συνέντευξης Ποιοτικής Έρευνας 91
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – Κωδικοποιήσεις 92
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Πίνακες Δεδομένων Ποσοτικής 99
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – Δεδομένα Ποιοτικής 101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - Διασταυρώσεις 104

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 - Στατιστικοί δείκτες αριθμού εργαζομένων ανά Π.Ε. στο σύνολο του δείγματος 14
Πίνακας 2 – Στατιστικοί δείκτες αριθμού εργαζομένων στο σύνολο του δείγματος ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 14
Πίνακας 3 - Εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης ανά Περιφερειακή Ενότητα 15
Πίνακας 4 - Εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης ανά Περιφερειακή Ενότητα 15
Πίνακας 5 - Έτη λειτουργίας της επιχείρησης ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας . 17
Πίνακας 6 – Εξαγωγική Δραστηριότητα εντός διετίας των επιχειρήσεων της ΠΚΜ 18
Πίνακας 7 - Εξαγωγική δραστηριότητα ως % του τζίρου στο σύνολο 20
Πίνακας 8 - Εξαγωγική δραστηριότητα ως % του τζίρου στο σύνολο ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 21
Πίνακας 9–Στατιστικοί Δείκτες αριθμού κενών θέσεων εργασίας του δείγματος στις επιχειρήσεις ανά ΠΕ (σε όσες απάντησαν ότι υπάρχουν κενές θέσεις N*=182) 24
Πίνακας 10 – Στατιστικοί Δείκτες μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης/ αποχώρησης στις επιχειρήσεις ανά ΠΕ (N=68 – 10,8%) 46
Πίνακας 11 – Στατιστικοί Δείκτες μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης/ αποχώρησης στις επιχειρήσεις ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 46
Πίνακας 12 – Στατιστικοί Δείκτες μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης δραστηριότητας στις επιχειρήσεις ανά ΠΕ (N=227 – 36,1%) 47
Πίνακας 13 – Στατιστικοί Δείκτες μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης δραστηριότητας στις επιχειρήσεις ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 47
Πίνακας 14 – Σημαντικά Κίνητρα για επιδότηση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία 58
Πίνακας 15 – 1η Επιλογή - Οι σημαντικότερες (≥3%) ειδικότητες (76% των απαντήσεων) 60
Πίνακας 16 - 2η Επιλογή - Οι σημαντικότερες (≥3%) ειδικότητες (42% των απαντήσεων) 61
Πίνακας 17 - Κατανομή δείγματος ποιοτικής ανά ΠΕ και τομέα οικονομικής δραστηριότητας 79
Πίνακας 18 - Εκτίμηση για ειδικότητες με μεγαλύτερη δυναμική ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 80
Πίνακας 19 - Αριθμός μετακλητών ανά τομέα 82
Πίνακας 20 – Απαντήσεις στην κατηγορία «Άλλο» για την ερώτηση (9) «Ποιος είναι ο κύριος λόγος που οι θέσεις παραμένουν κενές;» 99
Πίνακας 21 - Απαντήσεις στην κατηγορία «Άλλο» για την ερώτηση (17) «Εκτός από τις Ειδικές Επαγγελματικές γνώσεις & δεξιότητες που απαιτούνται για τους εργαζόμενους, παρακαλώ αναφέρετε όσες άλλες βασικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για τους εργαζόμενους και υποψήφιους εργαζόμενους της 1ης πιο σημαντικής ειδικότητας (που αναφέρατε παραπάνω) που απαιτούνται για την καλύτερη λειτουργία της επιχείρησής σας;» 99

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
ΕΣΠΑ 2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1 - Ποσοστό συμμετοχής επιχειρήσεων της κάθε ΠΕ στο σύνολο του δείγματος των ερευνών του ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ για 2023 9
Γράφημα 2 – Διαστρωμάτωση επιχειρήσεων της ΠΚΜ ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 10
Γράφημα 3 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Θεσσαλονίκης ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 10
Γράφημα 4 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Ημαθίας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 11
Γράφημα 5 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Κιλκίς ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 11
Γράφημα 6 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Πέλλας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 11
Γράφημα 7- Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Πιερίας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 12
Γράφημα 8 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Σερρών ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 12
Γράφημα 9 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Χαλκιδικής ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 12
Γράφημα 10 – Κατανομή των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια βάσει του μεγέθους τους ... 13
Γράφημα 11 - Θηκόγραμμα χρόνου λειτουργίας των επιχειρήσεων του δείγματος ανά ΠΕ 16
Γράφημα 12 - Θηκόγραμμα ετών λειτουργίας των επιχειρήσεων του δείγματος ανά Τομέα 17
Γράφημα 13 – Συνολική Εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων του δείγματος 18
Γράφημα 14 - Εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων του δείγματος ανά Περιφερειακή Ενότητα 19
Γράφημα 15 - Εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων του δείγματος τομέα δραστηριότητας 20
Γράφημα 16 - Ποσοστιαία κατανομή κάλυψης κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 22
Γράφημα 17 – Απεικόνιση κενών θέσεων εργασίας τους επιχειρήσεις τους ΠΚΜ ανά ΠΕ – Φεβρουάριος – Μάϊος 2023 23
Γράφημα 18 – Ποσοστιαία κατανομή κάλυψης κενών θέσεων εργασίας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 23
Γράφημα 19 - Κενές θέσεις εργασίας στην ΠΚΜ ανά μέγεθος επιχείρησης 24
Γράφημα 20 - Ζητούμενες ομάδες επαγγελμάτων κατά ESCO στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ . 25
Γράφημα 21 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Θεσσαλονίκης 26
Γράφημα 22 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Ημαθίας 26
Γράφημα 23 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Κιλκίς 27
Γράφημα 24 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Πέλλας 27
Γράφημα 25 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Πιερίας 28
Γράφημα 26 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Σερρών 28
Γράφημα 27 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Χαλκιδικής 29

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
ΕΣΠΑ 2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γράφημα 28 - Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στον τομέα Υπηρεσιών 30
Γράφημα 29 - Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στον τομέα Εμπορίου.....31
Γράφημα 30 - Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στον τομέα Μεταποίησης.....31
Γράφημα 31 - Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στον τομέα Κατασκευών.....32
Γράφημα 32 - Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στον τομέα Πρωτογενή Τομέα..32
Γράφημα 33 - Πρόθεση κάλυψης υπαρχουσών και μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας από τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ εντός του 2023.....33
Γράφημα 34 - Πρόθεση κάλυψης υπαρχουσών και μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας από τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ εντός του 2023.....34
Γράφημα 35 - Πρόθεση κάλυψης υπαρχουσών και μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας από τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ, ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, εντός του 2023 .35
Γράφημα 36 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 36
Γράφημα 37 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Θεσσαλονίκης.....37
Γράφημα 38 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Ημαθίας 37
Γράφημα 39 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Κιλκίς 38
Γράφημα 40 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Πέλλας.....38
Γράφημα 41 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Πιερίας.....38
Γράφημα 42 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Σερρών.....39
Γράφημα 43 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Χαλκιδικής 39
Γράφημα 44 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του τομέα των Υπηρεσιών.....40
Γράφημα 45 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του τομέα του Εμπορίου.....41
Γράφημα 46 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του τομέα της Μεταποίησης 41
Γράφημα 47 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του τομέα των Κατασκευών 42
Γράφημα 48 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του τομέα του Πρωτογενούς Τομέα.....42
Γράφημα 49 - Πιθανότητα κένωσης θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης επιχειρήσεων ΠΚΜ 43
Γράφημα 50 - Πιθανότητα κένωσης θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης δραστηριοτήτων επιχειρήσεων ΠΚΜ 43
Γράφημα 51 – Πρόθεση κένωσης θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης/ αποχωρήσεων ανά ΠΕ 44
Γράφημα 52 – Πρόθεση κένωσης θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης επιχειρηματικής δραστηριότητας επιχειρήσεων ανά ΠΕ.....44

Γράφημα 53 - Πρόθεση κένωσης θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης/ αποχωρήσεων ανά τομέα δραστηριότητας 45
Γράφημα 54 – Πρόθεση δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης επιχειρηματικής δραστηριότητας ανά τομέα δραστηριότητας 45
Γράφημα 55 - Πρόθεση απόλυσης εντός 2023 στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 48
Γράφημα 56 – Πρόθεση απόλυσης εντός 2023 στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ ανά ΠΕ 49
Γράφημα 57 - Πρόθεση απόλυσης εντός 2023 στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας 50
Γράφημα 58 – Δυνατότητα πρόσβασης ατόμων ΑμεΑ στην ΠΚΜ 52
Γράφημα 59 - Δυνατότητα πρόσβασης ατόμων ΑμεΑ στην ΠΚΜ ανά ΠΕ 52
Γράφημα 60 - Δυνατότητα πρόσβασης ατόμων ΑμεΑ στην ΠΚΜ ανά τομέα δραστηριότητας 53
Γράφημα 61 – Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 54
Γράφημα 62 - Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ ανά ΠΕ 54
Γράφημα 63 - Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ ανά τομέα δραστηριότητας 55
Γράφημα 64– Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία σε περίπτωση επιδότησης της επιχείρησης στην ΠΚΜ 56
Γράφημα 65 - Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία σε περίπτωση επιδότησης της επιχείρησης στην ΠΚΜ ανά ΠΕ 56
Γράφημα 66 - Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία σε περίπτωση επιδότησης της επιχείρησης στην ΠΚΜ ανά τομέα δραστηριότητας 57
Γράφημα 67 - Σημαντικά Κίνητρα για επιδότηση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία 58
Γράφημα 68 – Ζητούμενο εκπαιδευτικό επίπεδο στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 63
Γράφημα 69 – Κατηγορίες εκπαιδευτικού επιπέδου (1η επιλογή) ανά ΠΕ στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 64
Γράφημα 70 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 65
Γράφημα 71 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Θεσσαλονίκης 66
Γράφημα 72 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Ημαθίας 67
Γράφημα 73 – Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Κιλκίς 68
Γράφημα 74 – Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Πέλλας 69
Γράφημα 75 – Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Πιερίας 70
Γράφημα 76– Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Σερρών 71
Γράφημα 77 – Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Χαλκιδικής 72
Γράφημα 78 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις του τομέα Υπηρεσιών 73
Γράφημα 79 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις του τομέα Εμπορίου 74
Γράφημα 80 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις του Μεταποιητικού τομέα 75
Γράφημα 81 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις του τομέα Κατασκευών 76
Γράφημα 82 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις του Πρωτογενούς τομέα 77

ΜΕΡΟΣ Α – ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Εισαγωγή

Το παρόν Παραδοτέο Π04 αποτελεί την 4η και τελευταία Έρευνα Πεδίου του Έργου «ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ, ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ-ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ «ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ» ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» και υποβάλλεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 5 της από 09-04-2019 Σύμβασης, μεταξύ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της Ένωσης Εταιρειών «ΙΝΝΟΛΑΝΤ Ε.ΠΕ - ΑΠΟΨΗ Α.Ε.» (εφεξής και «Ανάδοχος» ή/και «Σύμβουλος»).

Το αντικείμενο των υπηρεσιών του Αναδόχου εστιάζεται στη σύσταση και λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας στην ΠΚΜ (ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ), αφορά στη συμβολή της ΠΚΜ κατά την συγκρότηση και λειτουργία του (εθνικού) Συστήματος Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, και υλοποιείται στο πλαίσιο του Υποέργου 1 της Πράξης: «Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας» η οποία έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία» βάσει της απόφασης ένταξης με ΑΠ. 60/09.01.2018 του Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας, και έχει λάβει κωδικό ΟΠΣ 5010638 (χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση -Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο- και από εθνικούς πόρους μέσω του ΠΔΕ).

Η δημιουργία Συστήματος Διάγνωσης στοχεύει στον αποτελεσματικό προσανατολισμό των πόρων σε προγράμματα που αφορούν την αγορά εργασίας, μειώνουν τις αναντιστοιχίες προσφοράς και ζήτησης εργασίας, αναπροσαρμόζουν την εκπαίδευση και κατάρτιση και τελικά ενισχύουν την απασχόληση μειώνοντας την ανεργία. Ο στόχος δημιουργίας του Συστήματος Διάγνωσης είναι αναγκαίο να εκπληρωθεί με την ενεργό συνεργασία των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικών, των κοινωνικών εταίρων, της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και άλλων εμπλεκομένων φορέων, που σχετίζονται είτε με τις εισροές είτε με τις εκροές του συστήματος. Αριθμός των φορέων αυτών συμμετέχουν στο Δίκτυο Υποστήριξης του ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, καλείται λοιπόν, μέσω της λειτουργίας του ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ, να συμπληρώσει την υπάρχουσα πληροφόρηση στις βασικές θεματικές της διάγνωσης αναγκών, αξιοποιώντας δεδομένα που δεν είναι διαθέσιμα σε εθνικό επίπεδο (δηλαδή Δ.ΥΠ.Α., ΕΛΣΤΑΤ κοκ). Συγκεκριμένα, η πληροφόρηση πρόκειται να καλύπτει, μεταξύ των άλλων, τις εξής γενικές θεματικές:

- **Κενές θέσεις εργασίας και θέσεις εργασίας που με δυσκολία καλύπτονται** (ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά).

- **Κριτήρια πρόσληψης-απασχόλησης σε επαγγελματικό/κλαδικό επίπεδο.**
- **Πληροφόρηση σχετικά με τη δυναμική των κλάδων και των επαγγελμάτων** καθώς και των προϋποθέσεων για την αύξηση της απασχόλησης σε επαγγέλματα και κλάδους.
- Πληροφόρηση σχετικά με τον δυναμισμό κλάδων/επαγγελμάτων σε αναλυτικότερο επίπεδο και των επαγγελμάτων σε φθίνουσα πορεία.
- **Αναλυτικές πληροφορίες για τις επαγγελματικές και τις «οριζόντιες» δεξιότητες συγκεκριμένων επαγγελμάτων.**

Βάσει των συλλεγόμενων στοιχείων, η ΠΚΜ θα συνδράμει στην αποστολή του Εθνικού Μηχανισμού Διάγνωσης, θα σχεδιάζει τοπικές πολιτικές τόνωσης της απασχόλησης, θα ενημερώνει τους πολίτες για τις τάσεις στην εργασίας και στις δεξιότητες, και μελλοντικά θα εκπονεί με μεγαλύτερη ευχέρεια τον σχεδιασμό της ΕΕΚ, πάλι σε τοπικό επίπεδο. Εν κατακλείδι, στο πλαίσιο σύστασης του ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ συνολικά θα υλοποιηθεί σειρά δράσεων όπως:

- **4 (ετήσιες) Έρευνες Πεδίου** (μέρος των στοιχείων θα τροφοδοτήσουν τον Εθνικό Μηχανισμό ΜΔΑΑΕ).
- 4 (ετήσιες) Έρευνες δευτερογενών στοιχείων και επεξεργασία αυτών.
- 4 (ετήσιες) Εκθέσεις ανάλυσης των τάσεων της αγοράς εργασίας στην ΠΚΜ.
- Δημιουργία και ενίσχυση «Δικτύου Φορέων Υποστήριξης και Τροφοδότησης του ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ».
- 2 Εκθέσεις Αξιολόγησης του Περιφερειακού Μηχανισμού.
- Δράσεις Δημοσιότητας και διάχυσης της Πληροφορίας (8 Ημερίδες, Δελτία Τύπου, Ιστοσελίδα του ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ, Εκθέσεις (συνοπτικές) για τους Πολίτες, κλπ.).
- 18 τριμηνιαίες Εκθέσεις Πεπραγμένων του Έργου.

Το παρόν Παραδοτέο **Π04- «4η Ετήσια Έρευνα Πεδίου ΜΕΚΥ (διαδοχή ΕΙΕΑΔ)»** εντάσσεται στο **Πακέτο Εργασιών 1 – «Διενέργεια Ερευνών Πεδίου ΕΙΕΑΔ»** της Σύμβασης και αποτελεί την τέταρτη από τις τέσσερις έρευνες πεδίου που όφειλαν να ολοκληρωθούν έως τον Οκτώβριο του 2023. Η έρευνα αυτή υλοποιείται προγραμματικά σε ετήσια βάση και αποσκοπεί στη συλλογή δεδομένων, με στόχο τη διερεύνηση κρίσιμων στοιχείων της αγοράς εργασίας στην ΠΚΜ και την καταγραφή τάσεων, αναντιστοιχιών και προκλήσεων.

Για την υλοποίηση της 4ης Έρευνας Πεδίου ΜΕΚΥ (διαδοχή ΕΙΕΑΔ), ο Ανάδοχος κατέθεσε ενδεικτικό πλάνο-μεθοδολογία στην Αναθέτουσα με την ΑΠ117/03.02.2023 επιστολή του, η οποία έγινε δεκτή με το 89ο/13.03.2023 Πρακτικό της ΕΠΠΕ - κοινοποιηθέν με το ΑΠ: οικ. 109758(248) /13.02.2023.

Στη συνέχεια, η Αναθέτουσα κοινοποίησε τη Μεθοδολογία του Αναδόχου στην Μονάδα Εμπειρογνωμόνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΜΕΚΥ) που λειτουργεί υπό το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Ύστερα από την κατάργηση του Εθνικού ΜΔΑΑΕ και του ΕΙΕΑΔ με τον Νόμο 4921/2022, με τη δημοσίευση της υπ' Αριθμ. 65106 Απόφασης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΦΕΚ Β3649 2022) προσδιορίζεται εκ νέου η μεθοδολογία, στη βάση της οποίας γίνεται η

συνεργασία μεταξύ της ΜΕΚΥ, των κοινωνικών εταίρων και λοιπών φορέων στο πλαίσιο του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας. Στις 29.03.2023 με την ΑΠ. 207052(508) επιστολή της Αναθέτουσας κοινοποιήθηκε στην Ομάδα Έργου παράθεμα από την ηλεκτρονική αλληλογραφία με την επικεφαλής της Μονάδας Εμπειρογνωμόνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΜΕΚΥ) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κας Ανδριοπούλου. Η Ομάδα Έργου προχώρησε σε απάντηση με την ΑΠ123/10.04.2023 Επιστολή της προς την Αναθέτουσα.

Ο σχεδιασμός της 4ης Έρευνας Πεδίου ΜΕΚΥ (διαδοχή ΕΙΕΑΔ), έλαβε υπόψη αφενός μεν τις *«Ζητούμενες πληροφορίες από τις Περιφέρειες»*, όπως αποτυπώνονται στην *«Μηχανισμός Διάγνωσης Αγοράς Εργασίας: Συνολική Μεθοδολογία» (ΕΙΕΑΔ,2015) και* αφετέρου το προτεινόμενο *«Ερωτηματολόγιο προς τους κοινωνικούς εταίρους»* για τη διενέργεια έρευνας στους εργοδότες που περιλαμβάνεται στην ίδια έκδοση.

1. Ταυτότητα της έρευνας

1. Τύπος Έρευνας

Η παρούσα έρευνα πεδίου παρουσιάζει τα ευρήματα της ποσοτικής και ποιοτικής πρωτογενούς έρευνας που διενεργήθηκε τον Φεβρουάριο – Μάϊο 2023. Ο τύπος έρευνας ανήκει στην κατηγορία των εμπειρικών ερευνών μέσω προσωπικής συνέντευξης.

2. Μέθοδος Διεξαγωγής

2.1. Διεξαγωγή Ποσοτικής Έρευνας

Η έρευνα διεξήχθη μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων **(CATI– Computer Assisted Telephone Interviewing)** και βάσει δομημένου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου προσαρμοσμένο στο λογισμικό ***SurveyMonkey***. Η μέθοδος αυτή εξασφαλίζει τα παρακάτω:

- ✓ Ταχύτητα στην προσέγγιση του κοινού-στόχου και γρήγορη εξαγωγή αποτελεσμάτων.
- ✓ Η χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου δεν επιτρέπει εξωτερική παρέμβαση ή και ανθρώπινο λάθος από την πλευρά του ερευνητή.
- ✓ Δυνατότητα ποιοτικού ελέγχου των συνεντεύξεων με τη μέθοδο της συνακρόασης.
- ✓ Τα στοιχεία των συνεντεύξεων καταχωρίζονται αυτομάτως σε ειδικό πρόγραμμα επεξεργασίας.

Λόγω απόκτησης κατάλληλου δείγματος σε εύλογο χρονικό διάστημα, δεν απαιτήθηκε η εφαρμογή μεικτού συστήματος (συμπλήρωση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων παράλληλα με τις τηλεφωνικές συνεντεύξεις) συλλογής πληροφοριών για την απόκτηση αυτού.

2.2. Διεξαγωγή Ποιοτικής Έρευνας

Διεξήχθησαν σύντομες συνεντεύξεις μέσω τηλεφώνου από τους/τις ερευνητές/τριες βάσει ημι-δομημένου σύντομου ερωτηματολογίου 5 ερωτήσεων ανοιχτής απάντησης.

3. Καθορισμός Παραμέτρων του Δείγματος

Οι εκτιμήσεις που προκύπτουν από δειγματοληπτικές έρευνες εμπεριέχουν συστηματικά και μη συστηματικά σφάλματα και παρουσιάζουν στατιστικές αποκλίσεις από τους δείκτες της απογραφής του στατιστικού πληθυσμού υπό μελέτη. Τα συστηματικά σφάλματα δειγματοληψίας οφείλονται στο γεγονός ότι ένα υποσύνολο ολόκληρου του πληθυσμού (των επιχειρήσεων) περιλαμβάνεται και συμμετέχει στην έρευνα. Τα υπόλοιπα στατιστικά σφάλματα είναι αυτά που δεν που αναφέρονται σε άλλους παράγοντες όπως σφάλματα κάλυψης, μέτρησης, επεξεργασίας, μη απάντησης κ.ά. Οι παράμετροι της δειγματοληψίας καθορίστηκαν όπως παρακάτω.

3.1. Δειγματοληπτικές Μονάδες & Μέγεθος Δείγματος

Ως μονάδες δειγματοληψίας επιλέχθηκαν οι επιχειρήσεις, που διατηρούν έδρα ή παράρτημα στην ΠΚΜ, με τουλάχιστον έναν εργαζόμενο (εξαρτημένη σχέση εργασίας) πλην του εργοδότη. Για την τηλεφωνική συνέντευξη κλήθηκαν οι ιδιοκτήτες ή διευθυντικά στελέχη των επιχειρήσεων, ώστε να είναι σε θέση να απαντήσουν στις εξειδικευμένες ερωτήσεις.

Σύμφωνα με στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος ΕΡΓΑΝΗ[1] για το 2022, που καταγράφει τις επιχειρήσεις που απασχολούν μισθωτούς εργαζόμενους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, στα τέλη περίπου του έτους, στην ΠΚΜ δραστηριοποιούνταν 49.934 επιχειρήσεις (16,42% του συνόλου των επιχειρήσεων στην επικράτεια) που συνολικά απασχολούσαν 361.721 εργαζόμενους (15,99% του συνόλου των εργαζομένων στην επικράτεια).

Το δείγμα των 629 επιχειρήσεων που ελήφθησαν με τουλάχιστον 1 εργαζόμενο (πλην του ιδιοκτήτη), που τελικά συμμετείχαν στην έρευνα, συνιστούν κάλυψη περίπου 1,25% του συνολικού πληθυσμού των επιχειρήσεων της ΠΚΜ.

3.2. Μέγιστο Σφάλμα Δειγματοληψίας

Εκτιμάται σε ±4%, για τις εκτιμήτριες που υπολογίστηκαν (πχ ποσοστά).

3.3. Τύπος δειγματοληψίας ποσοτικής έρευνας

Μη αναλογική (αναφορικά με τη γεωγραφική διαστρωμάτωση) στρωματοποιημένη τυχαία δειγματοληψία (disproportionate random sampling) ενός σταδίου, με στόχο να υπάρξει επαρκές δείγμα πάνω από 60 επιχειρήσεις ανεξάρτητα τομέα οικονομικής δραστηριότητας για κάθε ΠΕ της ΠΚΜ.

3.4. Περιοχή & Στάθμιση

Η έρευνα διεξήχθη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και το δείγμα είναι αντιπροσωπευτικό (στάθμιση) της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων στις επτά (7) περιφερειακές Ενότητες (ΠΕ) αυτής.

3.5. Δειγματοληπτικό Πλαίσιο

Το πλαίσιο δειγματοληψίας προέκυψε από τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα στα Γ.Ε.ΜΗ.[2] των Επιμελητηρίων των ΠΕ της ΠΚΜ.

4. Σχεδιασμός Ερωτηματολογίου

4.1. Στόχοι

Βασικοί στόχοι της έρευνας ήταν:

[1] https://ypergasias.gov.gr/wp-content/uploads/2023/01/%CE%95%CE%99%CE%94%CE%99%CE%9A%CE%9F-%CE%A4%CE%95%CE%A5%CE%A7%CE%9F%CE%A3-2022.pdf

[2] Γενικό Εμπορικό Μητρώο

- Η αποτύπωση της **υφιστάμενης κατάστασης** στο απασχολούμενο ανθρώπινο δυναμικό στον ιδιωτικό τομέα της ΠΚΜ.
- Η καταγραφή της **τρέχουσας ζήτησης και των μελλοντικών προοπτικών ανάπτυξης σε επαγγέλματα και κλάδους.**
- Η διερεύνηση **ζητούμενων επαγγελματικών δεξιοτήτων** και δεξιοτήτων **που λείπουν ή χρειάζονται βελτίωση,** μέσω προγραμμάτων δια βίου μάθησης κ.ά. (οριζόντιες δεξιότητες κατά ESCO).

4.2. Δομή Ερωτηματολογίου Ποσοτικής Έρευνας

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, αποφασίστηκε η διερεύνηση των παρακάτω θεμάτων, μέσω ενός δομημένου ερωτηματολογίου, αφενός με ερωτήσεις κλειστού τύπου για την εξαγωγή ποσοτικών αποτελεσμάτων αλλά και καταγραφή σε συγκεκριμένες ερωτήσεις ποιοτικών απαντήσεων ανοικτής επιλογής.

Οι τέσσερεις βασικοί άξονες διερεύνησης είναι:

A. Προφίλ Επιχείρησης: Ερωτήσεις 1-6
B. Μεταβολές στις θέσεις εργασίας: Ερωτήσεις 7-12, από τις οποίες τέσσερις ερωτήσεις και πιο συγκεκριμένα οι ερωτήσεις 11.1 έως 11.4 αναφέρονται στην πρόθεση των εργοδοτών σχετικά με την απασχολησιμότητα ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ) στις επιχειρήσεις τους.
C. Ειδικότητες/ Δεξιότητες/ Γνώσεις: Ερωτήσεις 13-14

Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο *Παράρτημα Ι* του παρόντος.

4.3. Κλίμακες Απαντήσεων

Για τη διαμόρφωση των απαντήσεων σε ερωτήσεις που στοχεύουν στη διερεύνηση/καταγραφή της άποψης των ερωτηθέντων χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις:

- Συλλογής ονομαστικού τύπου δεδομένων (nominal type)
- Διχότομων απαντήσεων (πχ ΝΑΙ/ΟΧΙ) και ερωτήσεων διακλάδωσης (πχ αν Ναι …. – branching questions)
- Πολλαπλών απαντήσεων
- Αναλογική (ratio) για την συλλογή ποσοτικών δεδομένων

5. Διάρκεια Έρευνας Πεδίου

Η προετοιμασία του δειγματοληπτικού πλαισίου, η εκπαίδευση των ερευνητών και η διεξαγωγή της έρευνας πεδίου διήρκησε από τις 20 Φεβρουαρίου έως τις 15 Μαΐου 2023. Κατόπιν υποδείξεων της Αναθέτουσας το ερωτηματολόγιο της έρευνας επεκτάθηκε και διενεργήθηκε συμπληρωματική έρευνα με στοχευμένες ερωτήσεις αναφορικά με θέματα που αφορούσαν τα ΑμεΑ και την μείωση των θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του δείγματος. Ακολούθησε η ανάλυση και οπτικοποίηση μέσω γραφημάτων των αποτελεσμάτων.

6. Επάρκεια - Ποιοτικοί Έλεγχοι

Στη διεξαγωγή και επίβλεψη της έρευνας συμμετείχαν:

- Ένας επόπτης της τηλεφωνικής έρευνας με αρμοδιότητα την παρακολούθηση της σύνθεσης του δείγματος, τον ποιοτικό έλεγχο των συνεντεύξεων μέσω συνακρόασης, την υποστήριξη των ερευνητών (επίλυση τεχνικών προβλημάτων, κάλυψη απορίων – ερωτημάτων κλπ).
- Τρεις ερευνητές για τη διεξαγωγή των τηλεφωνικών συνεντεύξεων και την καταχώρηση των απαντήσεων στο σύστημα CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing).

7. Κωδικοποιήσεις

Η καταγραφή των αναγκών για ***επαγγέλματα και οριζόντιες δεξιότητες*** γίνεται με βάση την ταξινόμηση ESCO[3] (Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμάτων) η οποία για τον πυλώνα των επαγγελμάτων ακολουθεί τη Διεθνή Τυποποιημένη Ταξινόμηση Επαγγελμάτων ISCO 08. Πιο συγκεκριμένα, η διερεύνηση επαγγελματικών ειδικοτήτων έγινε στο επίπεδο διψήφιας κατηγοριοποίησης αυτών. Οι 9 μονοψήφιοι κλάδοι επαγγελμάτων (εξαιρούνται οι Ειδικές Δυνάμεις – 0 λόγω μη συνάφειας με τους σκοπούς της έρευνας) και οι 40 διψήφιες ειδικότητες που προκύπτουν για το σύνολο των 9 μονοψήφιων επαγγελμάτων κατά ESCO παρατίθενται στο *Παράρτημα ΙΙ*. Για τον πυλώνα των δεξιοτήτων, κατά ESCO, προβλέπονται 4 μονοψήφιες κατηγορίες (γνώσεις, γλωσσικές δεξιότητες και γνώσεις, δεξιότητες, κάθετες δεξιότητες και ικανότητες). Για τους σκοπούς της παρούσας έρευνας και λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα των προηγούμενων Ερευνών Πεδίου του ΕΙΕΑΔ (Π02-Π03) όπου διαπιστώθηκε μειωμένη κατανόηση των διατυπώσεων του ESCO από τους εργοδότες, δημιουργήθηκε μια προσαρμοσμένη λεκτικά λίστα δεξιοτήτων. Οι επιλεγμένες δεξιότητες, αντιστοιχούν σε κατά ESCO κατηγορίες ή υποκατηγορίες δεξιοτήτων και ταυτόχρονα είναι γλωσσικά προσαρμοσμένες στην εγχώρια ορολογία ώστε να αυξηθεί ο βαθμός κατανόησης από τους ερωτώμενους. Η σχετική λίστα δεξιοτήτων βρίσκεται επίσης στο *Παράρτημα ΙΙ*.
Τέλος, η κατηγοριοποίηση της τυπικής εκπαίδευσης ακολουθεί τη Διεθνή Τυποποιημένη Ταξινόμηση Εκπαίδευσης, ISCED-2013 (International Standard Classification of Education) η οποίο διακρίνει την τυπική εκπαίδευση σε εννέα βαθμίδες (0-8).

8. Επεξεργασία Αποτελεσμάτων

Για την αποτύπωση και την επεξεργασία των απαντήσεων της έρευνας και εξαγωγή αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα στατιστικής ανάλυσης SPSS, προγράμματα οπτικοποίησης των αποτελεσμάτων μεταξύ των οποίων και η σειρά λογισμικών γραφείου Microsoft Office.

[3] https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation

9. Αποτελέσματα τηλεφωνικών κλήσεων

Συνολικά έγιναν 11.144 κλήσεις. Από αυτές, 629 οδήγησαν σε συμπληρωμένα ερωτηματολόγια (5,64% - completed), 27 ήταν ημι-συμπληρωμένα και απορρίφθηκαν (0,24% - drop-out rate) και 3.293 – 29,55% ήταν αρνήσεις για διάφορους λόγους (αδυναμία απάντησης, έλλειψη χρόνου, απουσία κατάλληλων ατόμων κλπ.) Επιπλέον αυτών, περίπου 3.608 κλήσεις δεν απαντήθηκαν και 3.578 τηλεφωνικά νούμερα ήταν ακατάλληλα ή λανθασμένα. Το χαμηλό ποσοστό απόκρισης (response rate) είναι χαρακτηριστικό και τις ίδιας τάξης μεγέθους για τηλεφωνικές έρευνες που απευθύνονται σε επιχειρήσεις.

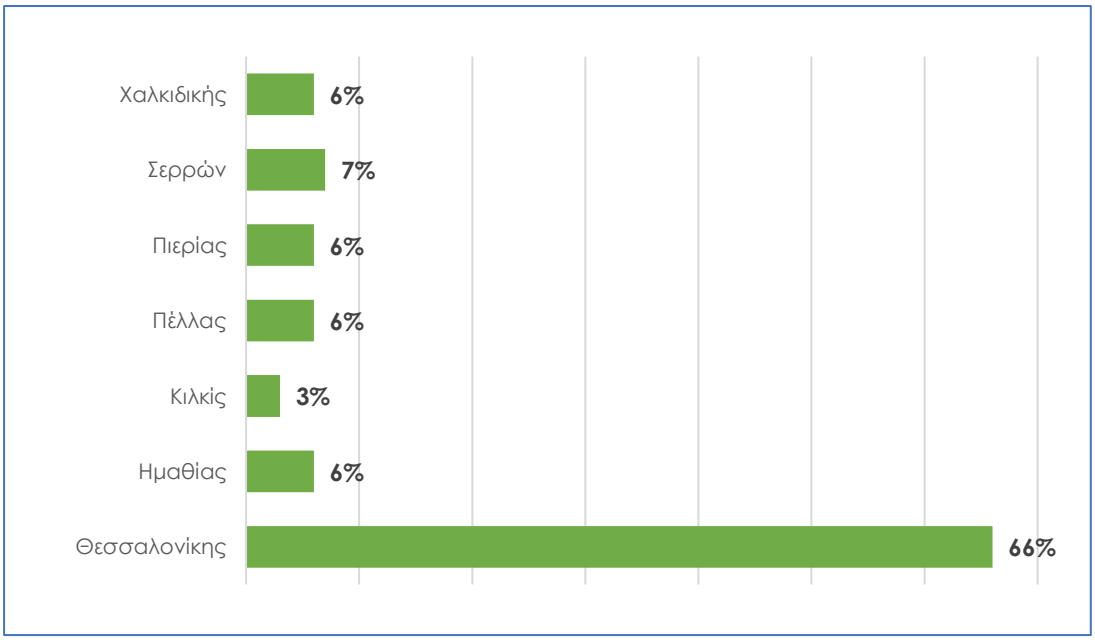
2. Αποτύπωση της Έρευνας

Στην Ενότητα αυτή παρουσιάζονται αναλυτικά, ανά ερώτημα, τα επεξεργασμένα στοιχεία των απαντήσεων των επιχειρήσεων (N=629) που συμμετείχαν στην έρευνα πεδίου και αναλύονται όπου είναι απαραίτητο για την καλύτερη κατανόηση αυτών (α) ανά Περιφερειακή Ενότητα, (β) ανά τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας και (γ) ανά μέγεθος επιχείρησης (κατηγοριοποίηση βάσει αριθμού εργαζομένων).

Α. Προφίλ Επιχείρησης (Ερωτήσεις 1-6)

1. Περιφερειακή Ενότητα δραστηριοποίησης της επιχείρησης

Στο Γράφημα 1 αποτυπώνεται η συμμετοχή της κάθε ΠΕ της ΠΚΜ στο σύνολο των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα. Η ΠΕ Θεσσαλονίκης συμμετέχει κατά 66% στο δείγμα, η Ημαθία με 6%, το Κιλκίς με 3%, η Πέλλα με 6%, η Πιερία με 6%, η ΠΕ Σερρών με 7% και η Χαλκιδική με 6%. Η ερώτηση τέθηκε στο σύνολο του δείγματος. Η συμμετοχή των επιχειρήσεων στο δείγμα για την έρευνα του 2023 (παρούσα) είναι σταθμισμένη βάσει της πραγματικής συμμετοχής των επιχειρήσεων στο σύνολο της ΠΚΜ για τα αντίστοιχα έτη, όπως αυτή δίνεται από τις ετήσιες εκθέσεις του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων[4].

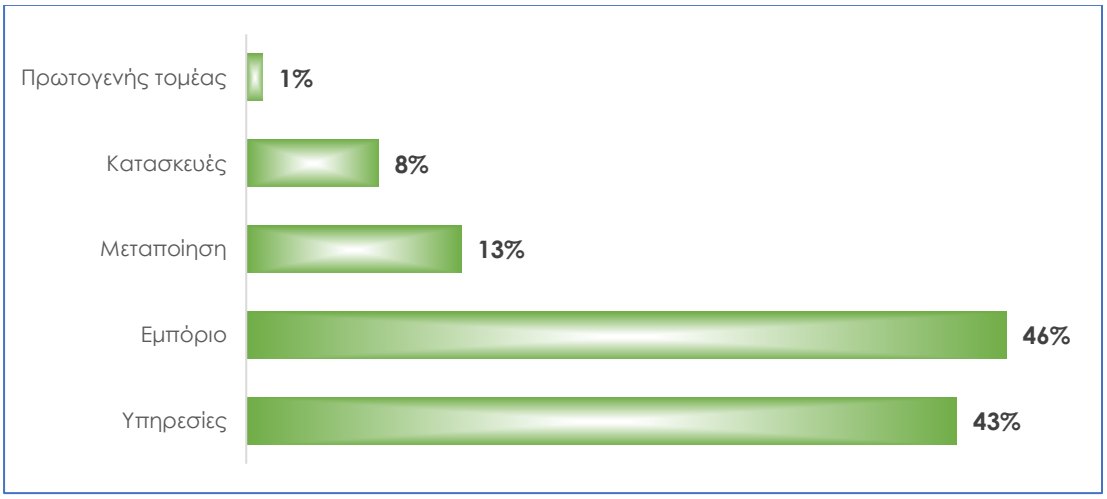

Γράφημα 1 - Ποσοστό συμμετοχής επιχειρήσεων της κάθε ΠΕ στο σύνολο του δείγματος των ερευνών του ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ για 2023

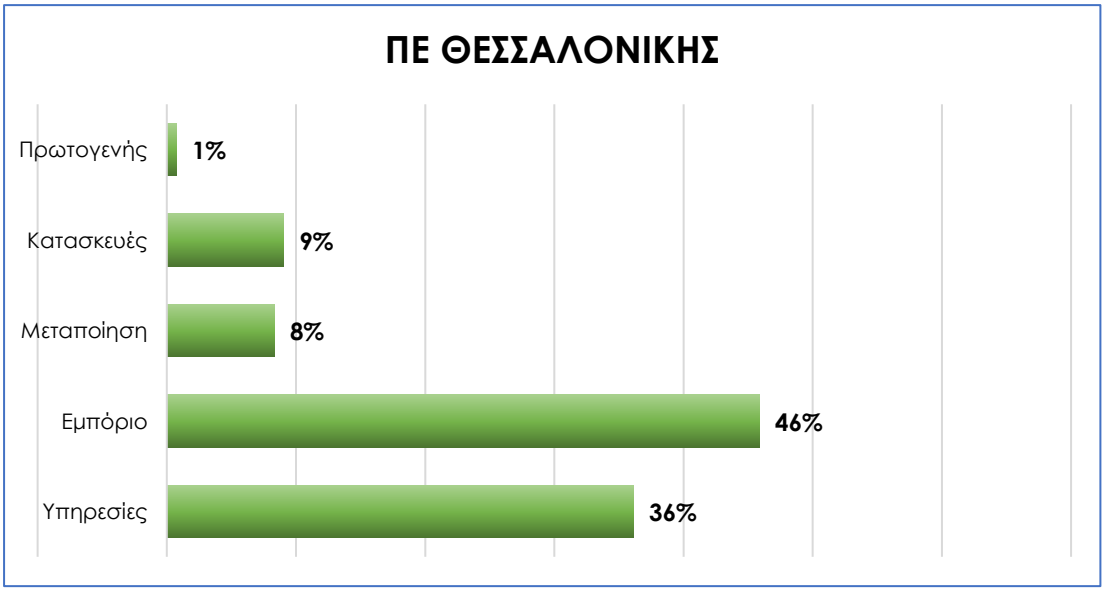
[4] Για την παρούσα έρευνα αντλήθηκαν στοιχεία από το «Ειδικό Ετήσιο Τεύχος» Αποτελέσματα της καταγραφής του συνόλου των επιχειρήσεων και των εργαζομένων – μισθωτών με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου από 1 Οκτωβρίου έως 11 Νοεμβρίου 2022».

2. Κλάδος δραστηριότητας επιχείρησης

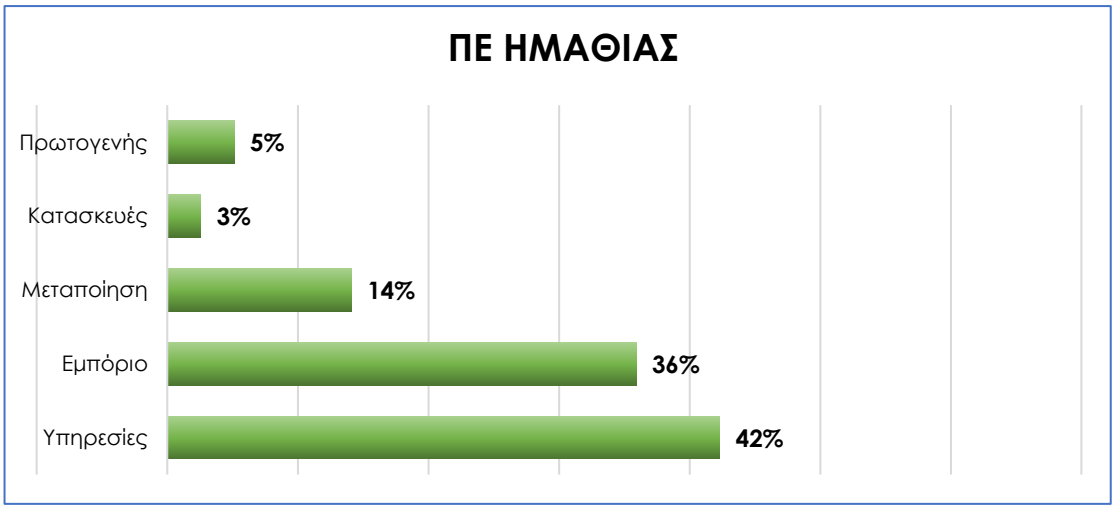
Η δεύτερη στρωματοποίηση του δείγματος αφορά στην ομαδοποίηση του σε πέντε βασικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας (υπηρεσίες, εμπόριο, μεταποίηση, κατασκευές, πρωτογενής τομέας). Η ερώτηση αυτή τέθηκε στο σύνολο του δείγματος με τη δυνατότητα πολλαπλής επιλογής και την επιλογή πέραν του ενός κλάδου. Η κατανομή των επιχειρήσεων του δείγματος στους πέντε τομείς για το σύνολο της ΠΚΜ και ανά Περιφερειακή Ενότητα φαίνεται στα Γραφήματα 2 έως και 9. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι Υπηρεσίες και το Εμπόριο έχουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο δείγμα σε όλες τις Περιφέρειες. Το ποσοστό αθροιστικά είναι άνω του 100% διότι υπάρχουν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε πάνω από έναν τομέα.

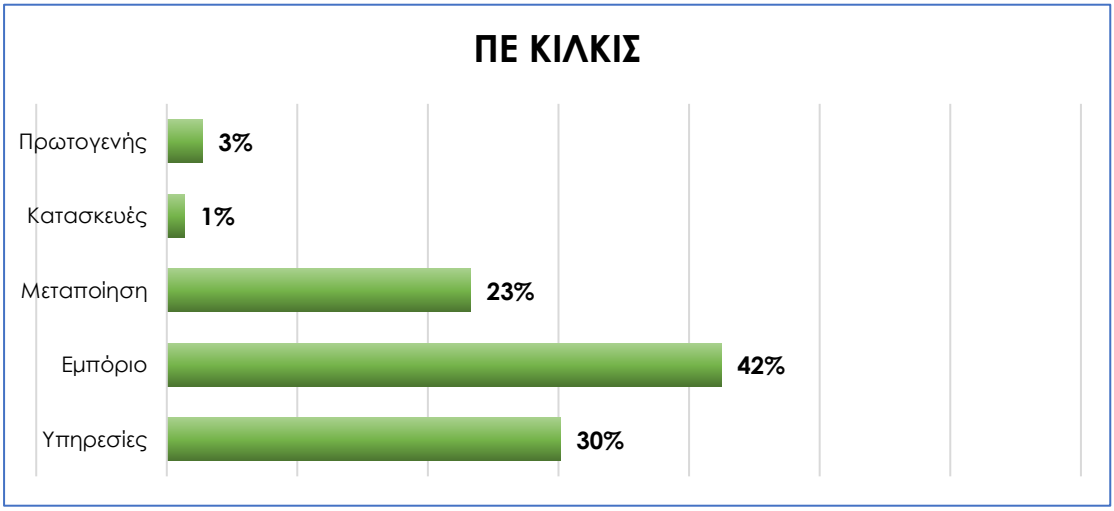
Γράφημα 2 – Διαστρωμάτωση επιχειρήσεων της ΠΚΜ ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

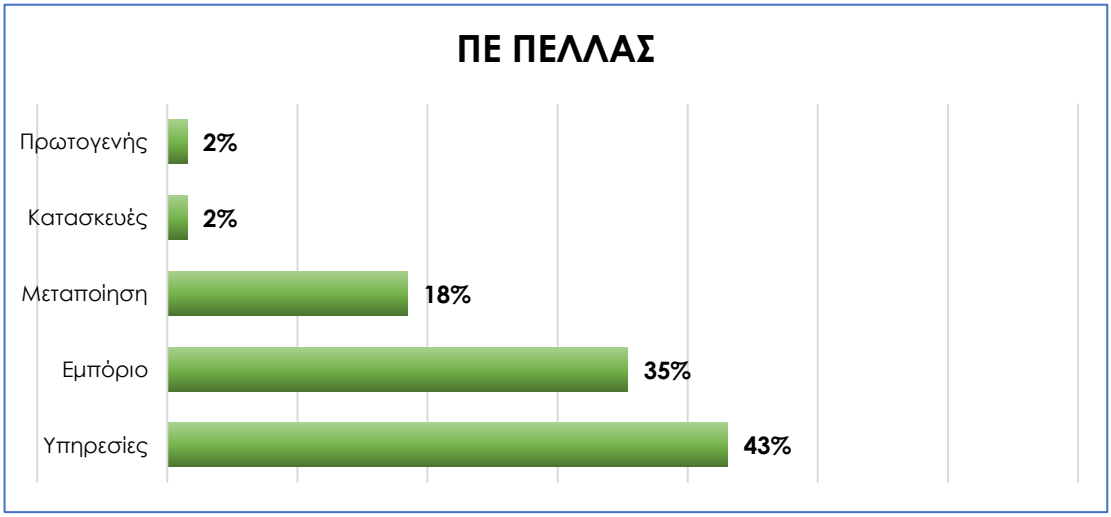
Γράφημα 3 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Θεσσαλονίκης ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

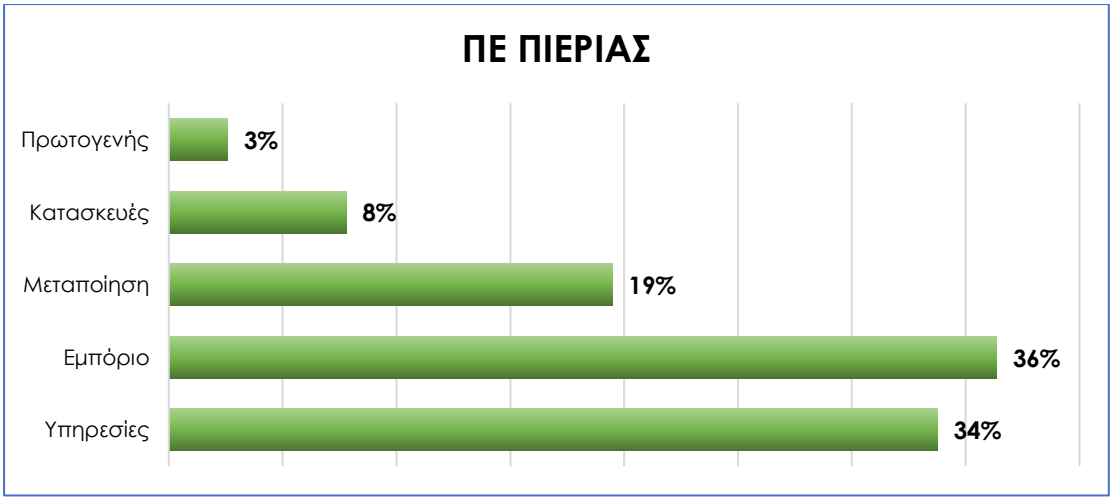
Γράφημα 4 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Ημαθίας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

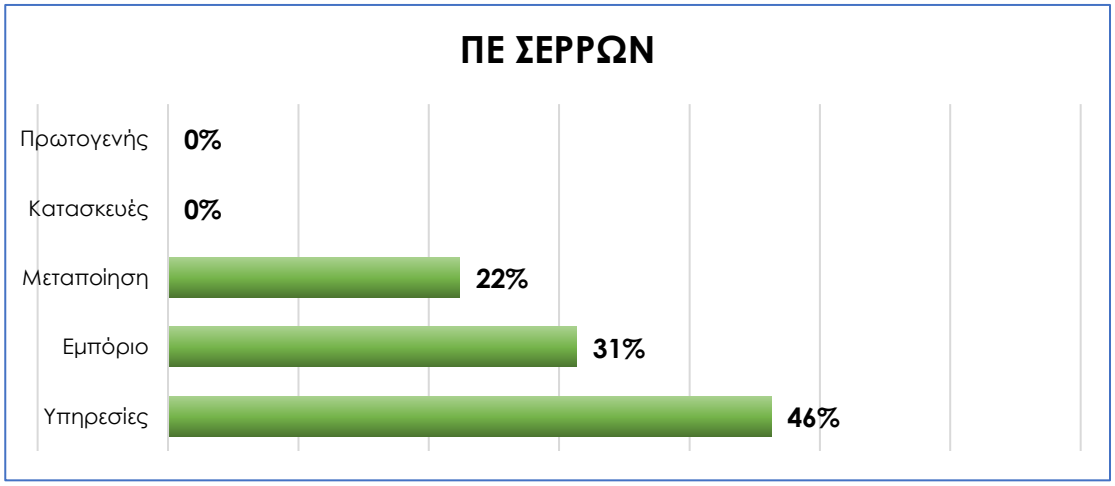
Γράφημα 5 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Κιλκίς ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Γράφημα 6 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Πέλλας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Γράφημα 7- Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Πιερίας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

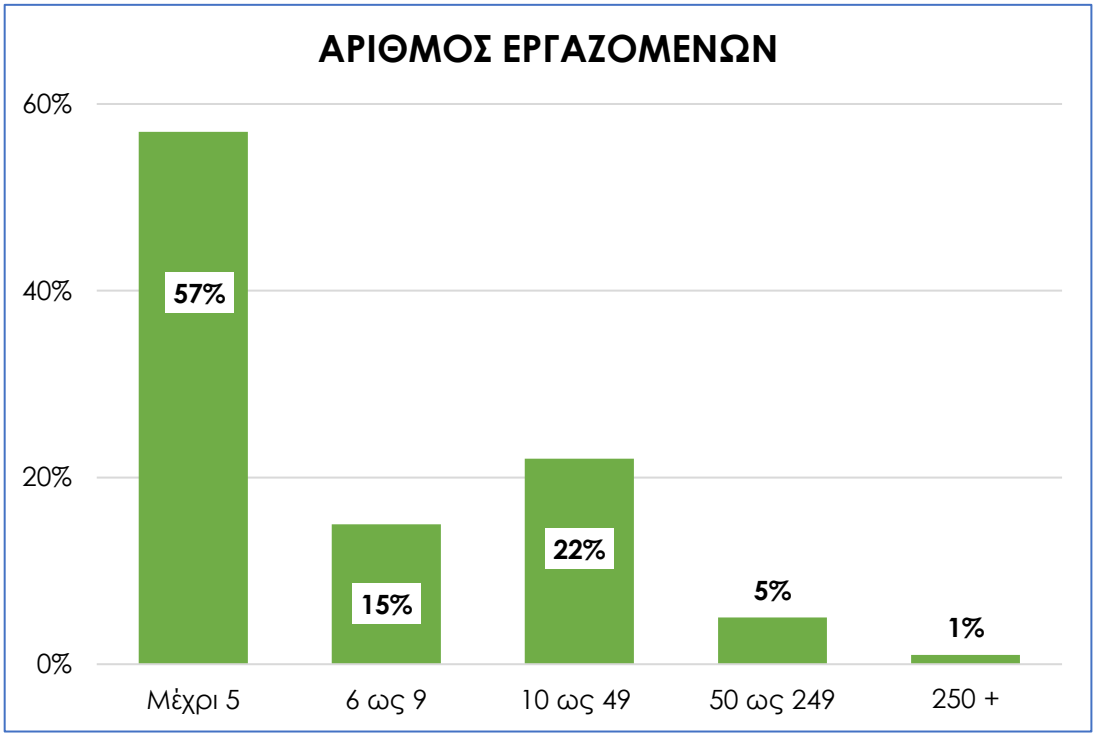
Γράφημα 8 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Σερρών ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Γράφημα 9 - Επιχειρήσεις του δείγματος στην ΠΕ Χαλκιδικής ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

3. Αριθμός εργαζομένων επιχείρησης

Η ερώτηση τέθηκε στο σύνολο του δείγματος. Η κατανομή των επιχειρήσεων με τον αριθμό εργαζομένων της ΠΚΜ ανά μέγεθος παρουσιάζεται στο Γράφημα 10. Το 57% των επιχειρήσεων απασχολεί έως 5 εργαζόμενους και ακολουθούν οι επιχειρήσεις που απασχολούν από 10 έως 49 εργαζόμενους με ποσοστό 22%. Στους Πίνακες 1 και 2 που ακολουθούν παρουσιάζεται η μέση τιμή των εργαζομένων των επιχειρήσεων της ΠΚΜ ανά Περιφερειακή Ενότητα και ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Γράφημα 10 – Κατανομή των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια βάσει του μεγέθους τους

Στο σύνολο των επιχειρήσεων ανά Π.Ε. και ανεξάρτητα από το είδος απασχόλησης, παρατηρείται στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στους δείκτες κεντρικής τάσης (Μέση τιμή και Διάμεσος). Αυτή η διαφοροποίηση (Πίνακας 1) ανταποκρίνεται και στο γεγονός της διαφοροποιημένης οικονομικής δραστηριότητας ανά Π.Ε. σε μέγεθος των επιχειρήσεων (πχ μέση τιμή μείον διάμεσος σε Κιλκίς, Πιερία, Σέρρες και Χαλκιδική - (στήλη διαφορά)) με την ύπαρξη σε αυτές τις ΠΕ και μεσαίων και μεγάλων εταιρειών.

Πίνακας 1 - Στατιστικοί δείκτες αριθμού εργαζομένων ανά Π.Ε. στο σύνολο του δείγματος

ΠΕ	N(N*)	Διάμεσος	Μέση τιμή	διαφορά	Αριθμός εργαζομένων
Θεσσαλονίκης	253	5	14	9	3.505
Ημαθίας	66	3	11	8	754
Κιλκίς	62	2	27	25	1.664
Πέλλας	61	6	13	7	819
Πιερίας	61	4	18	14	1.087
Σερρών	61	4	17	13	1.047
Χαλκιδικής	65	6	20	14	1.326
Σύνολο ΠΚΜ	**629**	**4**	**16**		**10.202**

(N*= απαντήσεις)

Επίσης αναδεικνύεται και η συνεισφορά (στήλη διαφορά) των τομέων Μεταποίησης, Πρωτογενούς τομέα (επιχειρήσεις) και Κατασκευών ανεξαρτήτως ΠΕ στην κατά μέση τάση υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης (Πίνακας 2).

Πίνακας 2 – Στατιστικοί δείκτες αριθμού εργαζομένων στο σύνολο του δείγματος ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας	Διάμεσος	Μέση τιμή	διαφορά	Αριθμός εργαζομένων
Υπηρεσίες (N=259)	4	11	7	2.987
Εμπόριο (N=214)	4	14	10	2.071
Μεταποίηση (N=62)	7	40	33	2.047
Κατασκευές (N=28)	5	20	15	688
Πρωτογενής Τομέας (N=7)	2,5	19	16	211

4. Είδος απασχόλησης εργαζομένων στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

Οι επιχειρήσεις του δείγματος ερωτήθηκαν για το είδος της απασχόλησης (πλήρους ή μερική) των εργαζομένων τους. Τα αποτελέσματα αναλύθηκαν ανά Περιφερειακή Ενότητα κάθε επιχείρησης. Παρατηρείται ότι οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης ανά ΠΕ ακολουθούν γενικώς τα ευρήματα που περιεγράφηκαν παραπάνω στο σύνολο των εργαζομένων (Πίνακας 3).

Πίνακας 3 - Εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης ανά Περιφερειακή Ενότητα

ΠΕ	N	Διάμεση τιμή	Μέση τιμή	Αριθμός εργαζομένων
Θεσσαλονίκης	253	4	13	3.272
Ημαθίας	66	2	11	710
Κιλκίς	62	2	26	1.598
Πέλλας	61	4	12	733
Πιερίας	61	2	14	834
Σερρών	60	3	14	815
Χαλκιδικής	65	4	18	1.168
Σύνολο ΠΚΜ	**628** [5]	**3**	**15**	**9.130**

Για τους καταγραφέντες εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (10,4% στο δείγμα – 1.061/10.191), η μέση τιμή περιγράφει την απασχόληση σε μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις στις ΠΕ Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής, αναδεικνύοντας επίσης το τοπικό παραγωγικό μοντέλο (Πίνακας 4).

Πίνακας 4 - Εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης ανά Περιφερειακή Ενότητα

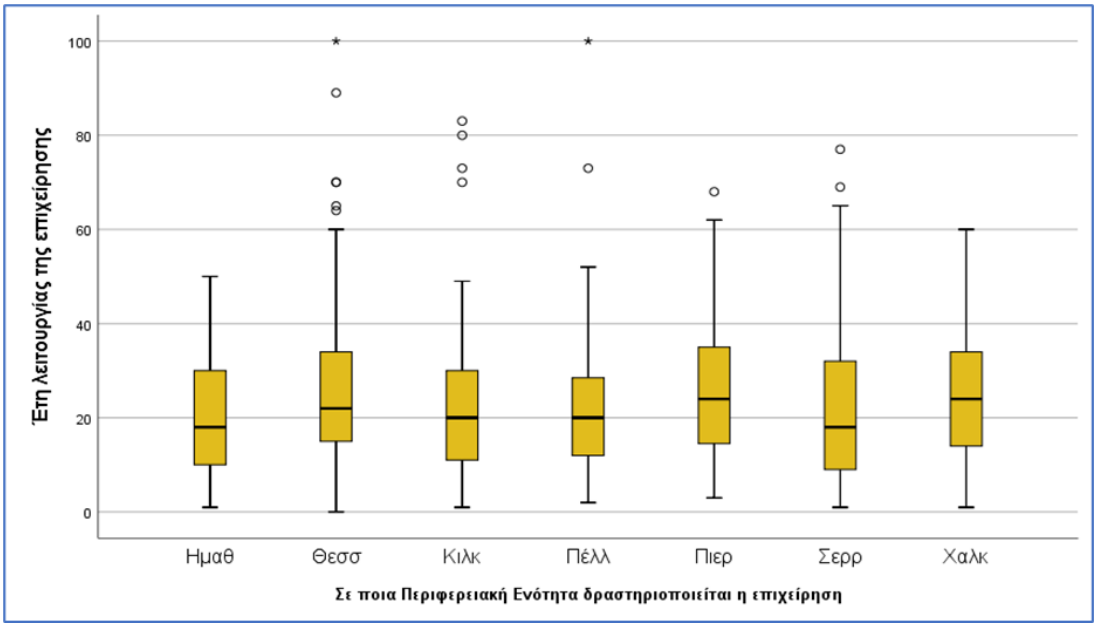
ΠΕ	N	Διάμεση τιμή	Μέση τιμή	Αριθμός εργαζομένων
Θεσσαλονίκης	253	0	1	232
Ημαθίας	66	0	0,5	44
Κιλκίς	62	0	1,1	66
Πέλλας	61	0	1,4	86
Πιερίας	61	0	4	253
Σερρών	60	0	3,7	222
Χαλκιδικής	65	0	2,4	158
Σύνολο ΠΚΜ	**628**[6]	**3**	**15**	**1.061**

[5] Μια επιχείρηση στην ΠΕ Σερρών δεν απάντησε για τον αριθμό εργαζομένων πλήρους και μερικής απασχόλησης

[6] Βλ. υποσημείωση 5

5. Έτη λειτουργίας της επιχείρησης

Η ερώτηση τέθηκε στο σύνολο του δείγματος. Οι στατιστικοί δείκτες ετών λειτουργίας των επιχειρήσεων της ΠΚΜ είναι 24,2 έτη, με το 95% των επιχειρήσεων να απαριθμεί έως 50 χρόνια ζωής. Στο Γράφημα 11 που ακολουθεί, παρουσιάζεται η μέση τιμή των στατιστικών εκτιμητριών ετών λειτουργίας των επιχειρήσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα. Παρατηρείται ότι η διάμεση τιμή (μαύρη γραμμή εντός του παραλληλογράμμου) δεν διαφοροποιείται στατιστικά σημαντική στις Π.Ε. με μέση τάση λειτουργίας από 19 με 23 έτη (η προαναφερθείσα μέση τιμή εμφανίζεται μεγαλύτερη γιατί επηρεάζεται από τις ακραίες τιμές – κύκλοι στο θηκόγραμμα). Επίσης, η διασπορά των τιμών που καταγράφηκαν (ακραίες οριζόντιες γραμμές ένθεν και ένθεν του παραλληλογράμμου) δεν εμφανίζουν στατιστικά σημαντική διαφορά, κυμαινόμενες από νεότευκτες (0 – 1 έτη) μέχρι περίπου στα 50 με 62 έτη. Επιχειρήσεις με πάνω από αυτό το όριο καταγράφηκαν σε όλες τις Π.Ε. πλην της Χαλκιδικής και της Ημαθίας, ένδειξη ότι σε αυτές τις 2 ΠΕ τα έτη λειτουργίας είναι πιο ομοιογενή και η ύπαρξη πολυετών επιχειρήσεων (> 62 έτη) είναι μάλλον εξαιρετικά περιορισμένη.

Γράφημα 11 - Θηκόγραμμα χρόνου λειτουργίας των επιχειρήσεων του δείγματος ανά ΠΕ

Στον Πίνακα 5 που ακολουθεί παρατίθενται τα έτη λειτουργίας των επιχειρήσεων ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Υπολογίστηκαν οι στατιστικοί δείκτες κεντρικής τάσης και διασποράς μόνο για το 89% των επιχειρήσεων (563) του δείγματος που δήλωσαν ότι δραστηριοποιούνται μόνο σε έναν τομέα, διότι τα έτη δραστηριοποίησης και σε 2ο τομέα δεν καταγράφηκαν. Το μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων επί του οποίου βγήκαν οι δείκτες, μας επιτρέπει με καλή

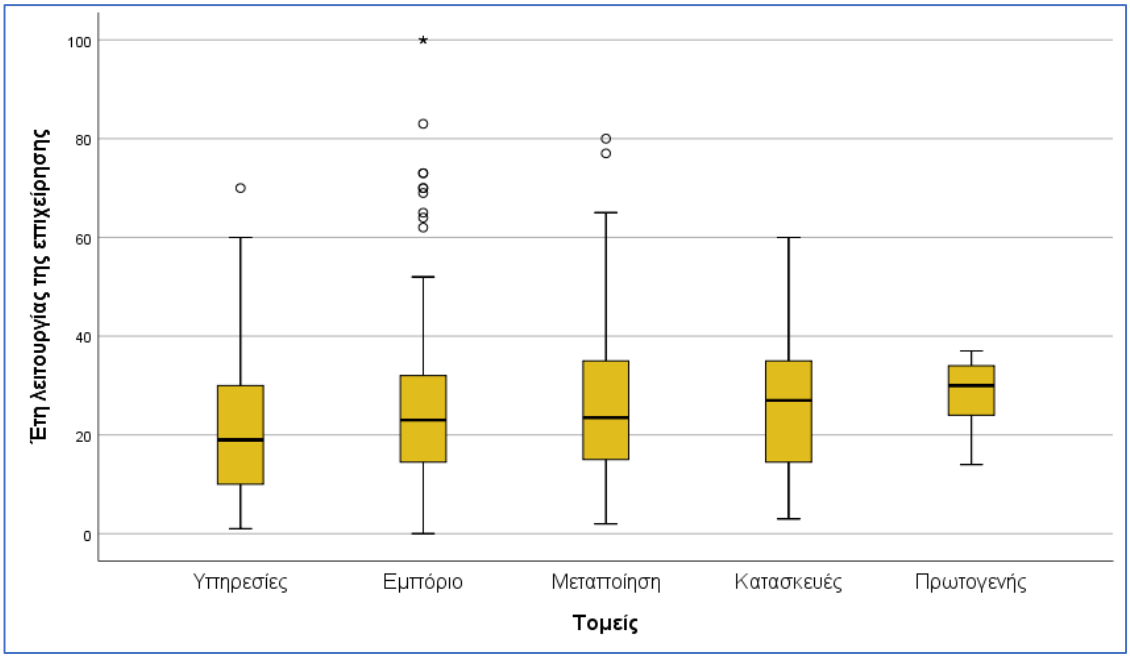
προσέγγιση την επαγωγική αναφορά στο σύνολο των επιχειρήσεων της ΠΚΜ ανά τομέα.

Η διαφοροποίηση των δεικτών εμφανίζει στατιστικά σημαντική διαφορά (p = 0,003 / Kruskal-Wallis έλεγχος) με τον τομέα των Υπηρεσιών να παρουσιάζει λιγότερα έτη λειτουργίας, αντανακλώντας την μέση τάση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων στα πρόσφατα έτη.

Πίνακας 5 - Έτη λειτουργίας της επιχείρησης ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

	N	Διάμεσος	Μέση τιμή	Τυπ. Απόκλιση
Υπηρεσίες	255	19.0	20.4	13.2
Εμπόριο	211	23.0	25.6	17.2
Μεταποίηση	62	23.5	26.5	16.9
Κατασκευές	28	27.0	25.8	15.8
Πρωτογενής	7	30.0	28.1	8.7

Στο επόμενο θηκόγραμμα (Γράφημα 12) εμφανίζονται οι κατανομές των ετών λειτουργίας που καταγράφηκαν ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Είναι εμφανής μικρή διασπορά των τιμών για το πρωτογενή τομέα (επισημαίνεται ότι αναφέρεται σε επιχειρήσεις), η μεγάλη διασπορά στην Μεταποίηση και τις Κατασκευές και η μικρότερη κεντρική τάση για τις Υπηρεσίες.

Γράφημα 12 - Θηκόγραμμα ετών λειτουργίας των επιχειρήσεων του δείγματος ανά Τομέα

6. Εξαγωγική δραστηριότητα εντός διετίας

Η ερώτηση τέθηκε στο σύνολο του δείγματος και σύμφωνα με τον Πίνακα 6 και το Γράφημα 13 τα αποτελέσματα έδειξαν πως το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων (73%) του δείγματος δεν έχει εξαγωγική δραστηριότητα την τελευταία διετία.

Πίνακας 6 – Εξαγωγική Δραστηριότητα εντός διετίας των επιχειρήσεων της ΠΚΜ

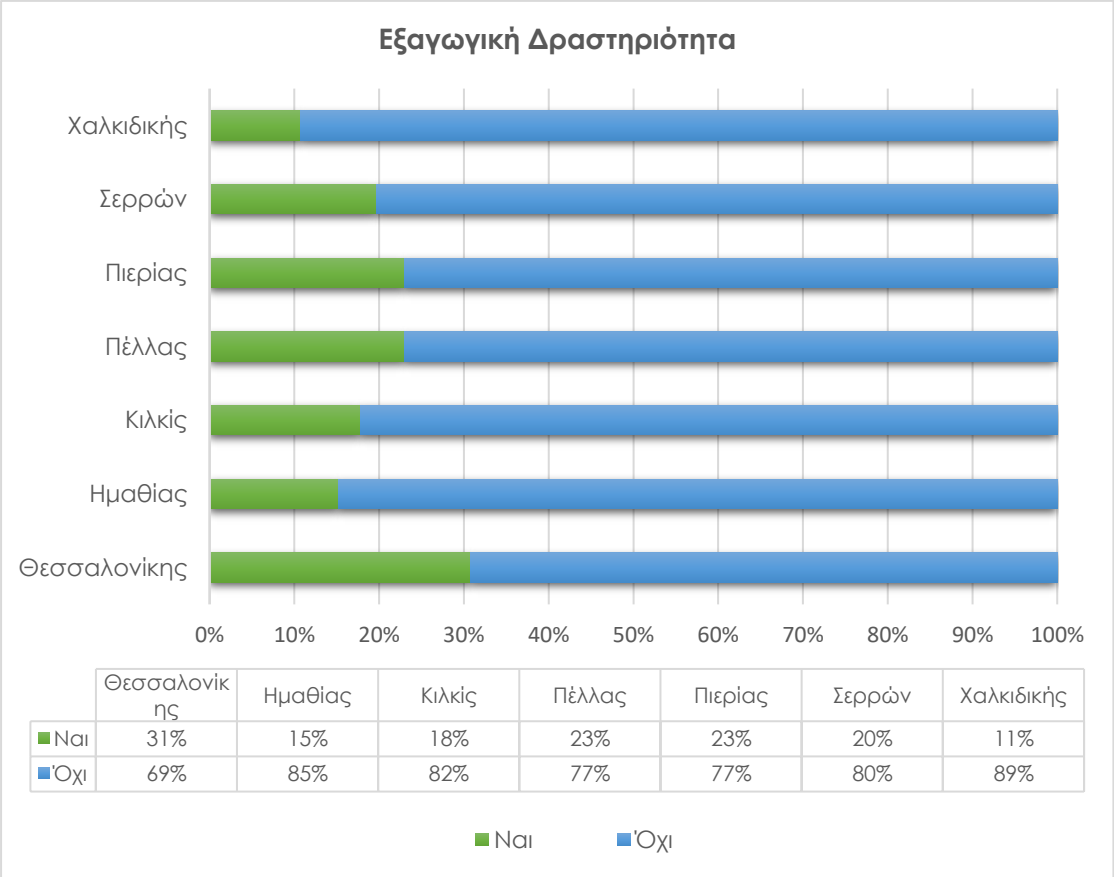
	%	Δείγμα	Σταθμισμένο Δείγμα
Ναι	27%	146	167
Όχι	73%	483	462
ΣΥΝΟΛΟ	**100%**	**629**	**629**

Γράφημα 13 – Συνολική Εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων του δείγματος

Στο Γράφημα 14 αποτυπώνεται η εξαγωγική δραστηριότητα ανά Περιφερειακή Ενότητα όσων επιχειρήσεων απάντησαν θετικά στην ερώτηση για εξαγωγική δραστηριότητα. Βάσει των ποσοστών του Πίνακα φαίνεται πως οι επιχειρήσεις

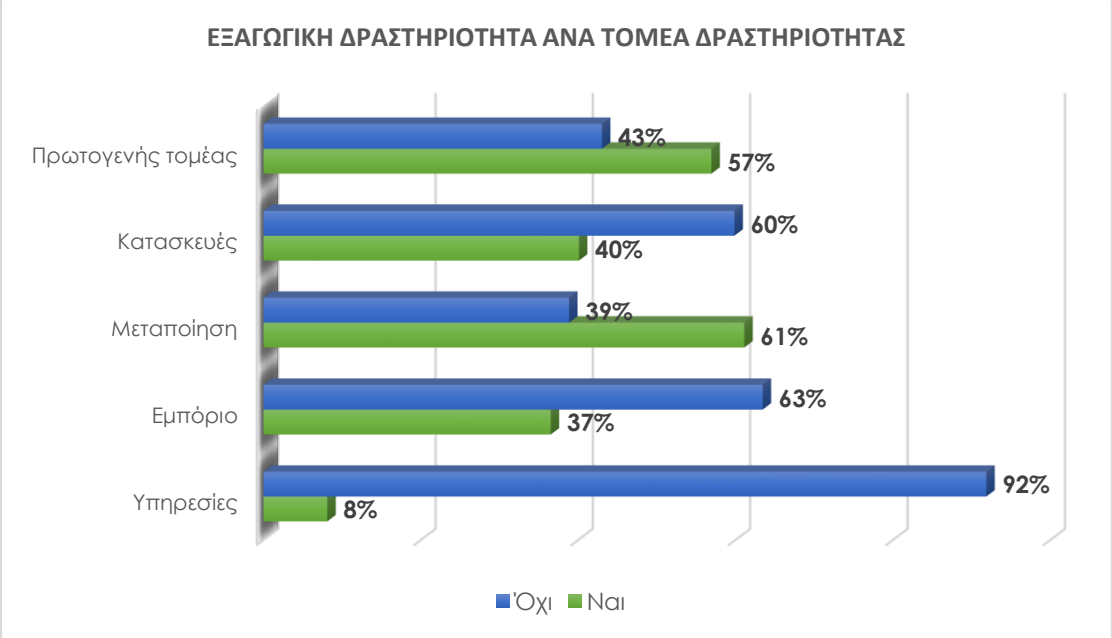
που δραστηριοποιούνται σε Θεσσαλονίκη (31%), Πέλλα (23%) και Πιερία (23%) εμφανίζουν την πιο έντονη εξαγωγική δραστηριότητα, ακολουθούν Σέρρες (20%) και Κιλκίς (18%), ενώ οι Περιφερειακές Ενότητες της Ημαθίας (15%) και της Χαλκιδικής (11%) κινήθηκαν σε πιο χαμηλά ποσοστά εξαγωγών.

	Θεσσαλονίκης	Ημαθίας	Κιλκίς	Πέλλας	Πιερίας	Σερρών	Χαλκιδικής
Ναι	31%	15%	18%	23%	23%	20%	11%
Όχι	69%	85%	82%	77%	77%	80%	89%

Γράφημα 14 - Εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων του δείγματος ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο Γράφημα 15 παρουσιάζεται η εξαγωγική δραστηριότητα ανά τομέα δραστηριότητας. Η εξαγωγική δραστηριότητα στην ΠΚΜ είναι πιο έντονη στις επιχειρήσεις των τομέων της Μεταποίηση με 61% και του Πρωτογενή Τομέα με ποσοστό 57%.

Γράφημα 15 - Εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων του δείγματος τομέα δραστηριότητας

Το 27% των επιχειρήσεων της ΠΚΜ που έχει εξαγωγική δραστηριότητα, ερωτήθηκε επιπλέον σχετικά με τη συμμετοχή των εσόδων από εξαγωγές στον ετήσιο τζίρο της επιχείρησης. Το 51,7% των επιχειρήσεων απάντησε πως το ποσοστό του τζίρου τους αντιστοιχούσε σε μόλις 1% -10% των εσόδων τους, ενώ το 21,2% ισχυρίστηκε ότι τα έσοδα τους από τις εξαγωγές αποτέλεσαν πάνω από 50% του συνολικού τους τζίρου. Το ποσοστό του τζίρου των επιχειρήσεων της ΠΚΜ που αντιστοιχεί η εξαγωγική δραστηριότητα παρουσιάζεται παρακάτω στον Πίνακα 7.

Πίνακας 7 - Εξαγωγική δραστηριότητα ως % του τζίρου στο σύνολο

Εξαγωγική δραστηριότητα ως % του τζίρου	Ποσοστό	Απαντήσεις
1%-10%	51.7%	61
11%-25%	13.6%	16
26%-50%	13.6%	16
51% +	21.2%	25
Σύνολο	**100.0%**	**118**

Στον Πίνακα 8 αναλύεται η εξαγωγική δραστηριότητα του τζίρου των επιχειρήσεων της ΠΚΜ ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας (Υπηρεσίες, Εμπόριο, Μεταποίηση, Κατασκευές, Πρωτογενής Τομέας). Φαίνεται πως αυτή είναι πιο έντονη στις επιχειρήσεις των τομέων του Εμπορίου και της Μεταποίησης, με ποσοστό 60,2% και 39% αντίστοιχα.

Πίνακας 8 - Εξαγωγική δραστηριότητα ως % του τζίρου στο σύνολο ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

	Ποσοστό επι του τζίρου					
Τομέας οικονομικής δραστηριότητας	**1%-10%**	**11%-25%**	**26%-50%**	**51% +**		**Σύνολο**
Υπηρεσίες	7	2	0	7		**16**
	43.8%	12.5%	0.0%	43.8%	100%	**13.6%**
Εμπόριο	39	12	9	11		**71**
	54.9%	16.9%	12.7%	15.5%	100%	**60.2%**
Μεταποίηση	22	7	3	14		**46**
	47.8%	15.2%	6.5%	30.4%	100%	**39.0%**
Κατασκευές	3	1	7	2		**13**
	23.1%	7.7%	53.8%	15.4%	100%	**11.0%**
Πρωτογενής τομέας	3	0	1	3		**7**
	42.9%	0.0%	14.3%	42.9%	100%	**5.9%**

Β. Μεταβολές στις Θέσεις Εργασίας (Ερωτήσεις 7-12)

7. Κενές θέσεις στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ – Φεβρουάριος - Μάϊος 2023

Από το σύνολο του δείγματος των επιχειρήσεων (N=629) της έρευνας, το 29% (182) αυτών δήλωσε τουλάχιστον μια κενή θέση και το 71% δήλωσε ότι δεν υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας στις επιχειρήσεις τους. (Γράφημα 16).

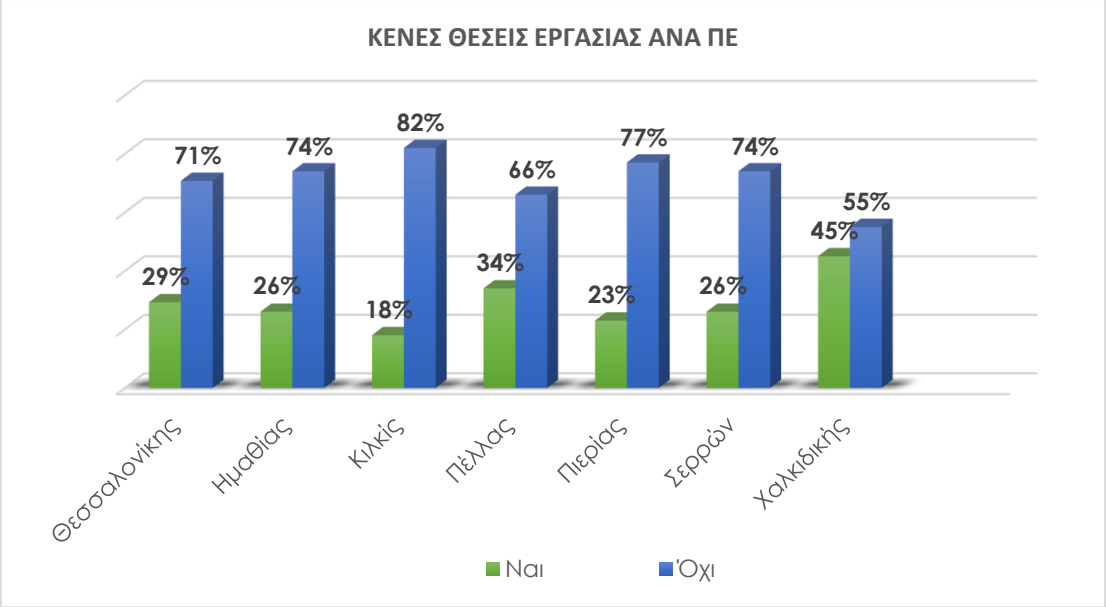

Γράφημα 16 - Ποσοστιαία κατανομή κάλυψης κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

Τα γραφήματα που ακολουθούν (17 και 18) παρουσιάζουν την κατανομή των επιχειρήσεων που έχουν κενές θέσεις εργασίας ως προς: α) την Περιφερειακή Ενότητα στην οποία ανήκουν (Γράφημα 17) και β) τον τομέα οικονομικής δραστηριότητας τους (Γράφημα 18).

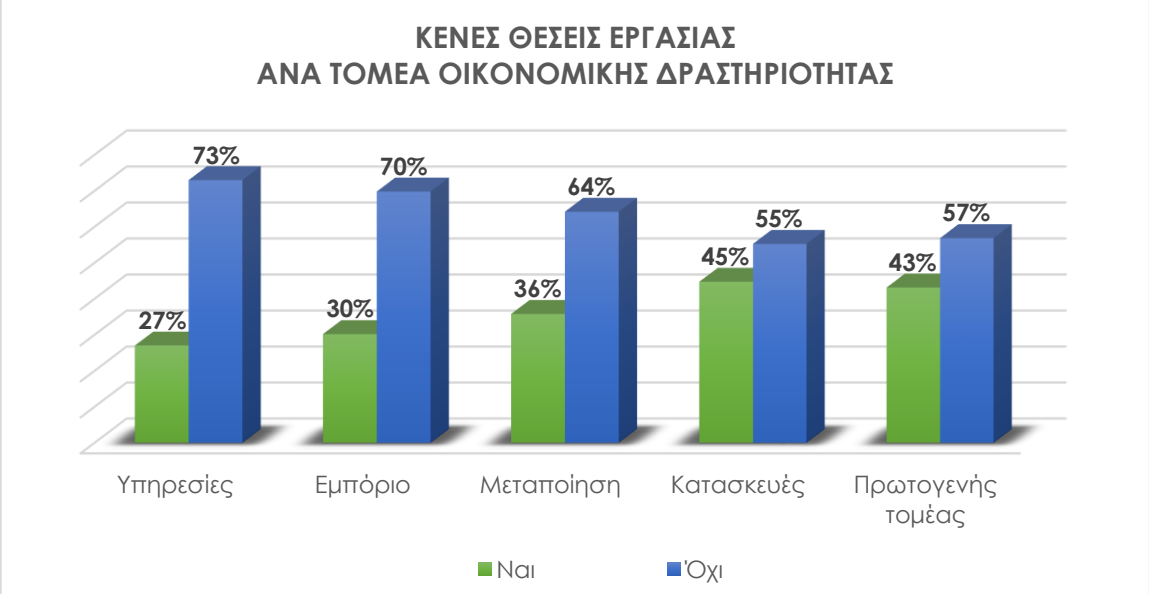
Η ύπαρξη κενών θέσεων γενικώς ακολουθεί το παραγωγικό μοντέλο κάθε ΠΕ. Υπερδιπλάσιο ποσοστό κενών θέσεων εργασίας παρατηρείται στην ΠΕ Χαλκιδικής (45%) με 2η την ΠΕ Πέλλας (34%).

Στην Χαλκιδική καταγράφεται αυτό κυρίως λόγω του χρόνου διεξαγωγής της έρευνας κατά την οποία οι επιχειρήσεις κινούνται για την ανεύρεση εργαζομένων στις Υπηρεσίες (εστίαση και τουρισμός) για την καλοκαιρινή περίοδο 2023 και κατεξοχήν αναφέρεται σε εποχικές θέσεις εργασίας. Αντιστοίχως για την Πέλλα, αυτές αναφέρονται σε θέσεις κυρίως για εργάτες γης (που επίσης είναι εποχικής εργασίας). Αντιθέτως, το μικρότερο ποσοστό (18%) εμφανίζεται για το Κιλκίς (με κυρίως μεταποιητική δραστηριότητα), στο οποίο φαίνεται ότι οι υφιστάμενες θέσεις είναι σχετικά παγιωμένες και η ζήτηση αναφέρεται εν πολλοίς σε τεχνικές ειδικότητες. Στις υπόλοιπες, τα ποσοστά είναι στατιστικά ίδια και είναι της τάξεως του 25%.

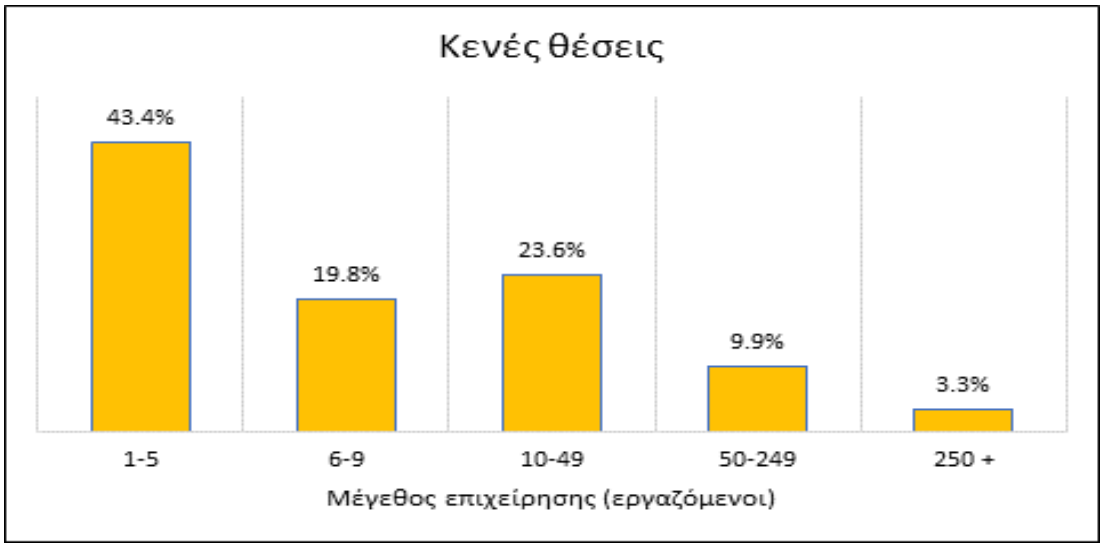
Γράφημα 17 – Απεικόνιση κενών θέσεων εργασίας τους επιχειρήσεις τους ΠΚΜ ανά ΠΕ – Φεβρουάριος – Μάϊος 2023

Αναφορικά με τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, οι περισσότερες διαθέσιμες θέσεις εργασίας εμφανίζονται σε επιχειρήσεις του τομέα των Κατασκευών με ποσοστό 45% και ακολουθεί πολύ κοντά ο Πρωτογενής Τομέας με ποσοστό 43% (Γράφημα 18).

Γράφημα 18 – Ποσοστιαία κατανομή κάλυψης κενών θέσεων εργασίας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Στο Γράφημα 19 απεικονίζονται οι κενές θέσεις εργασίας της ΠΚΜ ανά μέγεθος επιχείρησης. Παρατηρείται πως οι περισσότερες κενές θέσεις εμφανίζονται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις με το 43.4% του δείγματος να απαντά θετικά και ακολουθούν οι επιχειρήσεις με μέγεθος 10-49 ατόμων που το ποσοστό κενών θέσεων κυμαίνεται στο 23.6%.

Γράφημα 19 - Κενές θέσεις εργασίας στην ΠΚΜ ανά μέγεθος επιχείρησης

Στον πίνακα 9 που ακολουθεί, σύμφωνα με τους στατιστικούς δείκτες του δείγματος των επιχειρήσεων, διαπιστώνεται πως οι ΠΕ Χαλκιδικής, ΠΕ Κιλκίς και ΠΕ Πέλλας εμφανίζουν το μεγαλύτερο μέγιστο αριθμό κενών θέσεων συγκριτικά με τις υπόλοιπες ΠΕ.

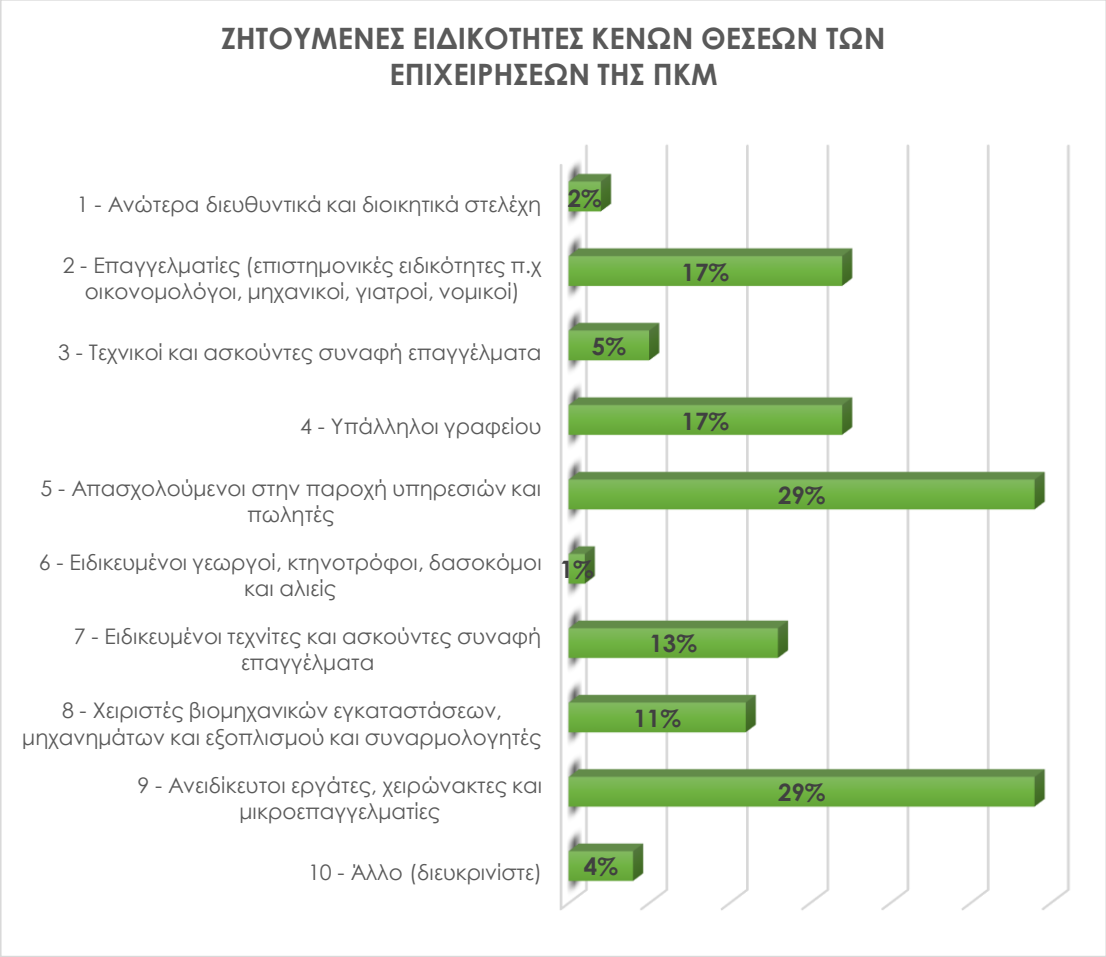
Πίνακας 9–Στατιστικοί Δείκτες αριθμού κενών θέσεων εργασίας του δείγματος στις επιχειρήσεις ανά ΠΕ (σε όσες απάντησαν ότι υπάρχουν κενές θέσεις N*=182)

Περιφερειακή Ενότητα	Διάμεσος	Μέση τιμή	Ελάχιστο	Μέγιστο	Σύνολο κενών (N*)
Θεσσαλονίκης	2	2	1	15	170 (74)
Ημαθίας	2	2	1	10	39 (17)
Κιλκίς	2	5	1	25	55 (11)
Πέλλας	2	3	1	20	65 (21)
Πιερίας	3	4	1	10	57 (14)
Σερρών	2	2	1	10	36 (16)
Χαλκιδικής	5	10	1	70	285 (29)

* στην παρένθεση ο αριθμός των επιχειρήσεων που απάντησαν

8. Ειδικότητες σε ζήτηση – Κενές Θέσεις ανά μονοψήφιο ESCO

Οι 182 επιχειρήσεις που δήλωσαν έστω και μία κενή θέση εργασίας, ερωτήθηκαν περαιτέρω σχετικά με τις ειδικότητες στις οποίες αντιστοιχούν αυτές οι κενές θέσεις, προσδιορίζοντας τα ζητούμενα επαγγέλματα βάσει του συστήματος ταξινόμησης ESCO σε γενικές κατηγορίες (μονοψήφια ταξινόμηση). Η ερώτηση ήταν πολλαπλής επιλογής με τη δυνατότητα δήλωσης παραπάνω από μίας κατηγορίας και υποομάδων επαγγελμάτων και τα ποσοστά αναφέρονται στο σταθμισμένο δείγμα. Στο παρακάτω Γράφημα 20 αποτυπώνεται ποσοστιαία η ζήτηση ανά μονοψήφιο ESCO επί του συνόλου των επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας.

Γράφημα 20 - Ζητούμενες ομάδες επαγγελμάτων κατά ESCO στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

Σχεδόν 3 στις 10 επιχειρήσεις στην ΠΚΜ ζητούν σήμερα απασχολούμενους στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές (29%) και ανειδίκευτους εργάτες και χειρώνακτες (29%). Πολύ χαμηλή εμφανίζεται η ζήτηση σε ειδικευμένους εργάτες γης (γεωργοί κτηνοτρόφοι κλπ – 1%) αλλά και σε ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη (2%).

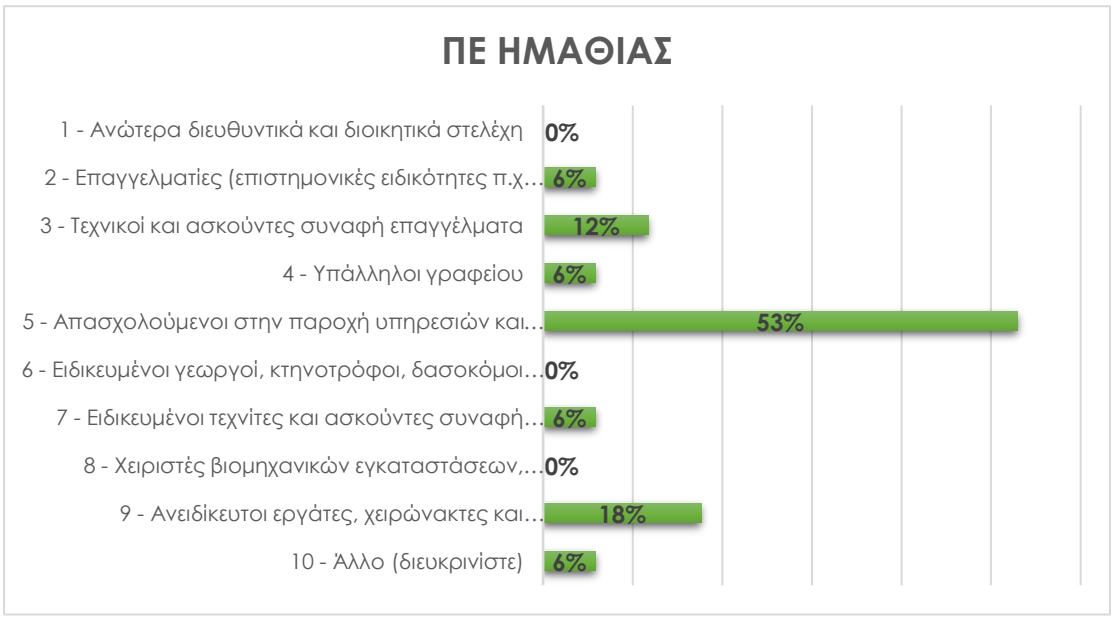
9. Ζητούμενες ειδικότητες

9.1. Ειδικότητες σε ζήτηση ανά Περιφερειακή Ενότητα

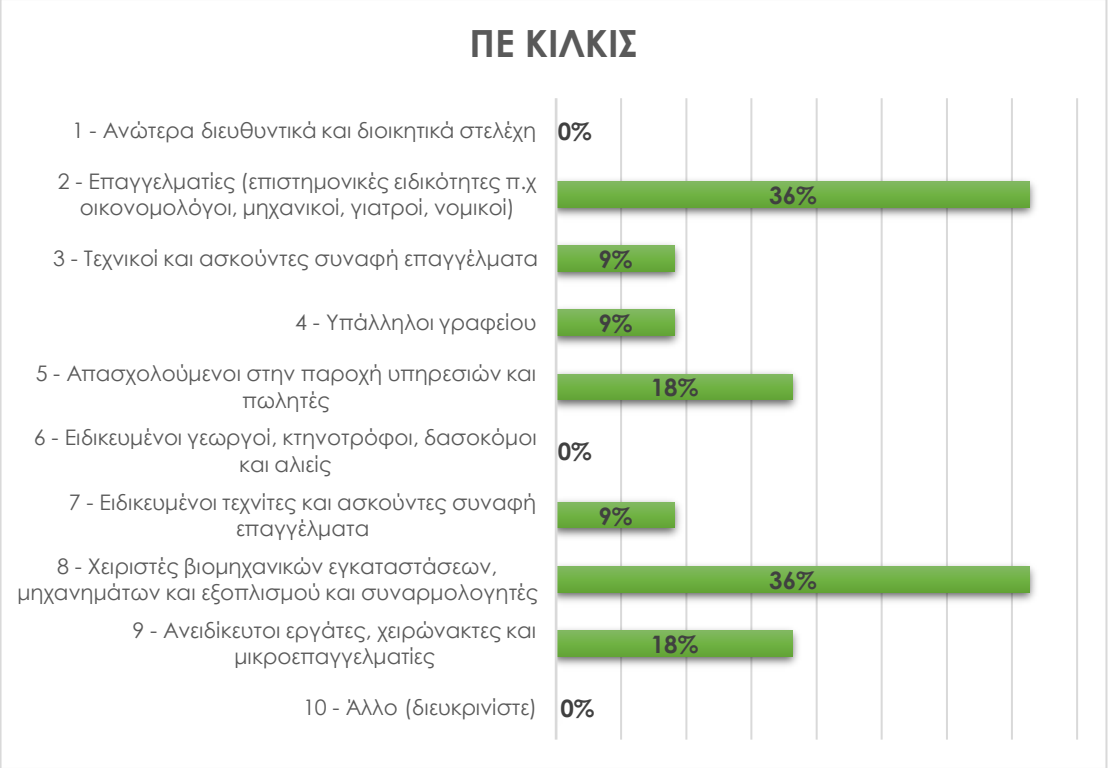
Στα Γραφήματα που ακολουθούν (21 έως 27) αναλύεται η ζήτηση επαγγελμάτων (σε μονοψήφιο ESCO) σε περιφερειακό επίπεδο.

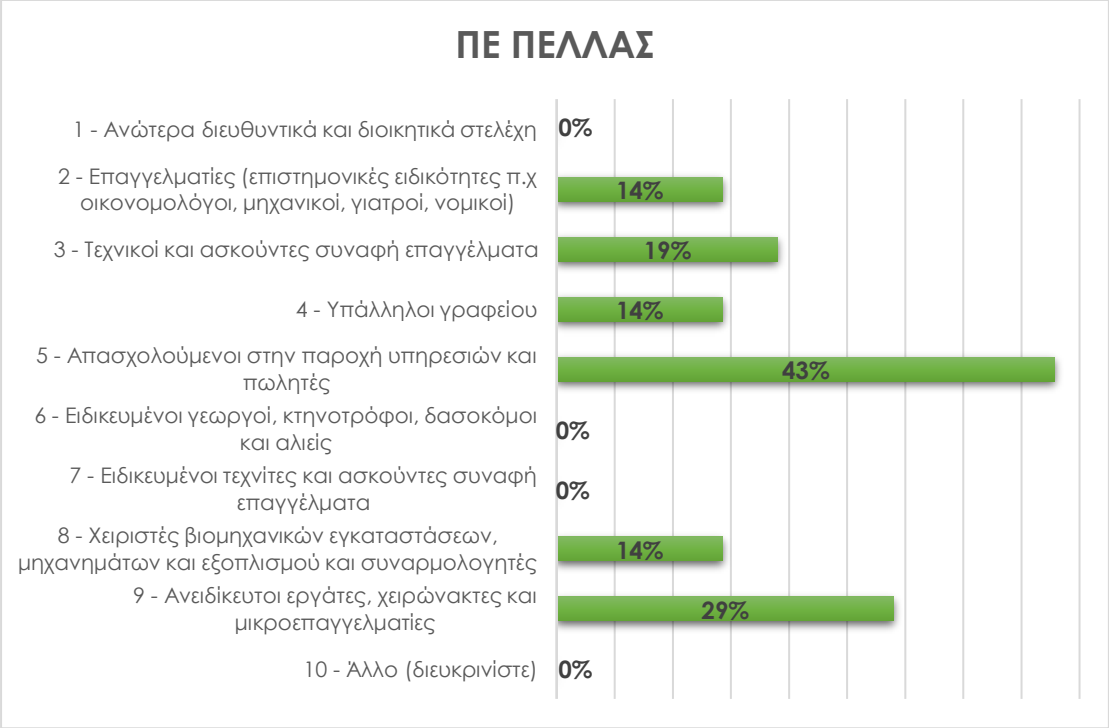
Γράφημα 21 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Θεσσαλονίκης

Γράφημα 22 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Ημαθίας

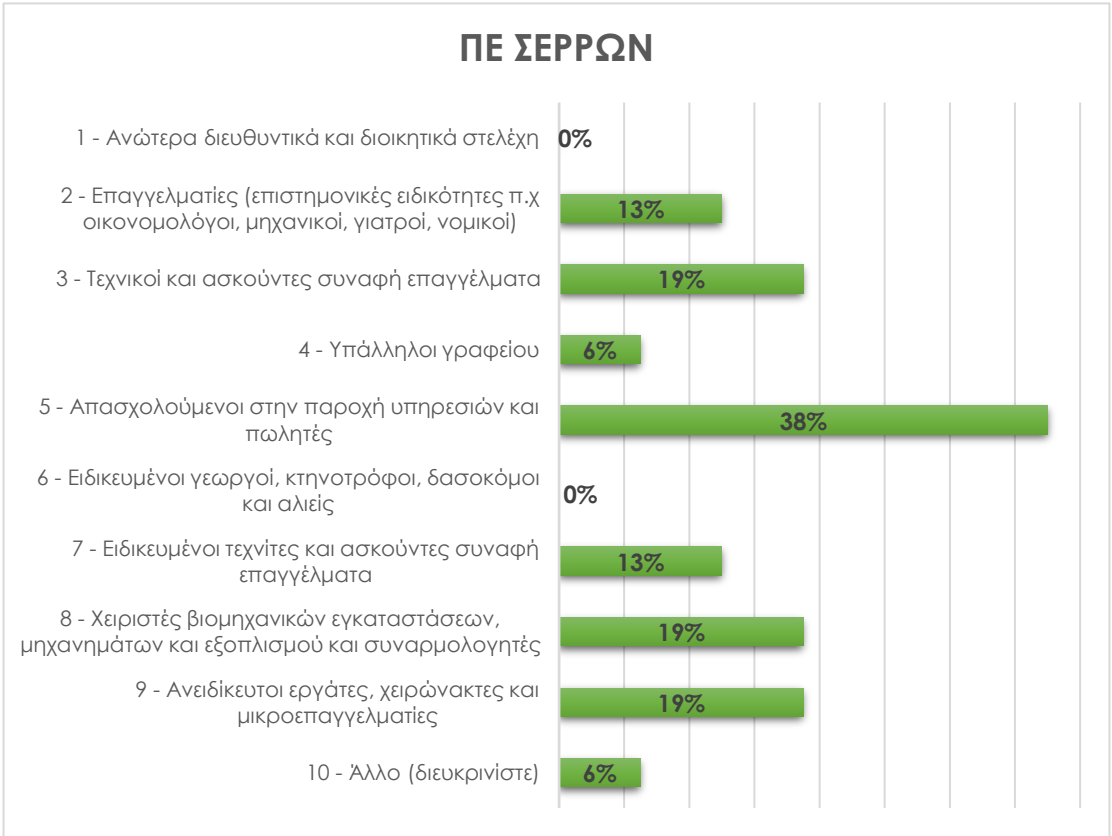
Γράφημα 23 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Κιλκίς

Γράφημα 24 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Πέλλας

Γράφημα 25 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Πιερίας

Γράφημα 26 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Σερρών

Γράφημα 27 – Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στην ΠΕ Χαλκιδικής

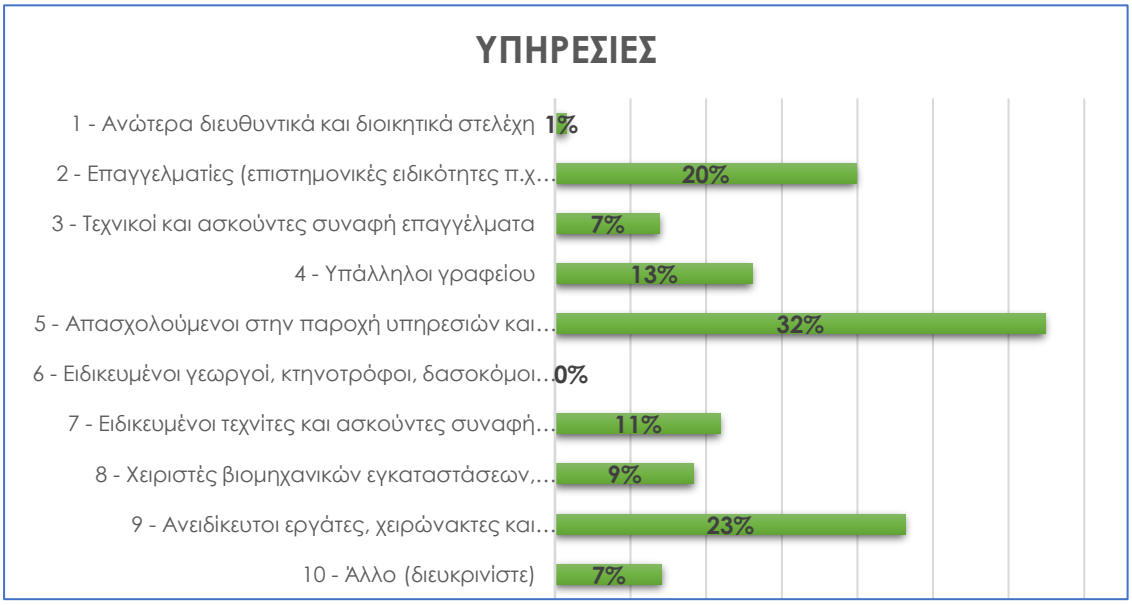
Από την ανάλυση των παραπάνω αποτελεσμάτων ανά Περιφερειακή Ενότητα προκύπτει ότι:

- Στις ΠΕ Ημαθίας, Πέλλας, Σερρών και Χαλκιδικής η ζήτηση σε Υπαλλήλους παροχής υπηρεσιών και πωλητές/ τριες είναι η πρώτη και σημαντικότερη κατηγορία εργαζομένων με αρκετά υψηλά ποσοστά.
- Η δεύτερη ζητούμενη κατηγορία απασχολούμενων για τις προηγούμενες ΠΕ είναι σε Ανειδίκευτους εργάτες/τριες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες, με την ΠΕ Σερρών να έχει το ίδιο ποσοστό ζήτησης (19%) με τους Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές.
- Στην ΠΕ Θεσσαλονίκης η μεγαλύτερη ζήτηση είναι για Ανειδίκευτους εργάτες/εργάτριες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες και ακολουθούν με κοινό ποσοστό ζήτησης οι Επαγγελματίες (επιστημονικές ειδικότητες π.χ οικονομολόγοι, μηχανικοί, γιατροί, νομικοί), οι Υπάλληλοι Γραφείου, καθώς και οι Υπάλληλοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές/ τριες.
- Στην ΠΕ Κιλκίς μεγάλη ζήτηση με ίδιο ποσοστό έχουν οι Επαγγελματίες (επιστημονικές ειδικότητες π.χ οικονομολόγοι, μηχανικοί, γιατροί, νομικοί) και οι Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων, εξοπλισμού και συναρμολογητές, μια ειδικότητα που στις υπόλοιπες ΠΕ κυμαίνεται σε ποσοστά κάτω του 20%.

9.2. Ειδικότητες σε ζήτηση ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

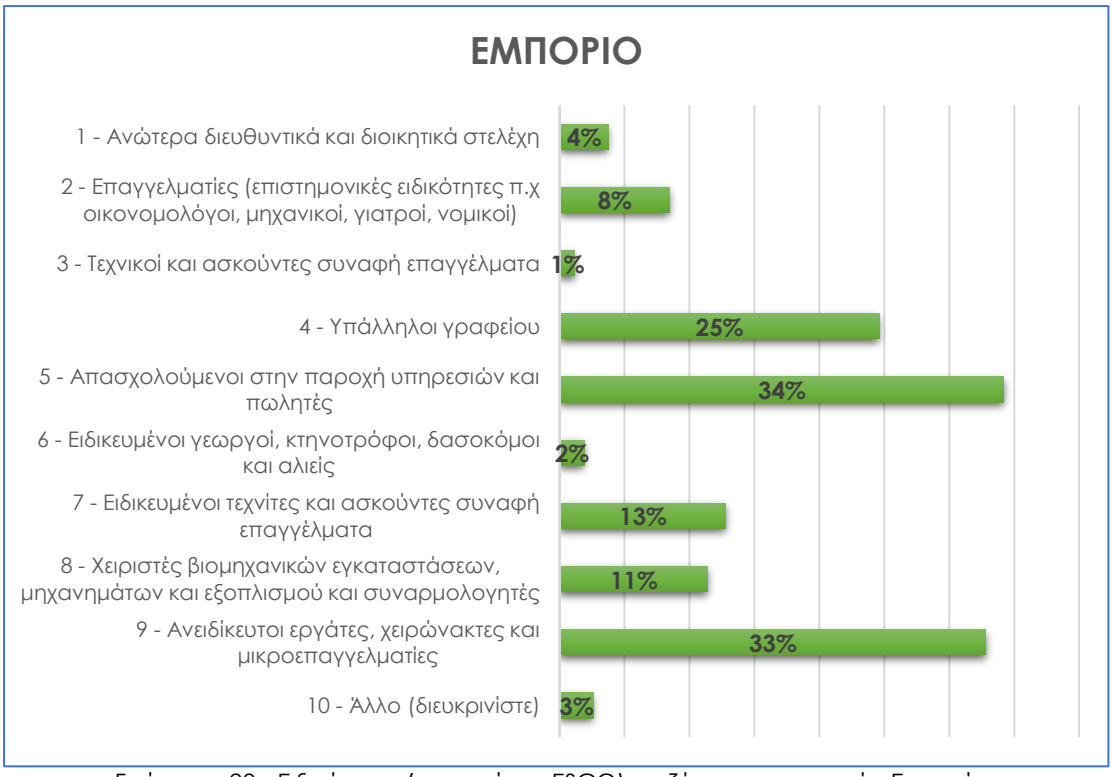
Από τις 182 επιχειρήσεις που δήλωσαν κενές θέσεις εργασίας, στα Γραφήματα που ακολουθούν (28 έως 32) η ζήτηση ειδικοτήτων αναλύεται και ως προς τους πέντε τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

- Διαπιστώνεται υψηλή ζήτηση σε επιστήμονες, πέραν του πρωτογενούς τομέα (61%)[7] και στους τομείς των κατασκευών (38%) και της μεταποίησης (30%).
- Το είδος της οικονομικής δραστηριότητας μιας επιχείρησης επηρεάζει τη ζήτηση ειδικοτήτων στις επιχειρήσεις στην ΠΚΜ περισσότερο από ότι η γεωγραφική της θέση εντός Περιφέρειας.
- Ο πρωτογενής τομέας εμφανίζει πολύ ξεκάθαρες τάσεις ζήτησης για ανειδίκευτους εργάτες, χειρώνακτες, μικροεπαγγελματίες
- Η κατηγορία των ειδικευμένων τεχνιτών εμφανίζεται με αρκετά υψηλό ποσοστό ζήτησης (39%) στον κλάδο μόνο της μεταποίησης συγκριτικά με τους υπόλοιπους.
- Στον τομέα του εμπορίου, όπως είναι αναμενόμενο, η ζήτηση για απασχολούμενους στην παροχή υπηρεσιών, πωλητών/τριών (34%) είναι η πρώτη επιλογή, ωστόσο με ποσοστά κοντά στο προαναφερόμενο εμφανίζονται και οι επιλογές των ανειδίκευτων εργατών και υπαλλήλων γραφείου.

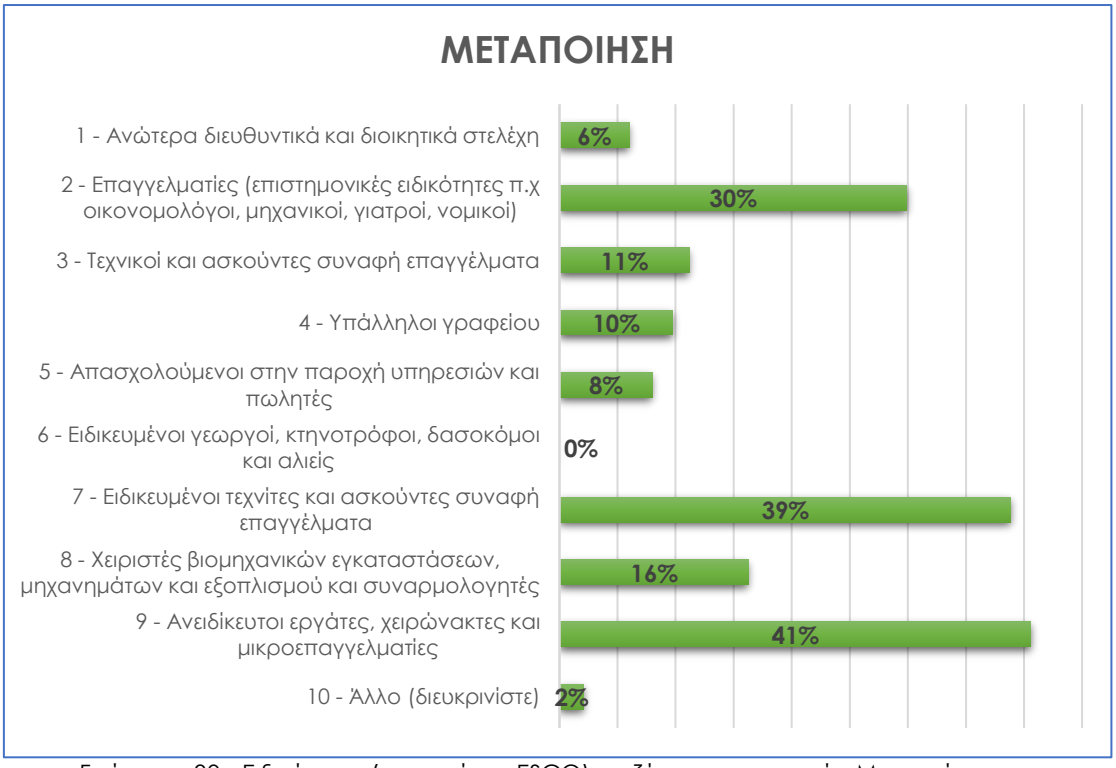

Γράφημα 28 - Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στον τομέα Υπηρεσιών

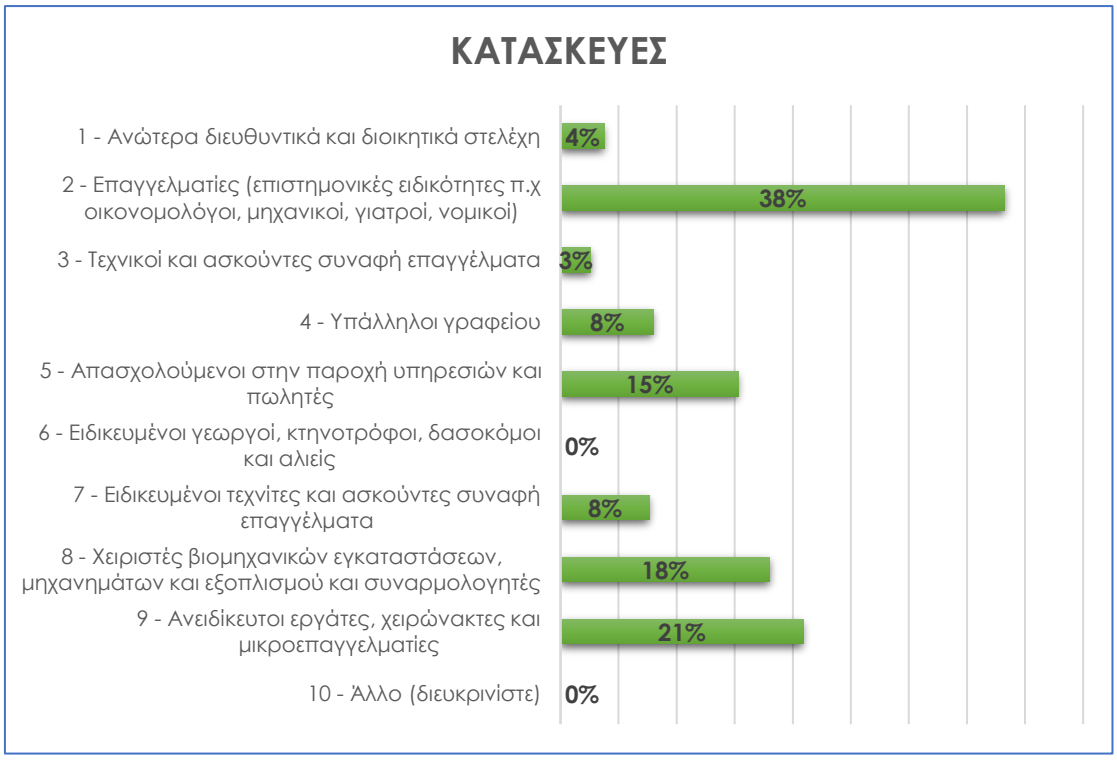
[7] Ο όρος «Επαγγελματίες» στον Πρωτογενή τομέα αναφέρεται κυρίως σε γεωπόνους, δασολόγους, ιχθυολόγους κτλ.

Γράφημα 29 - Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στον τομέα Εμπορίου

Γράφημα 30 - Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στον τομέα Μεταποίησης

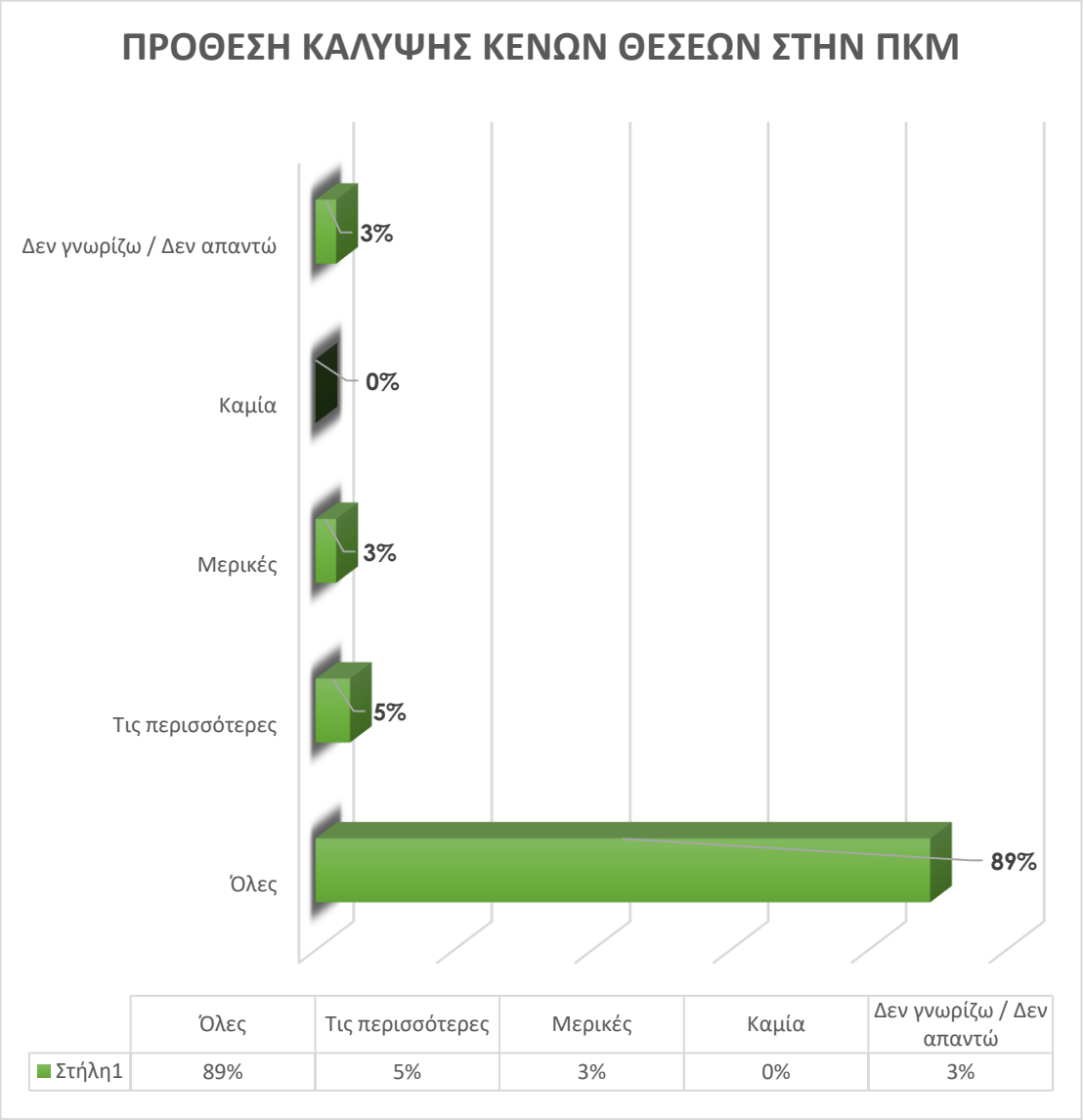
Γράφημα 31 - Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στον τομέα Κατασκευών

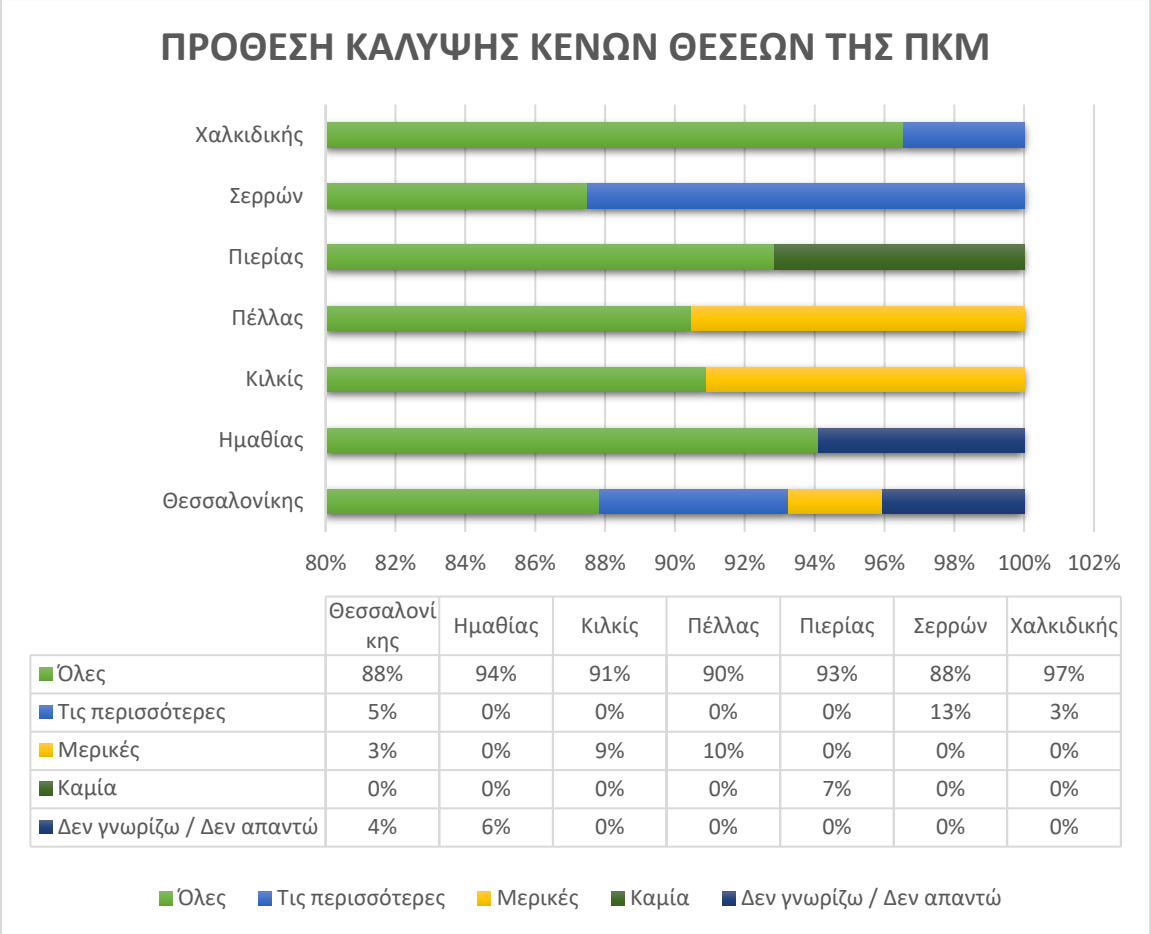
Γράφημα 32 - Ειδικότητες (μονοψήφιο ESCO) σε ζήτηση στον τομέα Πρωτογενή Τομέα

10. Πρόθεση κάλυψης των διαθέσιμων θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ εντός του 2023 (N=182 απαντήσεις – 29%))

Η ερώτηση αυτή αποσκοπούσε στη διερεύνηση της πρόθεσης των εργοδοτών να καλύψουν τις υπάρχουσες και μελλοντικές κενές θέσεις εργασίας εντός 2023. Όπως φαίνεται και στα Γραφήματα 33 - 35 όλοι σχεδόν οι εργοδότες των ΠΕ ανεξαιρέτως προτίθεται να καλύψουν -αν όχι όλες- τις περισσότερες κενές θέσεις στις επιχειρήσεις τους. Σημειώνεται ότι στην ΠΕ Πιερίας ένα 7% των ερωτηθέντων απάντησε πως δεν θα προχωρήσει στην κάλυψη των κενών θέσεων εργασίας της επιχείρησης. Στις ΠΕ Θεσσαλονίκης και ΠΕ Ημαθίας ένα 4% και 6% αντίστοιχα των ερωτηθέντων δεν γνώριζε να απαντήσει.

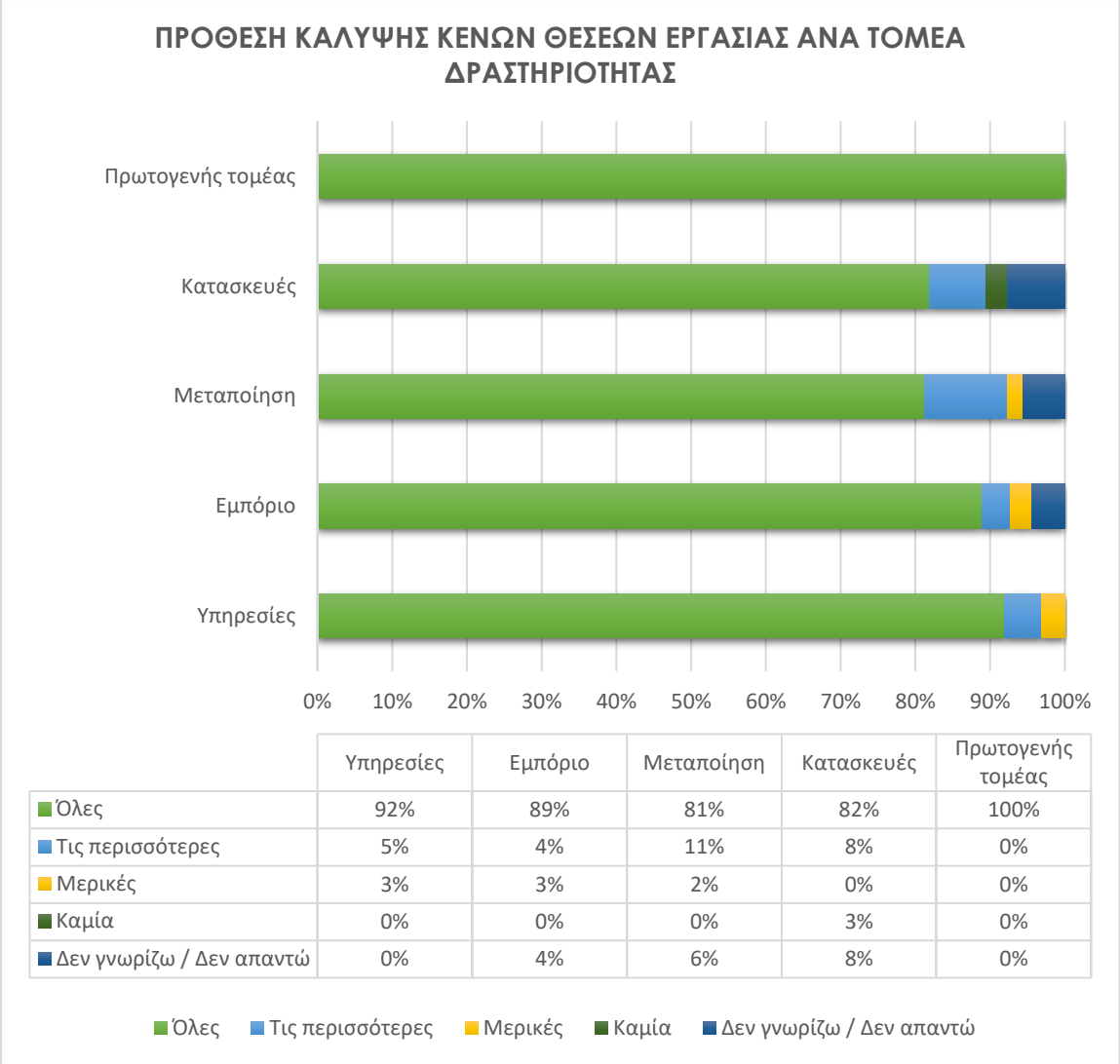
Γράφημα 33 - Πρόθεση κάλυψης υπαρχουσών και μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας από τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ εντός του 2023

	Θεσσαλονίκης	Ημαθίας	Κιλκίς	Πέλλας	Πιερίας	Σερρών	Χαλκιδικής
Όλες	88%	94%	91%	90%	93%	88%	97%
Τις περισσότερες	5%	0%	0%	0%	0%	13%	3%
Μερικές	3%	0%	9%	10%	0%	0%	0%
Καμία	0%	0%	0%	0%	7%	0%	0%
Δεν γνωρίζω / Δεν απαντώ	4%	6%	0%	0%	0%	0%	0%

Γράφημα 34 - Πρόθεση κάλυψης υπαρχουσών και μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας από τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ εντός του 2023

Στο Γράφημα 35 δίνεται η ανάλυση της πρόθεσης κάλυψης κενών και νέων θέσεων εργασίας για έτος 2023 ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Και εδώ, σχεδόν όλοι οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας προτίθενται να καλύψουν τις κενές και νέες θέσεις που θα προκύψουν σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό και μόνο στον τομέα των Κατασκευών ένα 3% των επιχειρήσεων δε θα προχωρήσει σε κάλυψη των θέσεων.

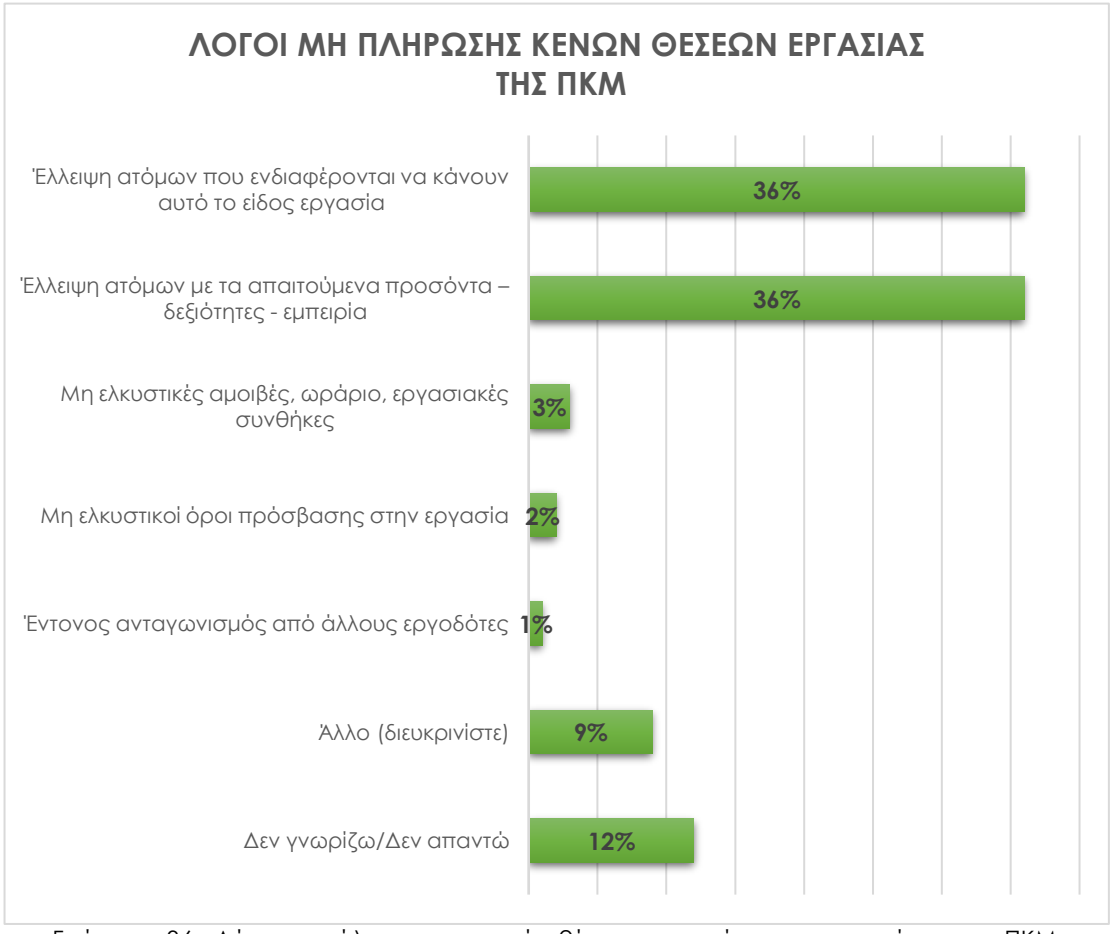
	Υπηρεσίες	Εμπόριο	Μεταποίηση	Κατασκευές	Πρωτογενής τομέας
Όλες	92%	89%	81%	82%	100%
Τις περισσότερες	5%	4%	11%	8%	0%
Μερικές	3%	3%	2%	0%	0%
Καμία	0%	0%	0%	3%	0%
Δεν γνωρίζω / Δεν απαντώ	0%	4%	6%	8%	0%

Γράφημα 35 - Πρόθεση κάλυψης υπαρχουσών και μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας από τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ, ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, εντός του 2023

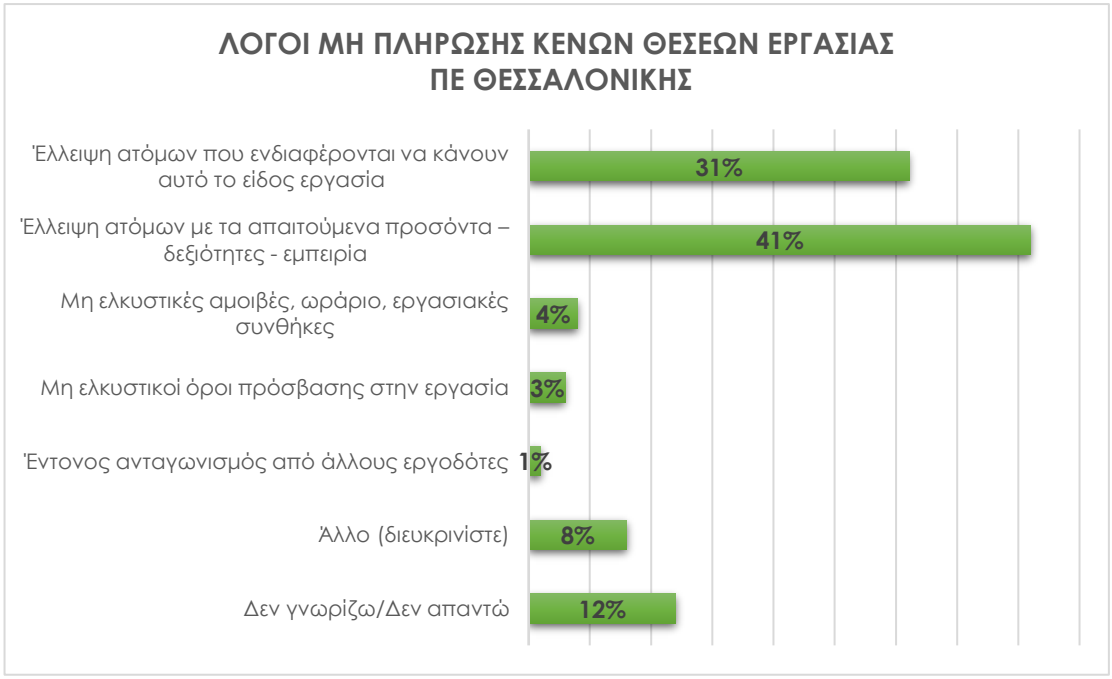
11. Κύριοι λόγοι μη-πλήρωσης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

Προχωρώντας στη διερεύνηση των αιτίων ύπαρξης κενών θέσεων εργασίας, στα παρακάτω Γραφήματα (36-43) αποτυπώνονται οι λόγοι για τους οποίους παραμένουν ακάλυπτες κενές θέσεις εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΚ συνολικά και κάθε Περιφερειακής Ενότητας ξεχωριστά. Η ανάλυση γίνεται τόσο ανά Περιφερειακή Ενότητα, όσο και ως προς τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, ώστε να μπορούν τα εμπόδια τα οποία καταγράφονται να εξειδικευτούν βάσει των διαφορετικών παραμέτρων που καθορίζουν τη λειτουργία μιας επιχείρησης.

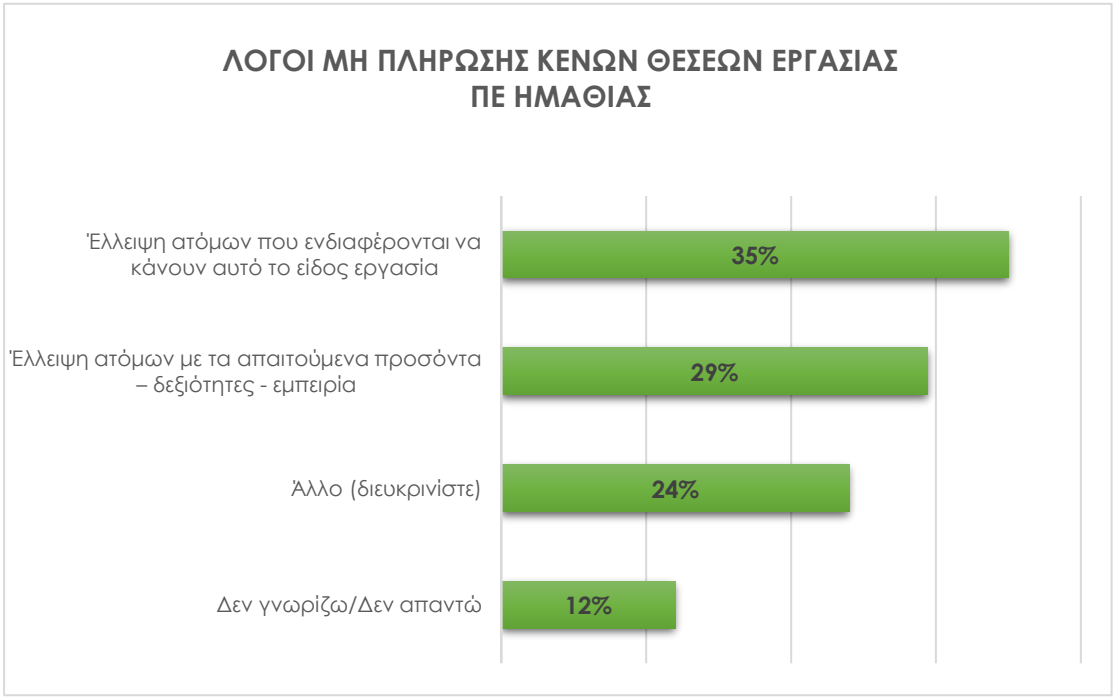
Στην ερώτηση αυτή, που αποσκοπούσε στην ποιοτική διερεύνηση των αιτίων που συντελούν στην ύπαρξη κενών θέσεων, περιλήφθηκαν πέντε κλειστές απαντήσεις και η επιλογή «Άλλο», η οποία οδηγούσε στην καταγραφή της αναφερόμενης αιτίας από τον επιχειρηματία.

Γράφημα 36 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

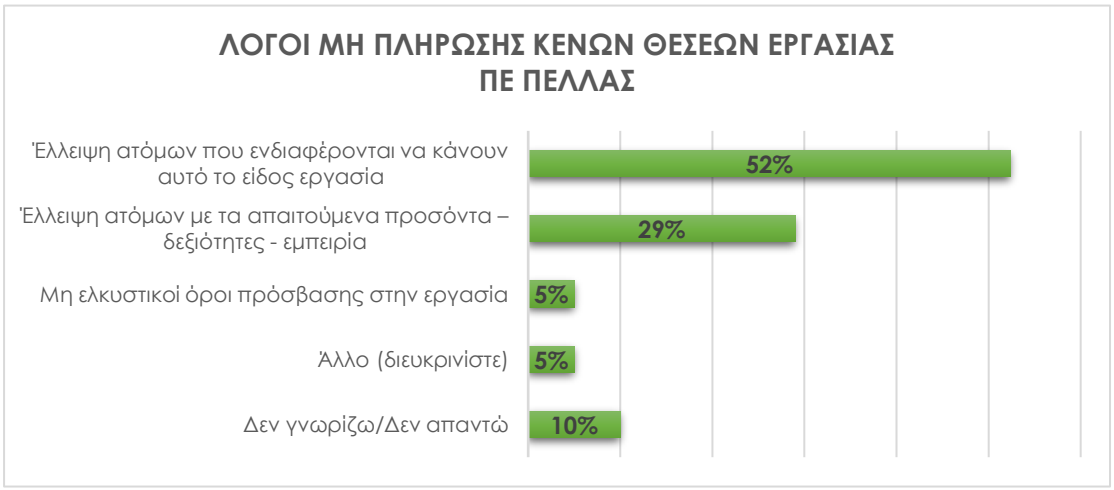
Γράφημα 37 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Θεσσαλονίκης

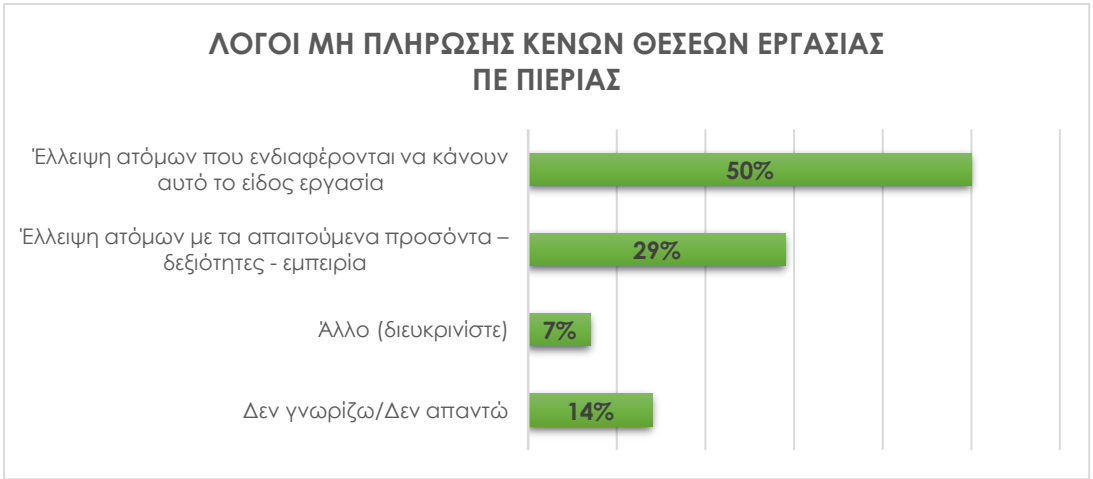
Γράφημα 38 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Ημαθίας

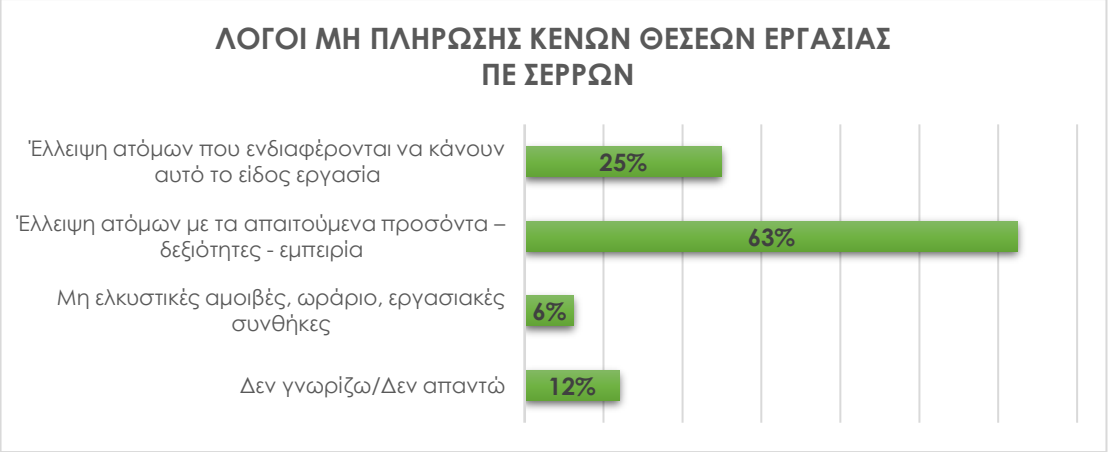
Γράφημα 39 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Κιλκίς

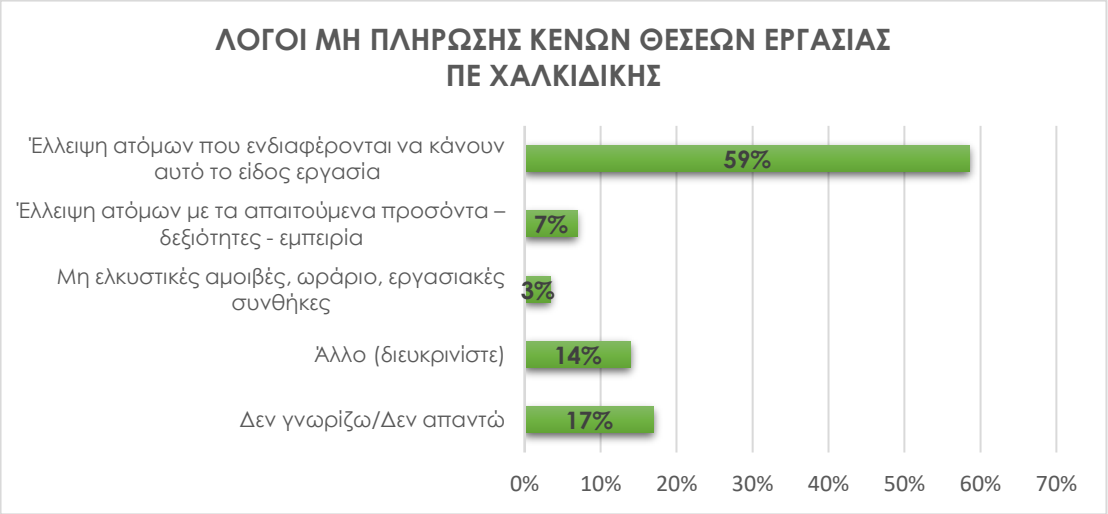
Γράφημα 40 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Πέλλας

Γράφημα 41 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Πιερίας

Γράφημα 42 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Σερρών

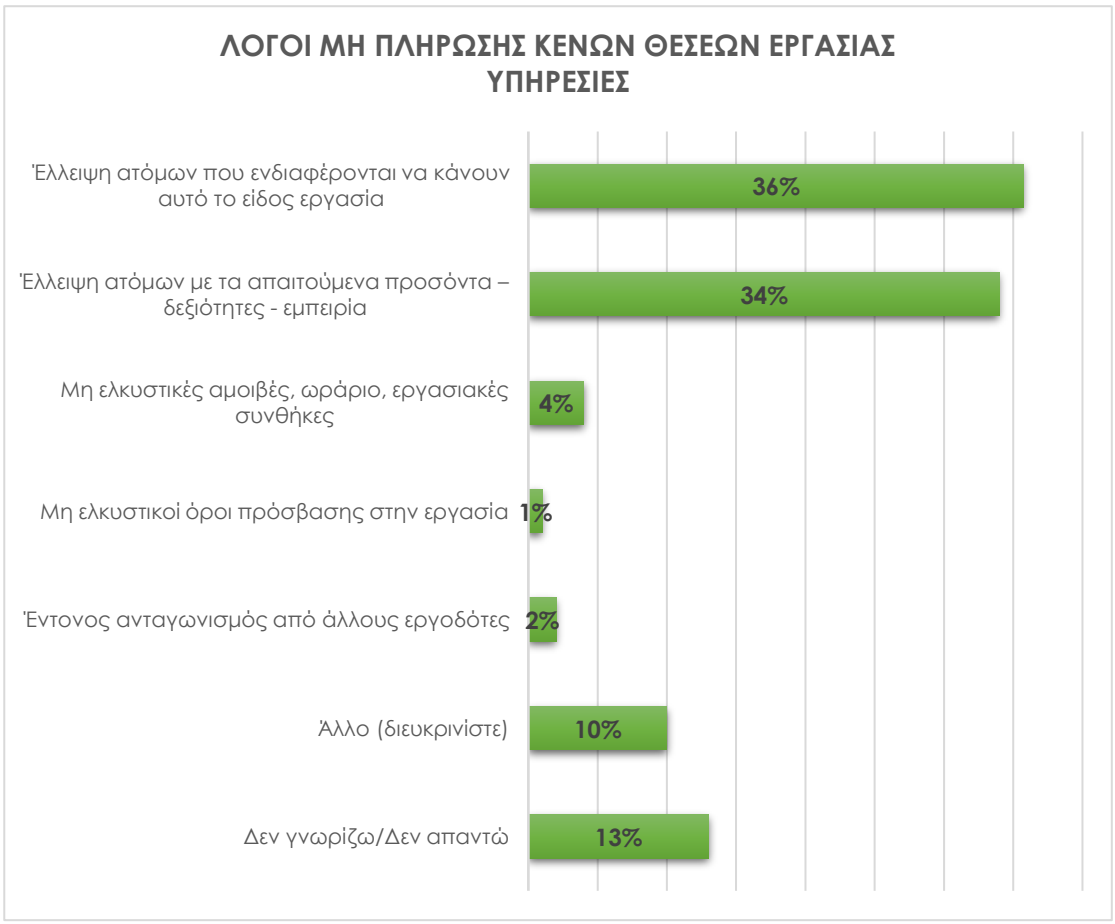
Γράφημα 43 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις της ΠΕ Χαλκιδικής

Η ***«έλλειψη ατόμων που ενδιαφέρονται να κάνουν αυτό[8] το είδος εργασίας»*** ως πρώτη επιλογή σε όλες τις ΠΕ και η ***«έλλειψη ατόμων με τα απαιτούμενα προσόντα-δεξιότητες-εμπειρία»*** φαίνεται να είναι οι κυριότερες αιτίες για τη μη-πλήρωση των υπαρχουσών κενών θέσεων εργασίας σχεδόν σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες. Οι δύο αυτές εξηγήσεις είναι διαχρονικά, κατά την άποψη των εργοδοτών, οι λόγοι μη-κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στην ΠΚΜ καθώς εμφανίζονταν και στις προηγούμενες τρεις έρευνες του ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ. Αξίζει να σημειωθεί επίσης, πως ένα σημαντικό ποσοστό εργοδοτών (12%) όσων διαθέτουν κενές θέσεις εργασίας, αδυνατεί να προσδιορίσει με ακρίβεια ή

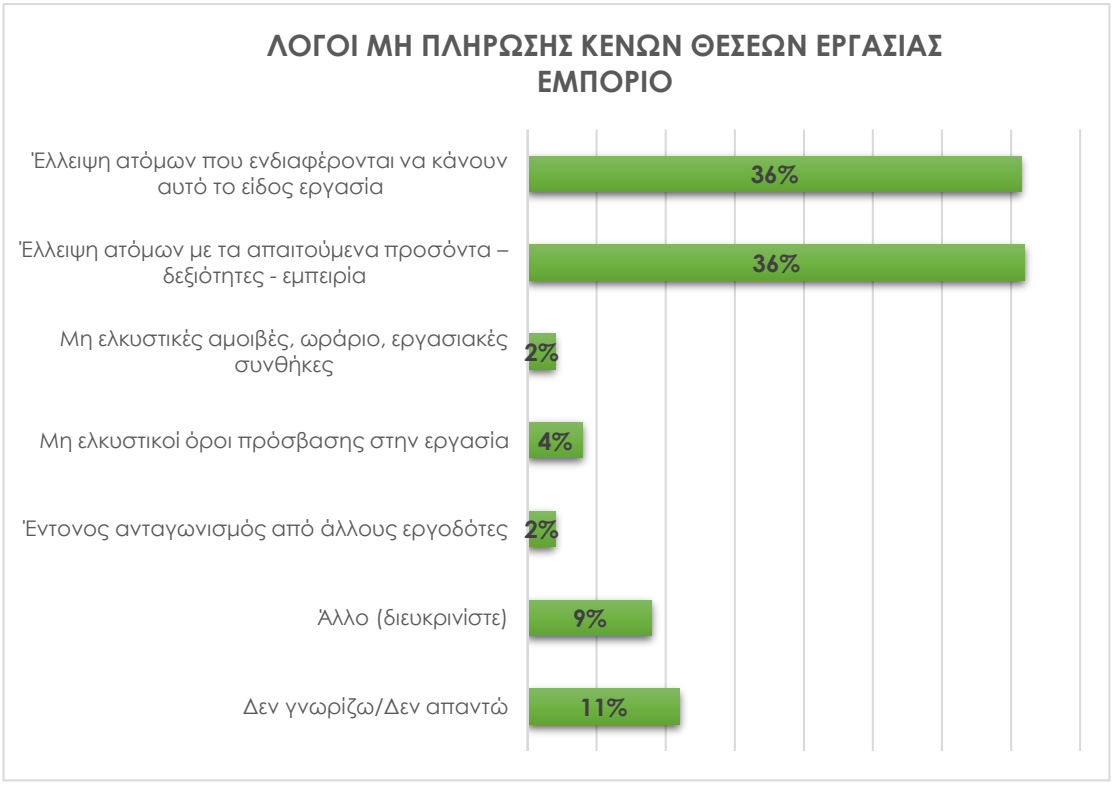
[8] Η περιγραφή - επιλογή «… *αυτό το είδος εργασίας*…» αναφέρεται στην ζητούμενη από τις επιχειρήσεις ειδικότητα και εργασιακό περιεχόμενο

δεν επιθυμεί να συζητήσει τις αιτίες μη πλήρωσης των κενών θέσεων στις επιχειρήσεις τους.

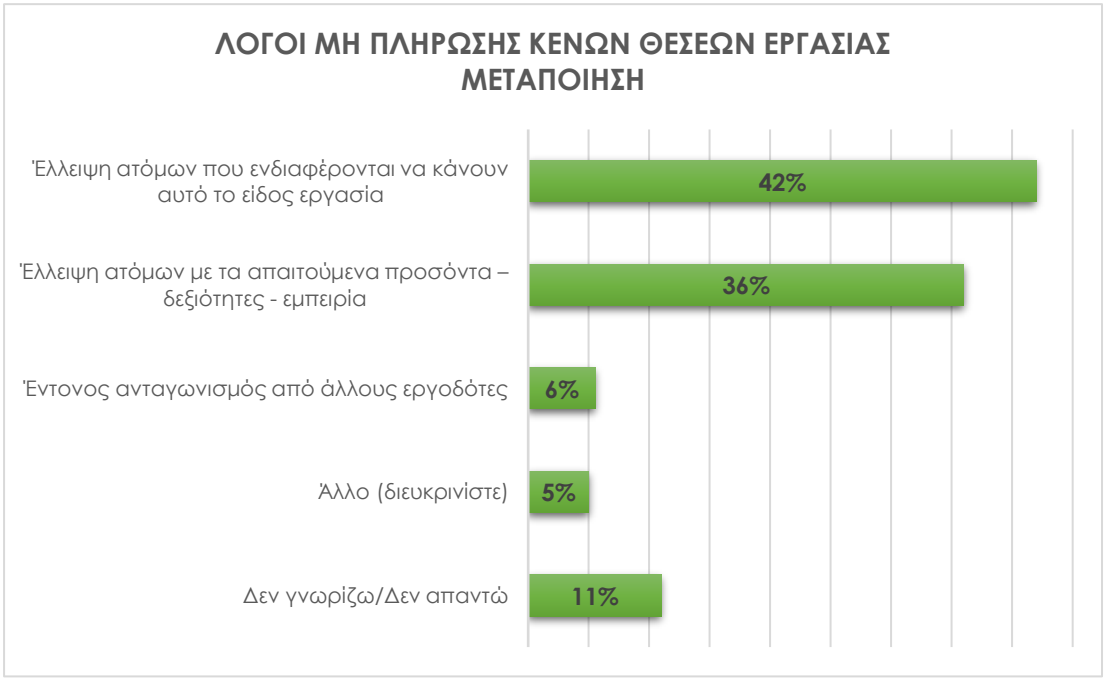
Στα επόμενα Γραφήματα (44 - 48) αναλύονται τα αποτελέσματα ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Εδώ παρατηρείται ότι σε όλους τους τομείς, πλην του πρωτογενούς τομέα, οι δύο παραπάνω αναφερόμενοι λόγοι κυριαρχούν ως αιτίες. Στον πρωτογενή τομέα ωστόσο, η δεύτερη αιτία για τη μη-πλήρωση των υπαρχουσών κενών θέσεων εργασίας είναι ο ***«έντονος ανταγωνισμός από άλλους εργοδότες»*** με αρκετά υψηλό ποσοστό (44%) έναντι των άλλων τομέων, στους οποίους ο συγκεκριμένος λόγος κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά ποσοστά.

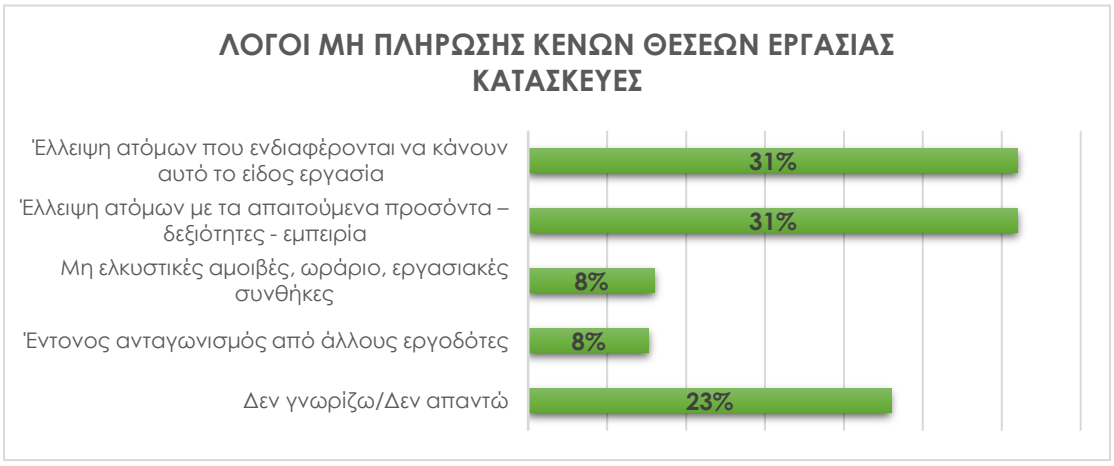
Γράφημα 44 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του τομέα των Υπηρεσιών

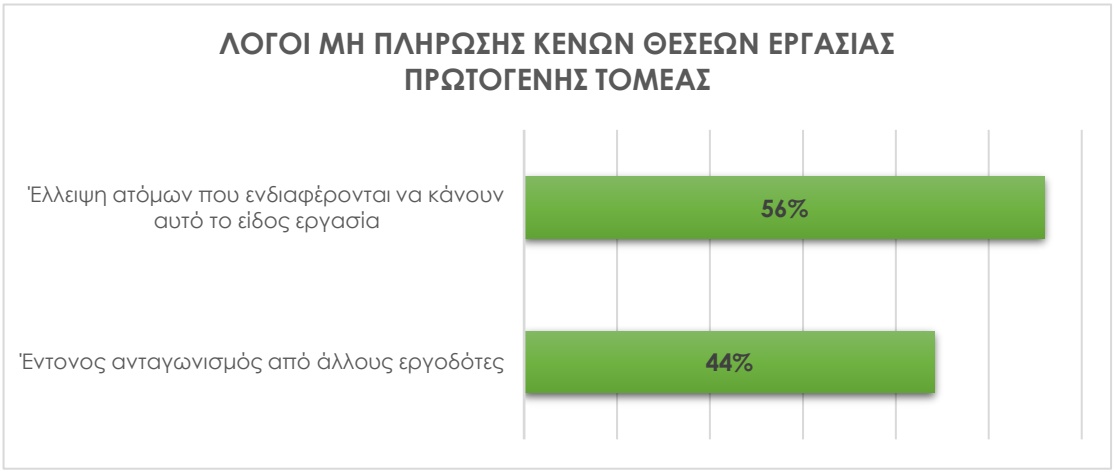
Γράφημα 45 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του τομέα του Εμπορίου

Γράφημα 46 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του τομέα της Μεταποίησης

Γράφημα 47 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του τομέα των Κατασκευών

Γράφημα 48 - Λόγοι μη κάλυψης των κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις του τομέα του Πρωτογενούς Τομέα

Οι εργοδότες που δεν καλύφθηκαν από κάποια από τις προκαθορισμένες επιλογές απαντήσεων και δήλωσαν ***άλλους διαφορετικούς λόγους*** για τη μη-πλήρωση των υπαρχουσών κενών θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις τους, και που αντιπροσωπεύουν το 9% του συνόλου των επιχειρήσεων, αναφέρθηκαν κυρίως στο ότι οι θέσεις έχουν κενωθεί λόγω:

- εποχικότητας,
- οικονομικής αδυναμίας της εταιρείας να προσλάβει καινούρια άτομα.
- πρόσφατη αποχώρηση ατόμων, οπότε δεν είχε μεσολαβήσει ικανοποιητικός χρόνος για την ολοκλήρωση των διαδικασιών πλήρωσής τους
- σε μικρότερο βαθμό η αναμονή λόγω πρόσληψης μέσω προγραμμάτων του ΟΑΕΔ – νυν Δ.ΥΠ.Α.

Οι αναλυτικές απαντήσεις παρατίθενται στο Παράρτημα IV (Πίνακας 20).

12. Εκτίμηση κένωσης και δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας εντός του 2023 (N=629)

Από τις επιχειρήσεις ζητήθηκε να κάνουν και μια εκτίμηση για πιθανή κένωσης θέσεων εργασίας εντός του 2023. Στα παρακάτω Γραφήματα 49 και 50, φαίνεται η εκτίμηση κένωσης λόγω συνταξιοδότησης και λόγω επέκτασης δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων στο σύνολο της ΠΚΜ. Κατά μέσο όρο, το 10% των επιχειρήσεων δήλωσε κένωση θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης και το **37% δημιουργία θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης δραστηριοτήτων**. Σημειώνεται ότι ένα 2% των επιχειρήσεων δεν απάντησε ως προς την πιθανότητα κένωσης θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης κι αντίστοιχα ένα 5% αυτών δεν έδωσε απάντηση για την πιθανότητα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.

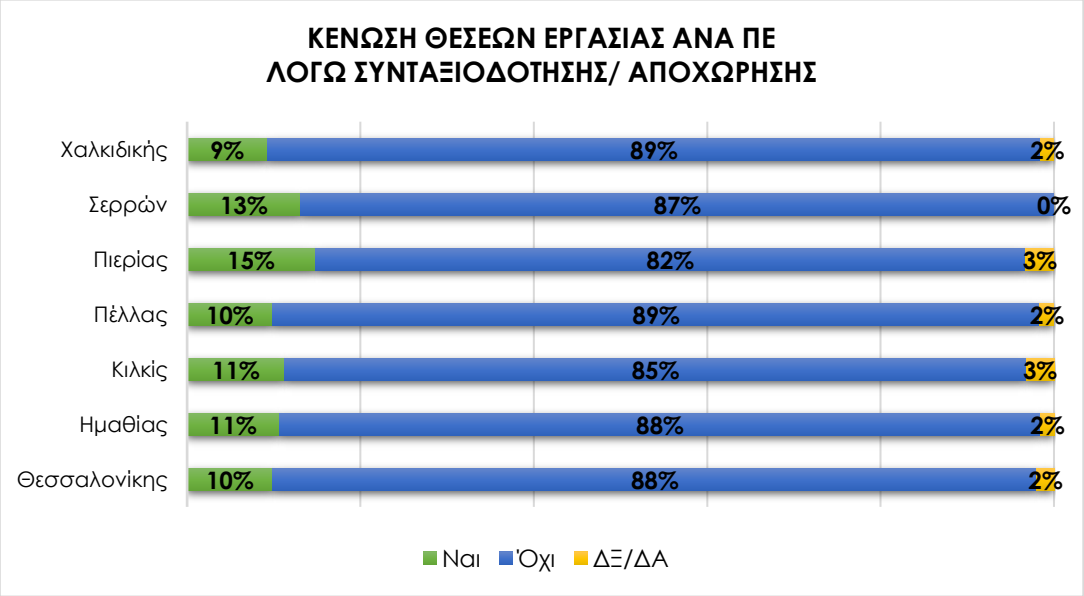

Γράφημα 49 - Πιθανότητα κένωσης θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης επιχειρήσεων ΠΚΜ

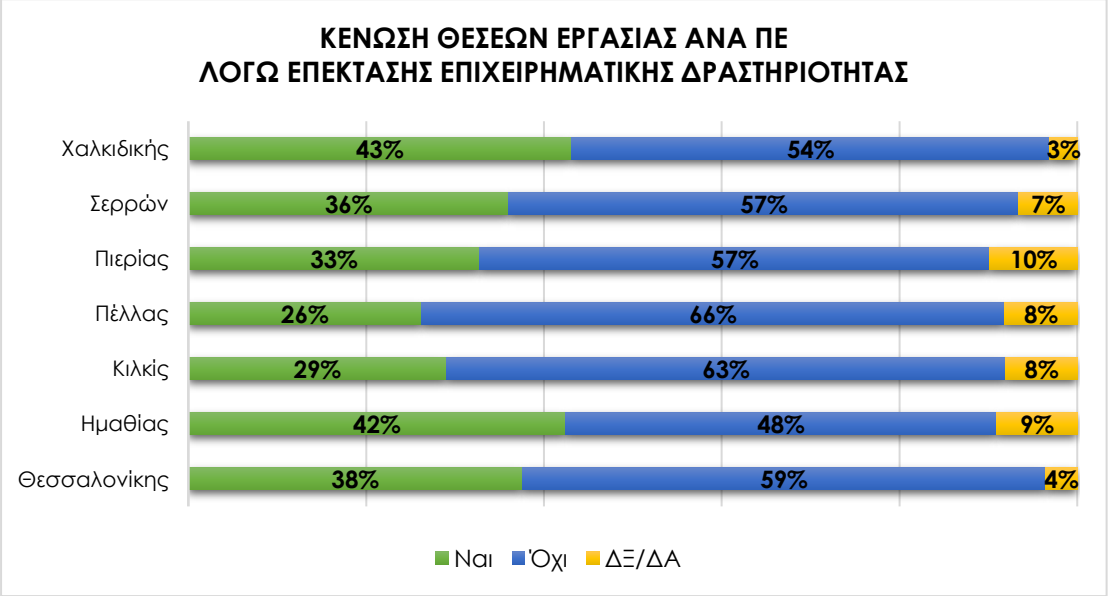

Γράφημα 50 - Πιθανότητα κένωσης θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης δραστηριοτήτων επιχειρήσεων ΠΚΜ

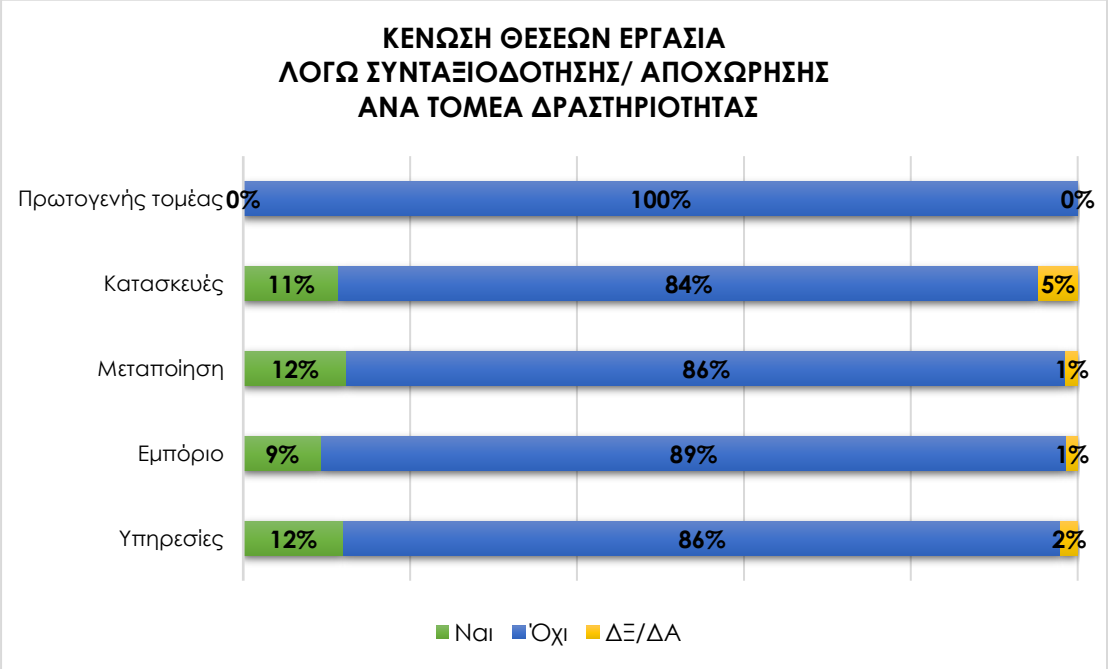
Η πιθανότητα κένωσης θέσεων εργασίας και δημιουργίας νέων παρουσιάζεται αναλυτικά ανά Περιφερειακή Ενότητα και ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας στα Γραφήματα 51 έως 54 παρακάτω. Τόσο ανά ΠΕ, όσο και ανά Τομέα Απασχόλησης, φαίνεται πως οι επιχειρήσεις σε μεγάλα ποσοστά εκτιμούν ότι δε θα κενωθούν θέσεις εργασίας λόγω συνταξιοδότησης ή λόγω επέκτασης επιχειρηματικής δραστηριότητας της επιχείρησης.

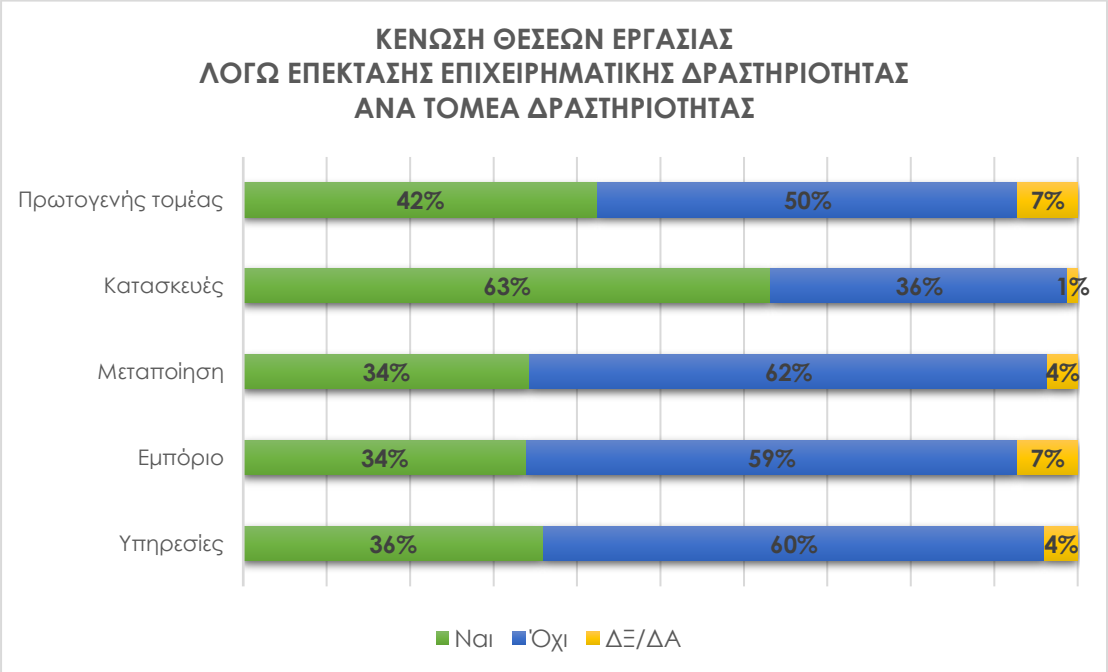
Γράφημα 51 – Πρόθεση κένωσης θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης/ αποχωρήσεων ανά ΠΕ

Γράφημα 52 – Πρόθεση κένωσης θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης επιχειρηματικής δραστηριότητας επιχειρήσεων ανά ΠΕ

Γράφημα 53 - Πρόθεση κένωσης θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης/ αποχωρήσεων ανά τομέα δραστηριότητας

Γράφημα 54 – Πρόθεση δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης επιχειρηματικής δραστηριότητας ανά τομέα δραστηριότητας

12.1. Εκτίμηση αριθμού κενών & νέων θέσεων εργασίας

Τόσο για τις κενές όσο και για τις νέες θέσεις εργασίας έγινε διερεύνηση του μέσου όρου των θέσεων που αναμένονται λόγω συνταξιοδότησης /αποχώρησης ή λόγω επέκτασης των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στους παρακάτω Πίνακες 10 έως 13 ως προς την Περιφερειακή Ενότητα και ως προς τον τομέα οικονομικής δραστηριότητας που ανήκουν οι επιχειρήσεις. Επί του συνόλου της ΠΚΜ βάσει των επιχειρήσεων που απάντησαν θετικά, εκτιμάται (Πίνακας 10 και Πίνακας 12), ότι σε δείγμα 10 επιχειρήσεων θα ανοίξουν περίπου 26 θέσεις λόγω συνταξιοδότησης και 57 θέσεις λόγω επέκτασης δραστηριοτήτων.

Πίνακας 10 – Στατιστικοί Δείκτες μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης/ αποχώρησης στις επιχειρήσεις ανά ΠΕ (N=68 – 10,8%)

Περιφερειακή Ενότητα	Διάμεσος	Μέση τιμή	Ελάχιστο	Μέγιστο	Αριθμός κενών θέσεων
Θεσσαλονίκης	2	1.8	1	3	44
Ημαθίας	1	1.1	1	2	8
Κιλκίς	2	3.6	1	10	25
Πέλλας	1	1.6	1	3	8
Πιερίας	2	3.8	1	10	34
Σερρών	1	1.2	1	2	7
Χαλκιδικής	2.5	7	1	30	42
Σύνολο ΠΚΜ	**2**	**2.6**	**1**	**30**	**168**

Πίνακας 11 – Στατιστικοί Δείκτες μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας λόγω συνταξιοδότησης/ αποχώρησης στις επιχειρήσεις ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας	Διάμεσος	Μέση τιμή	Ελάχιστο	Μέγιστο	Σύνολο ΠΕ
Υπηρεσίες	1	2.8	1	30	98
Εμπόριο	1	1.6	1	5	32
Μεταποίηση	2	3	1	10	30
Κατασκευές	2	2	1	3	8
Πρωτογενής τομέας	-	-	-	-	-

Πίνακας 12 – Στατιστικοί Δείκτες μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης δραστηριότητας στις επιχειρήσεις ανά ΠΕ (N=227 – 36,1%)

Περιφερειακή Ενότητα	Διάμεσος	Μέση τιμή	Ελάχιστο	Μέγιστο	Αριθμός κενών θέσεων
Θεσσαλονίκης	2	4.4	1	160	372
Ημαθίας	2	8	1	80	223
Κιλκίς	2	2.3	1	5	36
Πέλλας	2	2.6	1	10	42
Πιερίας	3	5.4	1	30	102
Σερρών	2	7.1	1	100	141
Χαλκιδικής	3	12.3	1	150	332
Σύνολο ΠΚΜ	**2**	**5.7**	**1**	**160**	**1248**

Πίνακας 13 – Στατιστικοί Δείκτες μελλοντικών κενών θέσεων εργασίας λόγω επέκτασης δραστηριότητας στις επιχειρήσεις ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας	Διάμεσος	Μέση τιμή	Ελάχιστο	Μέγιστο	Αριθμός κενών θέσεων
Υπηρεσίες	2	7.6	1	160	711
Εμπόριο	2	3.5	1	80	233
Μεταποίηση	2	8.1	1	100	211
Κατασκευές	2	3.1	1	10	52
Πρωτογενής τομέας	2	9	1	30	41

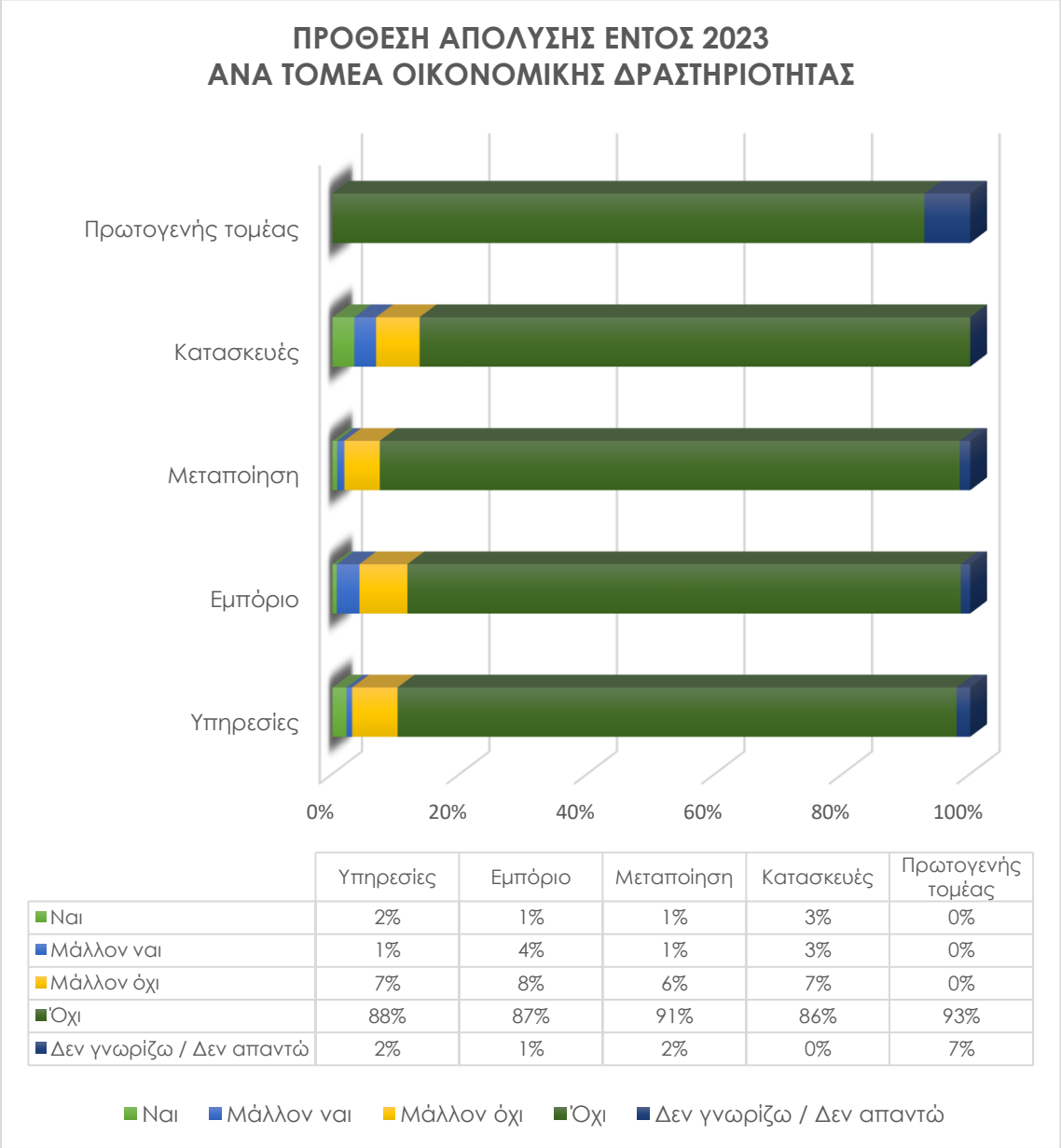
Τις περισσότερες νέες θέσεις εργασίας ανά επιχείρηση εμφανίζουν οι Υπηρεσίες. Όσον αφορά αυτές τις νέες θέσεις εργασίας, εντοπίζονται περισσότερο στην ΠΕ Θεσσαλονίκης και ΠΕ Χαλκιδικής.

13. Πρόθεση απολύσεων προσωπικού εντός του 2023

Στα Γραφήματα 55 έως 57 αποτυπώνονται οι απαντήσεις των επιχειρήσεων (N=629) για το αν προτίθενται να απολύσουν προσωπικό εντός του 2023 α) συνολικά, β) ως προς την Περιφερειακή Ενότητα της έδρας της επιχείρησης και γ) ως προς τους πέντε επιλεγμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Αξιοσημείωτο είναι ότι το 87% κατά μέσο όρο των επιχειρήσεων απάντησε κατηγορηματικά «Όχι» - διατηρώντας τα ίδια ποσοστά με τις τρείς προηγούμενες αντίστοιχες έρευνες του ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ το 2021 και 2022. Οι επιχειρήσεις που απάντησαν καταφατικά στο ενδεχόμενο να απολύσουν προσωπικό εντός του 2023, δεν επιθυμούσαν να προσδιορίσουν περαιτέρω τους λόγους στους οποίους θα προχωρούσαν σ' αυτήν την ενδεχόμενη μείωση, με αποτέλεσμα την αδυναμία εξαγωγής αντίστοιχων συμπερασμάτων.

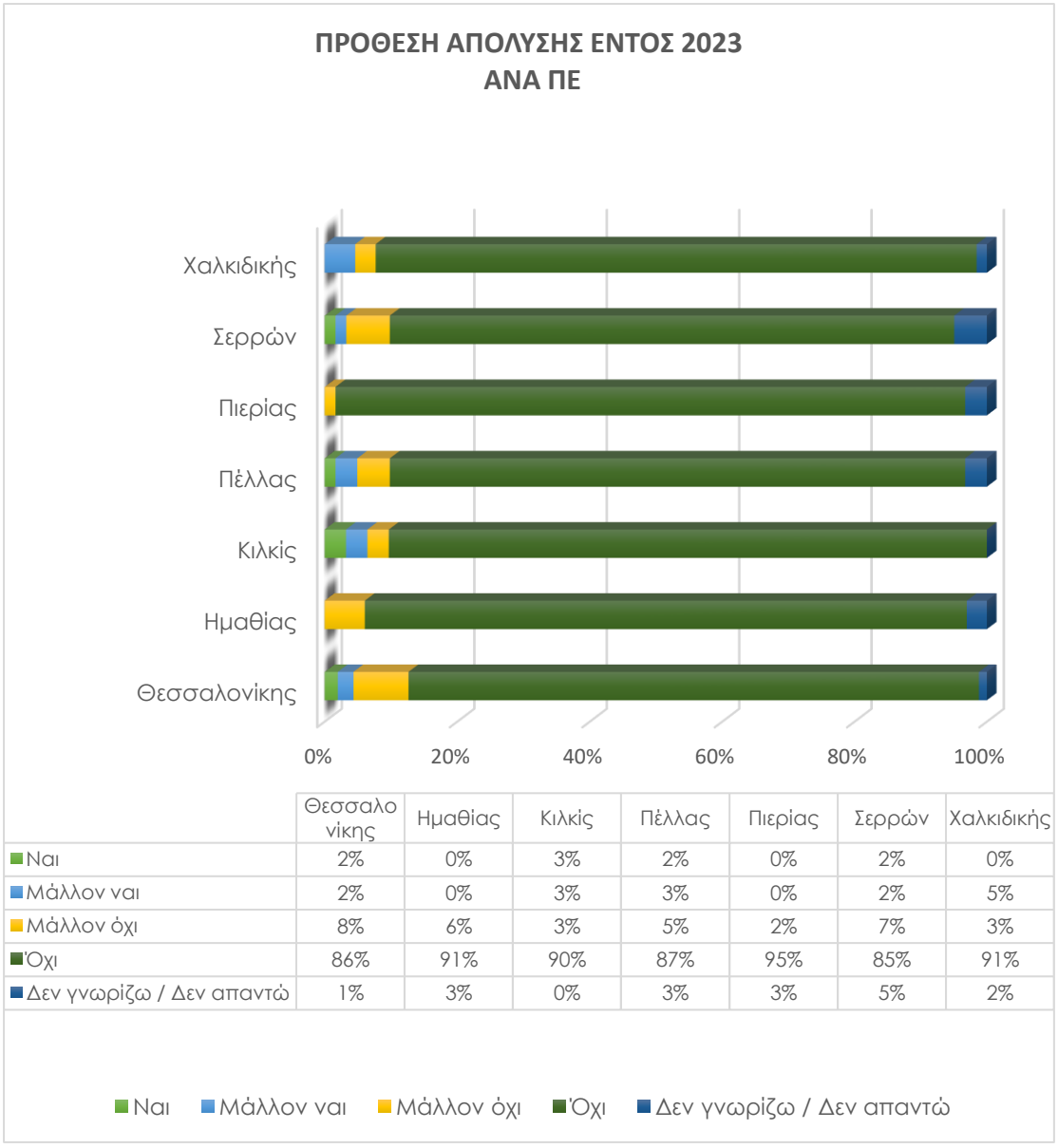

Γράφημα 55 - Πρόθεση απόλυσης εντός 2023 στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

	Υπηρεσίες	Εμπόριο	Μεταποίηση	Κατασκευές	Πρωτογενής τομέας
Ναι	2%	1%	1%	3%	0%
Μάλλον ναι	1%	4%	1%	3%	0%
Μάλλον όχι	7%	8%	6%	7%	0%
Όχι	88%	87%	91%	86%	93%
Δεν γνωρίζω / Δεν απαντώ	2%	1%	2%	0%	7%

Γράφημα 56 – Πρόθεση απόλυσης εντός 2023 στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ ανά ΠΕ

	Θεσσαλονίκης	Ημαθίας	Κιλκίς	Πέλλας	Πιερίας	Σερρών	Χαλκιδικής
Ναι	2%	0%	3%	2%	0%	2%	0%
Μάλλον ναι	2%	0%	3%	3%	0%	2%	5%
Μάλλον όχι	8%	6%	3%	5%	2%	7%	3%
Όχι	86%	91%	90%	87%	95%	85%	91%
Δεν γνωρίζω / Δεν απαντώ	1%	3%	0%	3%	3%	5%	2%

Γράφημα 57 - Πρόθεση απόλυσης εντός 2023 στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

14. Εκτίμηση πρόσληψης – απασχόλησης ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ) στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ (ερωτήσεις 11.1 – 11.4)

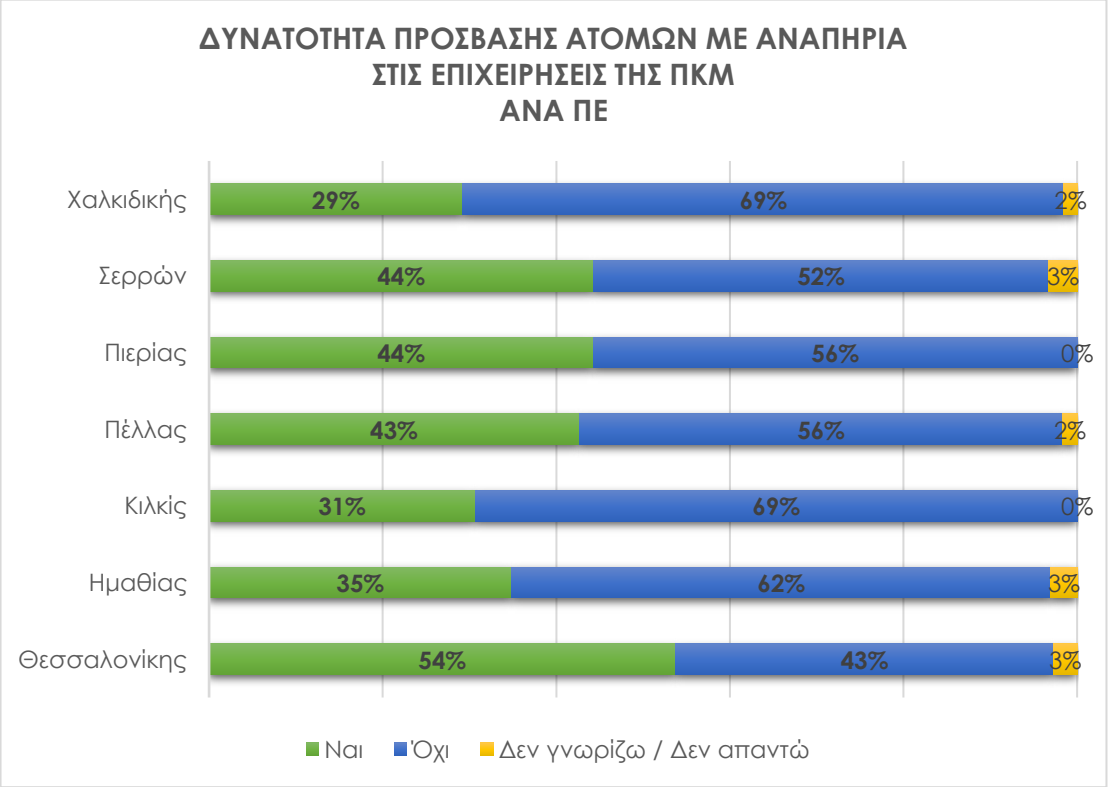
14.1. Δυνατότητα πρόσβασης ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις (N=629)

Οι ερωτήσεις αυτές αποσκοπούσαν στη διερεύνηση της πρόθεσης των εργοδοτών αναφορικά με την πρόσβαση και απασχόληση των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ) (πχ κινητικά προβλήματα, τυφλότητα, κώφωση κτλ) στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ. Έγινε προσπάθεια να διαφανεί κατά πόσον υπάρχει η δυνατότητα εργασίας σε άτομα ΑμεΑ και αν ενδεχόμενη επιδότηση στις επιχειρήσεις θα άλλαζαν το ενδιαφέρον τους.
Στα γραφήματα 58 έως 60 που ακολουθούν αποτυπώνονται τα παρακάτω συμπεράσματα – απαντήσεις των επιχειρήσεων α) συνολικά, β) ως προς την Περιφερειακή Ενότητα της έδρας της επιχείρησης και γ) ως προς τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας για την δυνατότητα πρόσβασης των ΑμεΑ στις επιχειρήσεις:

- Η δυνατότητα πρόσβασης των ΑμεΑ φαίνεται να είναι μειωμένη, καθώς μόλις μια στις δυο επιχειρήσεις διατηρούν τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις για ΑμεΑ.
- Στις ΠΕ Χαλκιδικής, ΠΕ Κιλκίς και ΠΕ Ημαθίας, σχεδόν κοντά στο 70% των επιχειρήσεων δεν διαθέτει πρόσβαση για άτομα με αναπηρία.
- Στις ΠΕ Πέλλας, ΠΕ Πιερίας και ΠΕ Σερρών το ποσοστό των επιχειρήσεων που διαθέτει πρόσβαση σε άτομα ΑμεΑ είναι κοντά και τείνουν προς στο 50%.
- Η ΠΕ Θεσσαλονίκης είναι η μόνη ΠΕ που οι επιχειρήσεις με πρόσβαση στα ΑμεΑ είναι περισσότερες από αυτές που δεν την διαθέτουν.
- Σε όλες τις ΠΕ οι απαντήσεις «Δεν γνωρίζω- δεν απαντώ» ήταν
- Στους τομείς των Κατασκευών και του Πρωτογενούς τομέα παρατηρούνται τα πιο υψηλά ποσοστά σε έλλειψη πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία.
- Ο τομέας του Εμπορίου είναι ο μοναδικός κλάδος που η δυνατότητα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις είναι πάνω από τις μισές με ποσοστό 56%.

Γράφημα 58 – Δυνατότητα πρόσβασης ατόμων ΑμεΑ στην ΠΚΜ

Γράφημα 59 - Δυνατότητα πρόσβασης ατόμων ΑμεΑ στην ΠΚΜ ανά ΠΕ

Γράφημα 60 - Δυνατότητα πρόσβασης ατόμων ΑμεΑ στην ΠΚΜ ανά τομέα δραστηριότητας

14.2. Πρόθεση πρόσληψης ΑμεΑ στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ (N=629)

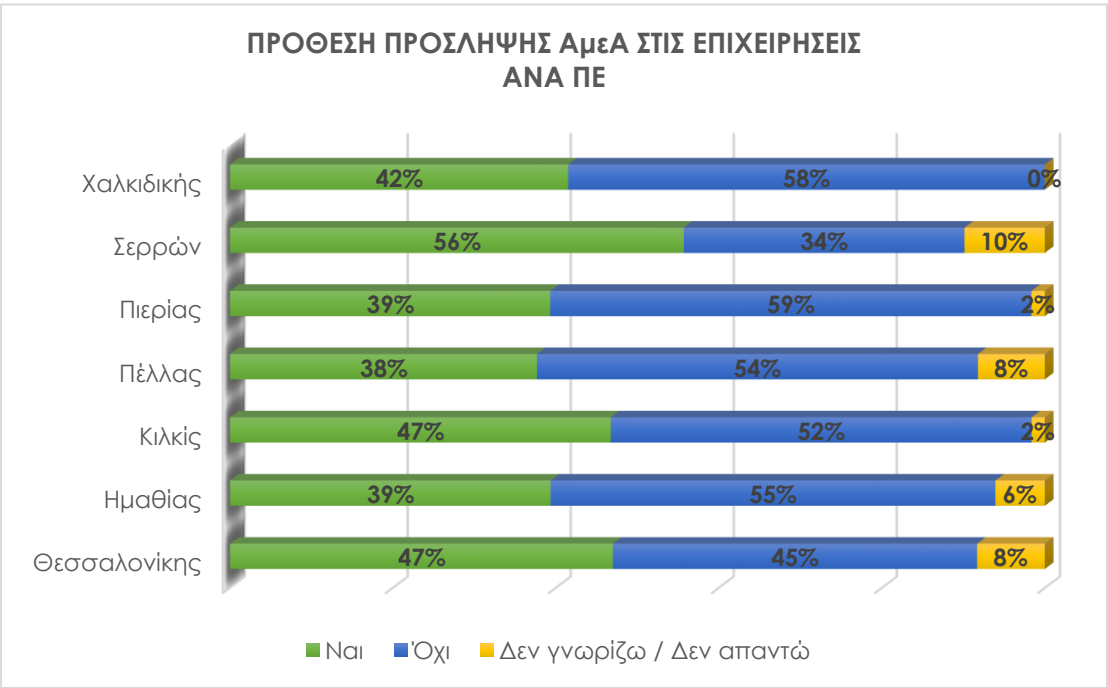
Από τις επιχειρήσεις ζητήθηκε να κάνουν εκτίμηση αν σε μια νέα φάση προσλήψεων προτίθενται να προσλάβουν άτομα με αναπηρία. Το Γράφημα 61 δείχνει την πρόθεση συνολικά και ακολουθούν τα γραφήματα 61 έως 63 όπου αναλύεται η πρόθεση πρόσληψης ανά ΠΕ και τομέα δραστηριότητας.

Παρατηρείται, λοιπόν, ότι:

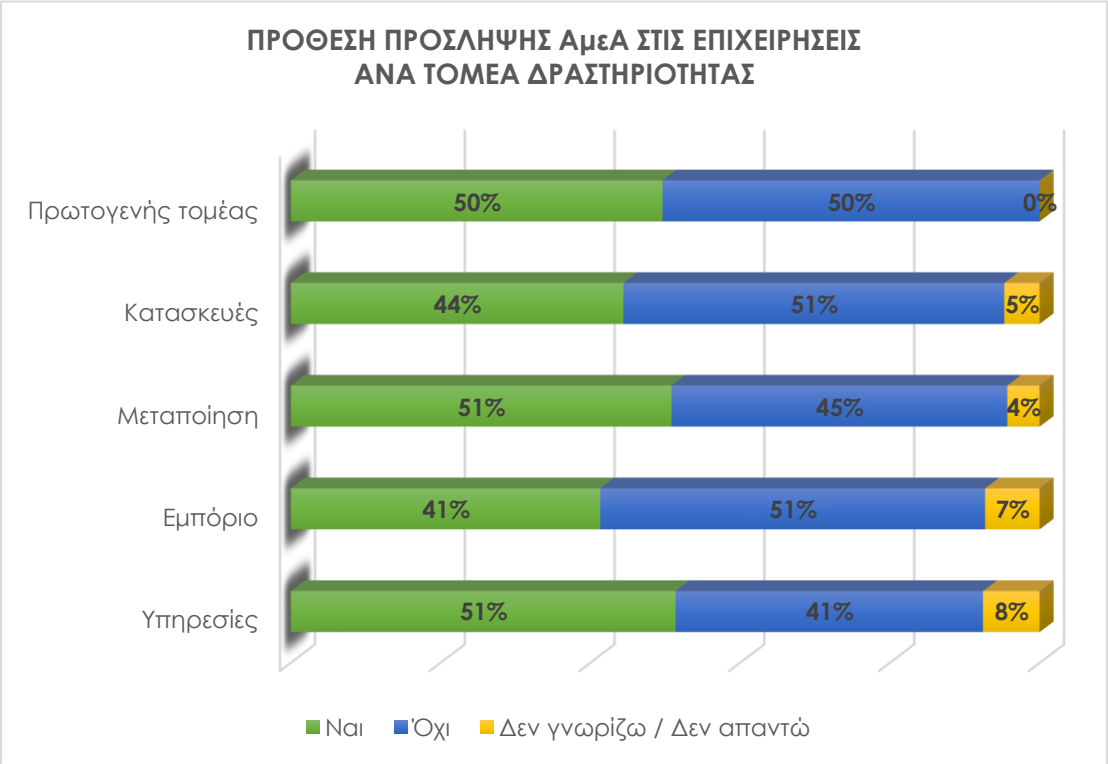
- Το 46% των επιχειρήσεων θα προχωρήσει σε προσλήψεις ατόμων ΑμεΑ μελλοντικά, έναντι του 47% που απάντησε αρνητικά.
- Το 7% του συνόλου των επιχειρήσεων είτε δε γνώριζε, είτε δεν θέλησε να απαντήσει στην ερώτηση.
- Η ΠΕ Σερρών σε ποσοστό 56% έχει την πρόθεση να προχωρήσει σε ανάθεση εργασίας σε άτομα ΑμεΑ σε μελλοντικές προσλήψεις.
- Σχεδόν το σύνολο των ΠΕ, πλην της ΠΕ Θεσσαλονίκης και ΠΕ Σερρών, σε ποσοστό άνω του 50% δεν θα προχωρήσει σε προσλήψεις ατόμων ΑμεΑ.
- Σε όλους τους τομείς δραστηριότητας τα ποσοστά πρόσληψης και μη είναι μοιρασμένα και κυμαίνονται κοντά στο 50%.

Γράφημα 61 – Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

Γράφημα 62 - Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ ανά ΠΕ

Γράφημα 63 - Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ ανά τομέα δραστηριότητας

14.3. Πρόθεση πρόσληψης των επιχειρήσεων για άτομα ΑμεΑ με ενδεχόμενη επιδότηση εργασιακής θέσης (N=629 * 47%).

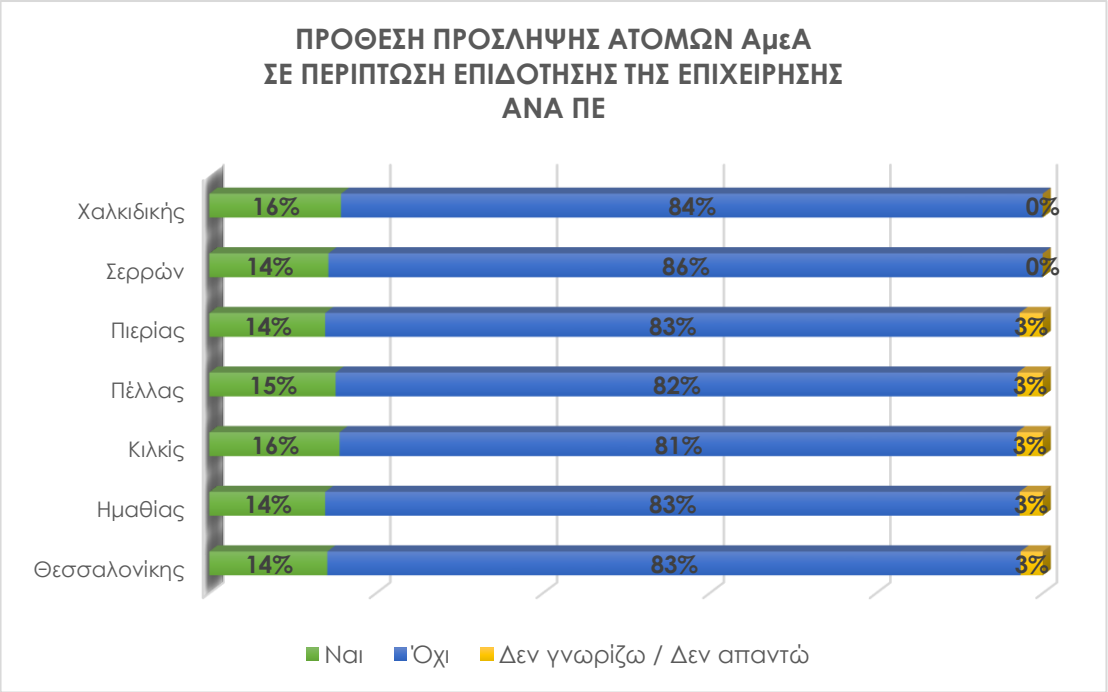
Στα παρακάτω τρία Γραφήματα (64-66) αποτυπώνεται η πρόθεση των επιχειρήσεων (που απάντησαν αρνητικά 47%) να προχωρήσουν σε προσλήψεις ατόμων με αναπηρία σε περίπτωση που υπάρξει ενδεχόμενη επιδότηση της επιχείρησης. Παρατηρείται ότι το 83% των επιχειρήσεων (Γράφημα 64) ακόμη και αν υπήρχε επιδότηση, **δεν** θα προχωρούσε σε προσλήψεις ατόμων ΑμεΑ. Το μεγάλο ποσοστό ενδεχομένως να οφείλεται και στο γεγονός ότι θα προκαλούσε χωρικές ανακατατάξεις και διαφοροποίηση διαδικασιών στην εταιρεία. Μόνο το 15% του δείγματος διάκειται **θετικά** προς αυτήν την κατεύθυνση, ενώ ένα 2% δεν γνώριζε ή δεν θέλησε να απαντήσει.

Η ανάλυση των δεδομένων ως προς τις ΠΕ έδειξε πως η επιδότηση θα τις επηρέαζε με το ίδιο περίπου ποσοστό (Γράφημα 65).

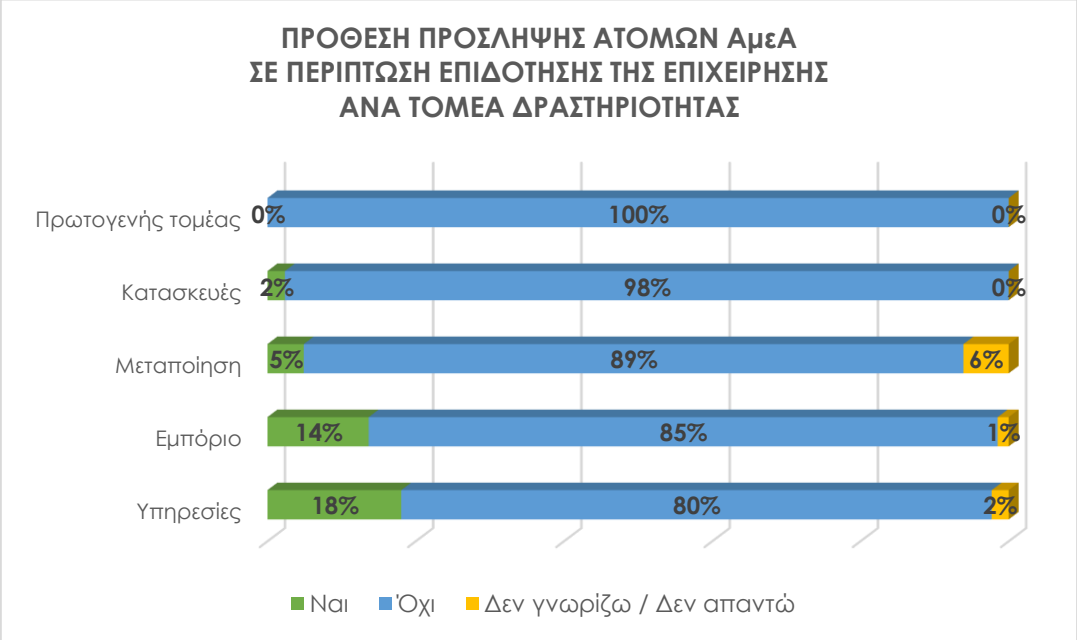
Αναφορικά με τον τομέα δραστηριότητας και την επιδότηση, το μεγαλύτερο ποσοστό (18%) εμφανίζεται στις Υπηρεσίες, με 2ον το Εμπόριο (14%) – επόμενο γράφημα

Γράφημα 64– Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία σε περίπτωση επιδότησης της επιχείρησης στην ΠΚΜ

Γράφημα 65 - Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία σε περίπτωση επιδότησης της επιχείρησης στην ΠΚΜ ανά ΠΕ

Γράφημα 66 - Πρόθεση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία σε περίπτωση επιδότησης της επιχείρησης στην ΠΚΜ ανά τομέα δραστηριότητας

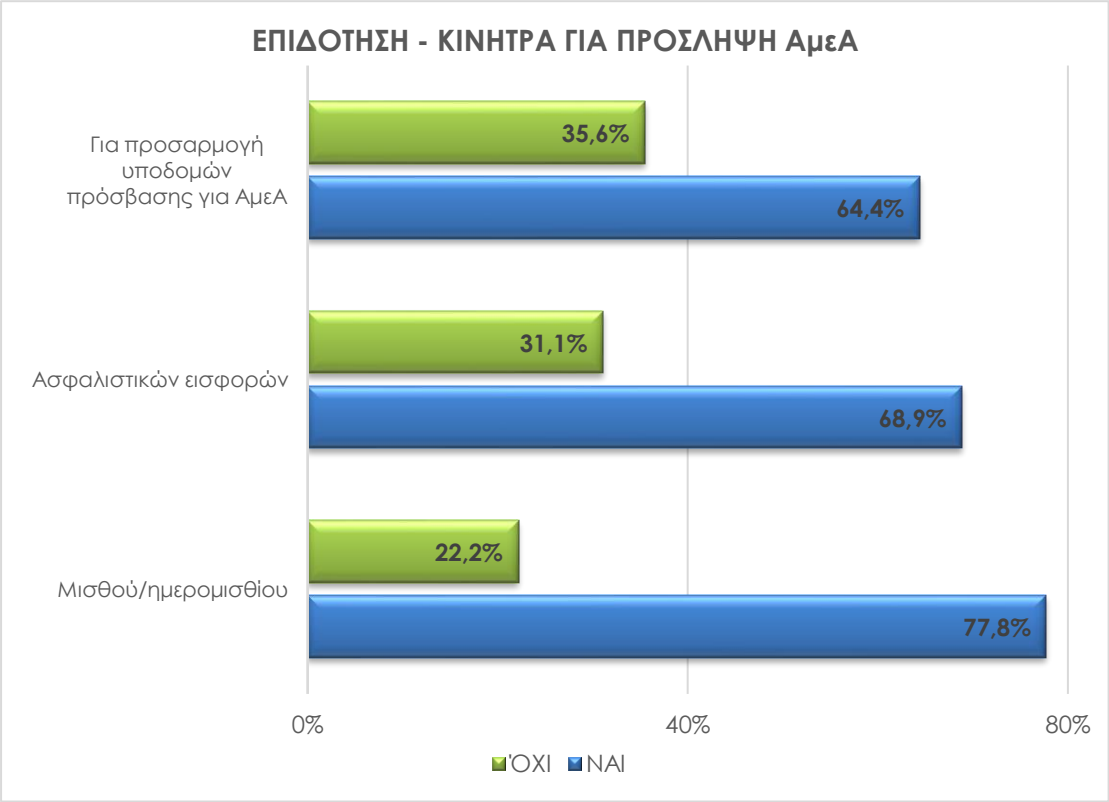
Από τις **45 επιχειρήσεις του δείγματος** (*δείγμα 629 x 47% αρνητική απάντηση πρόσληψης x 15% μέσο επιδότησης*[9]) που απάντησαν **καταφατικά** για πρόσληψης ατόμων με αναπηρία **μέσω επιδότησης της εργασιακής θέσης** (15%), ζητήθηκε να προσδιορίσουν τα κίνητρα που θα θεωρούσαν σημαντικά προς αυτήν την κατεύθυνση. Στον πίνακα 14 που ακολουθεί, καθώς και στο Γράφημα 68 γίνεται καταγραφή αυτών των κινήτρων. Τα συμπεράσματα που εξάγονται από αυτά είναι πως, από τις 45 επιχειρήσεις που απάντησαν θετικά στο ερώτημα μελλοντικής πρόσληψης ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις τους (πολλαπλές απαντήσεις), οι 22 εκφράζουν την επιθυμία να επιδοτηθούν και με τις τρεις μορφές, δηλαδή την «επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών», την «επιδότηση στο μισθό/ημερομίσθιο» και την «επιδότησης για την προσαρμογή των υποδομών της επιχείρησης για τα άτομα με Αναπηρία» για να μπορέσουν να προσλάβουν άτομα ΑμεΑ. Οι 9 επιχειρήσεις επιθυμούν δύο από τα τρία είδη επιδοτήσεων, ενώ 11 επιχειρήσεις είναι καλυμμένες μόνο με μια μορφή επιδότησης. Τέλος, μόνο 3 από τις 45 επιχειρήσεις φαίνεται πως και χωρίς καμία μορφή επιδότησης θα προχωρούσαν σε πρόσληψη ατόμων ΑμεΑ.

[9] - ποσοστά στρογγυλοποιημένα σε 0 δεκαδικά

Πίνακας 14 – Σημαντικά Κίνητρα για επιδότηση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία

ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ

	Μισθού/ημερομισθίου	*Ασφαλιστικών εισφορών*	*"Για προσαρμογή υποδομών*
ΝΑΙ	31	35	29
ΌΧΙ	14	10	16

Γράφημα 67 - Σημαντικά Κίνητρα για επιδότηση πρόσληψης ατόμων με αναπηρία

Γ. Ειδικότητες/ Γνώσεις /Δεξιότητες (Ερωτήσεις 13-14)

1. Οι σημαντικές ειδικότητες & το ζητούμενο εκπαιδευτικό επίπεδο

Στις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα πεδίου που διεξήγαγε ο ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ ζητήθηκε να απαριθμήσουν τις τέσσερις σημαντικότερες κατηγορίες και ομαδοποιήσεις επαγγελμάτων -σε διψήφιο ESCO - για τη λειτουργία τους και να αναφέρουν και το αντίστοιχο ζητούμενο εκπαιδευτικό επίπεδο (9 εκπαιδευτικά επίπεδα κατά ISCED) για την καθεμία από αυτές.

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα ευρήματα για τις σπουδαιότερες ειδικότητες που καταγράφηκαν καθώς και το επιθυμητό. Δεδομένου του αριθμού του δείγματος και του κορεσμού των ερωτώμενων, η έρευνα μπόρεσε να δώσει στατιστικά ασφαλή συμπεράσματα άξια σχολιασμού για τις ειδικότητες πρώτης και δεύτερης επιλογής -παρότι οι συνεντευξιαζόμενοι ερωτήθηκαν για τις 4 σημαντικότερες ειδικότητες για την επιχείρησή τους- και για το ζητούμενο εκπαιδευτικό επίπεδο για τις οχτώ σημαντικότερες ειδικότητες της πρώτης επιλογής.

Στους Πίνακες 15 και 16 που ακολουθούν, παρουσιάζονται οι σημαντικότερες (>3%) επαγγελματικές ειδικότητες συνοδευόμενες από τον αντίστοιχο κωδικό κατά ESCO που αποτελούν πρώτη και δεύτερη επιλογή για τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ.

Από την ανάλυση του Πίνακα 15 προκύπτει ότι:

- Οι τρεις βασικές κατηγορίες επαγγελμάτων που έχουν τη μεγαλύτερη ζήτηση στην ΠΚΜ είναι οι Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών, οι Επαγγελματίες, και οι Υπάλληλοι γραφείου.
- Επικυρώνεται η μεγάλη ζήτηση εργαζομένων για την παροχή υπηρεσιών και συγκεκριμένα α) για τις πωλήσεις και β) για υπαλλήλους στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και εξυπηρέτηση πελατών (πχ μάγειροι, σερβιτόροι, μπαρίστα, μπάρμαν κτλ).
- Όσον αφορά των κλάδο των επαγγελματιών, η ζήτηση αφορά συγκεκριμένα χρηματοοικονομικές σπουδές, συμβούλους πωλήσεων, μάρκετινγκ και μηχανικούς.

Πίνακας 15 – 1η Επιλογή - Οι σημαντικότερες (≥3%) ειδικότητες (76% των απαντήσεων)

Κωδικός ESCO	Περιγραφή Ειδικότητας	% επιχειρήσεων που ζητούν την ειδικότητα
52	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές - ***Πωλητές***	13%
24	Επαγγελματίες - ***Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης***	10%
42	Υπάλληλοι γραφείου - ***Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών***	8%
12	Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη - ***Διοικητικοί και εμπορικοί διευθυντές***	6%
24	Επαγγελματίες - ***Ασκούντες επιστημονικά επαγγέλματα και μηχανικοί***	6%
41	Υπάλληλοι γραφείου - ***Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και χειριστές μηχανών με πληκτρολόγιο***	6%
81	Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι) - ***Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού***	6%
51	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές - ***Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών***	5%
11	Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη - ***Γενικοί διευθυντές, ανώτερα διοικητικά στελέχη και μέλη των νομοθετικών σωμάτων***	4%
33	Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα - ***Βοηθοί Επαγγελματιών επιχειρήσεων και διοίκησης***	3%
74	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα - ***Ηλεκτρολόγοι και ηλεκτρονικοί***	3%
75	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα - ***Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων, επεξεργασίας ξύλου, ειδών ένδυσης και ασκούντες συναφή επαγγέλματα***	3%
93	Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες - ***Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης και μεταφορών***	3%

Όπως φαίνεται και στον παρακάτω Πίνακα 16, μετά την πρώτη απάντηση, σημαντικό ποσοστό εργοδοτών δυσκολεύτηκε να συνεχίσει να προσδιορίζει με σειρά προτίμησης τα αναγκαιότερα για την επιχείρησή του επαγγέλματα και ειδικότητες. Αυτό πιθανώς να οφείλετε μεταξύ άλλων και στο γεγονός ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις -και κατ' επέκταση και αυτές της ΠΚΜ- είναι επί των πλείστων πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις με λίγους εργαζόμενους/ες ή και οικογενειακές επιχειρήσεις.

Πίνακας 16 - 2η Επιλογή - Οι σημαντικότερες (≥3%) ειδικότητες (42% των απαντήσεων)

Κωδικός ESCO	***Περιγραφή Ειδικότητας***	***% επιχειρήσεων που ζητούν την ειδικότητα***
52	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές - ***Πωλητές***	8%
24	Υπάλληλοι γραφείου - ***Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και χειριστές μηχανών με πληκτρολόγιο***	6%
24	Επαγγελματίες - ***Ασκούντες επιστημονικά επαγγέλματα και μηχανικοί***	5%
24	Επαγγελματίες - ***Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης***	4%
42	Υπάλληλοι γραφείου - ***Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών***	4%
33	Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα - ***Βοηθοί Επαγγελματιών επιχειρήσεων και διοίκησης***	4%
81	Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι) - ***Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού***	4%
93	Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες - ***Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης και μεταφορών***	4%
11	Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες - ***Καθαριστές και βοηθοί***	3%

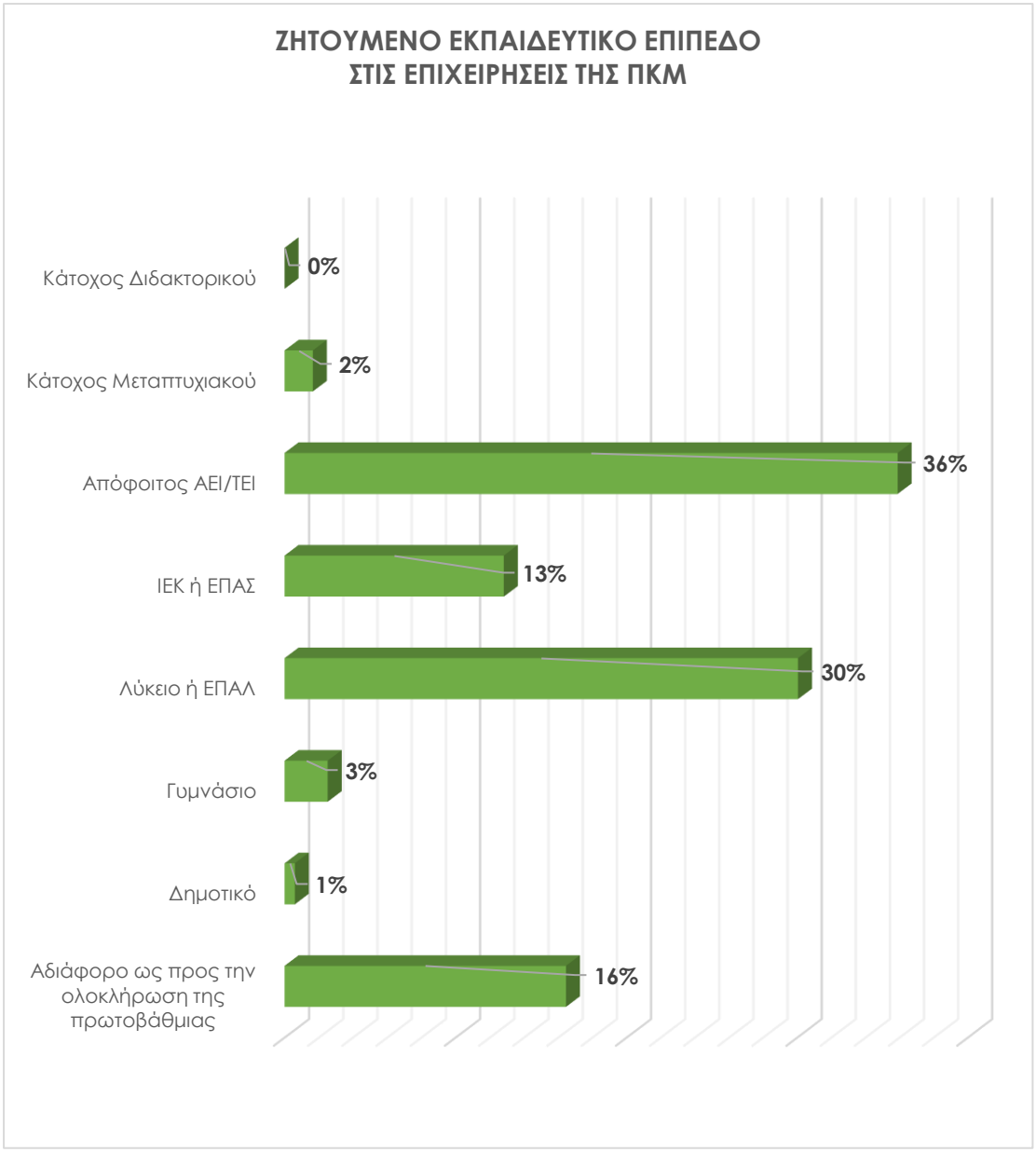
Τα αποτελέσματα κατάταξης των ειδικοτήτων για τη 2η αναγκαιότερη ειδικότητα διαφοροποιούνται ελάχιστα από αυτά της 1ης επιλογής. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ειδικοτήτων που αποτελούν πρώτη επιλογή εμφανίζονται και στις δεύτερες αναγκαιότερες ειδικότητες. Οι Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών πωλητές αποτελούν τη σημαντικότερη ειδικότητα για τις ελληνικές επιχειρήσεις στην ΠΚΜ καθώς κατέχουν την πρώτη θέση στην επιλογή των εργοδοτών και στις δυο επιλογές τους. Στη δεύτερη επιλογή αναγκαιότερων επαγγελμάτων εμφανίζονται οι Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης, καθώς και οι Υπάλληλοι γραφείου γενικών καθηκόντων με γνώσεις υπολογιστών και Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών.

Από τα παρακάτω γραφήματα (68-69) αντλούμε χρήσιμες και ενδιαφέρουσες πληροφορίες για το ζητούμενο εκπαιδευτικό επίπεδο α) συνολικά στις ΠΕ της ΠΚΜ και β) ανά Περιφερειακή ενότητα, ως προς την 1η τους επιλογή στις σημαντικότερες ειδικότητες εργαζομένων.

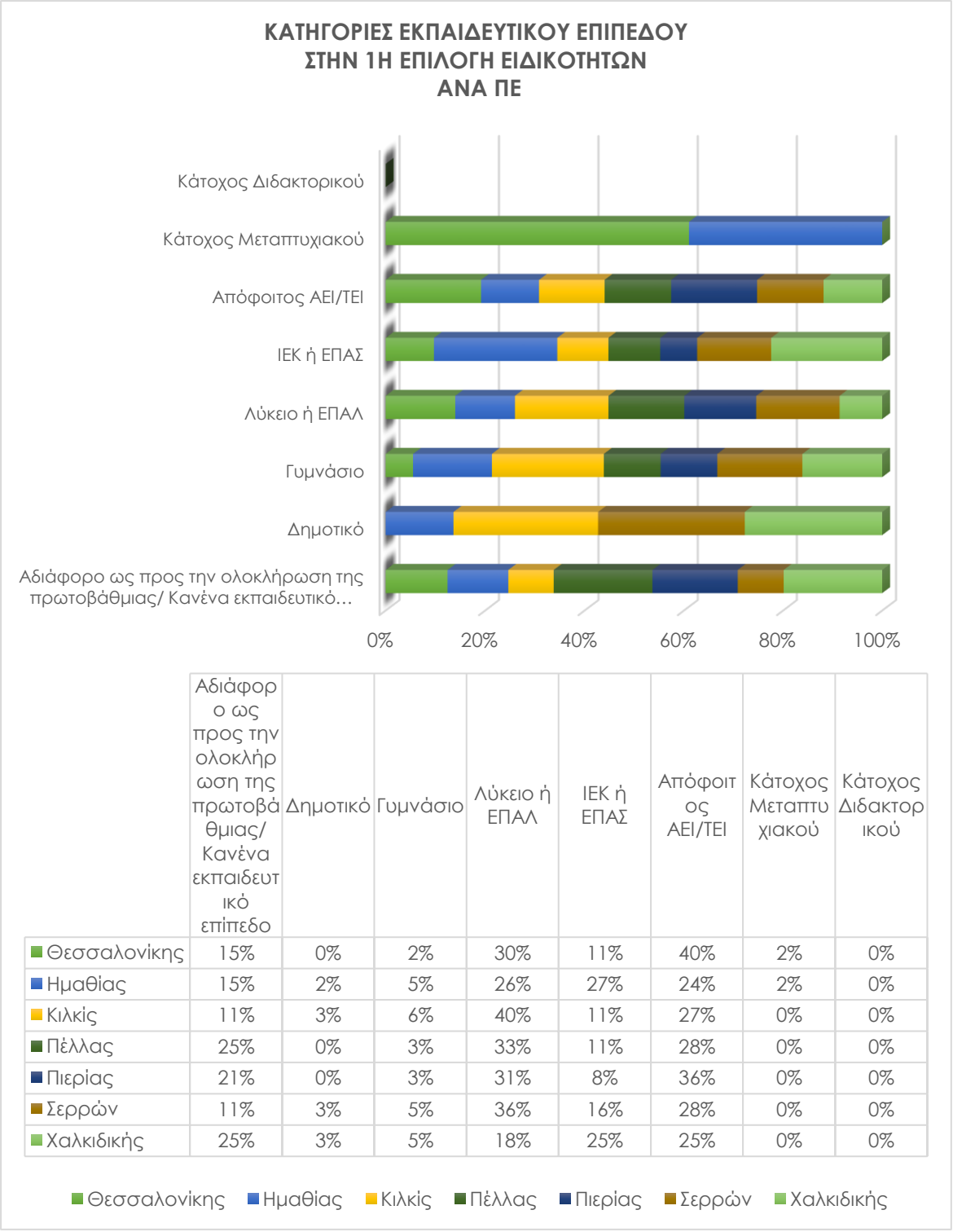
Τα συμπεράσματα που εξάγονται είναι τα εξής:

- Συνολικά σε όλες τις ΠΕ το ζητούμενο εκπαιδευτικό επίπεδο με ποσοστό 36% είναι οι Απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ και ακολουθούν με κοντινό ποσοστό 30% οι Απόφοιτοι Λυκείου ή ΕΠΑΣ.

- Εντύπωση προκαλούν τα πολύ χαμηλά ποσοστά των εργαζομένων με ζητούμενο εκπαιδευτικό επίπεδο μεταπτυχιακό (2%) και διδακτορικό (0%) που είναι σχεδόν μηδενικά. Αυτό ίσως οφείλεται στο γεγονός πως στην πλειονότητά τους οι επιχειρήσεις του δείγματος είναι πολύ μικρές ή μικρές και οι ανάγκες τους για εργασία δεν απαιτούν εξειδικευμένο προσωπικό.
- Ένα 16% των επιχειρήσεων δεν ενδιαφέρεται να έχουν ολοκληρώσει οι εργαζόμενοί του καμία βαθμίδα εκπαίδευσης και αυτό λογικά σχετίζεται κυρίως με χαμηλής ειδίκευσης επαγγέλματα ή ανειδίκευτες θέσεις εργασίας (χειρώνακτες μεταποίησης) που έχουν χαμηλότερη εξάρτηση από το εκπαιδευτικό επίπεδο.
- Η ΠΕ Θεσσαλονίκης ζητά σχεδόν οι μισοί της εργαζόμενοι (40%) να είναι απόφοιτοι πανεπιστημίων με πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ. Αυτή η επιλογή εκτιμάται ότι οφείλεται στο γεγονός πως οι τομείς δραστηριότητας που η ΠΕ Θεσσαλονίκης δραστηριοποιείται σε μεγαλύτερα ποσοστά είναι το Εμπόριο και οι Υπηρεσίες όπου χρειάζονται δεξιότητες προγραμματισμού, χρήση υπολογιστών και άλλων ψηφιακών εργαλείων, καθώς και γνώση – ικανότητα επικοινωνίας, ανάγνωσης και γραφής άλλων ξένων γλωσσών.
- Στις ΠΕ Κιλκίς και ΠΕ Σερρών προτιμούν οι εργαζόμενοί τους να έχουν τουλάχιστον απολυτήριο λυκείου ή ΕΠΑΛ με ποσοστά μεταξύ του 35-40%.
- Σε όλες τις ΠΕ τα ζητούμενα ποσοστά εργαζομένων που δεν έχουν ολοκληρώσει κανένα εκπαιδευτικό επίπεδο κυμαίνονται μεταξύ 15-25%, ένα αρκετά υψηλό ποσοστό στην εποχή της ψηφιακής παγκοσμιοποίησης.

Γράφημα 68 – Ζητούμενο εκπαιδευτικό επίπεδο στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

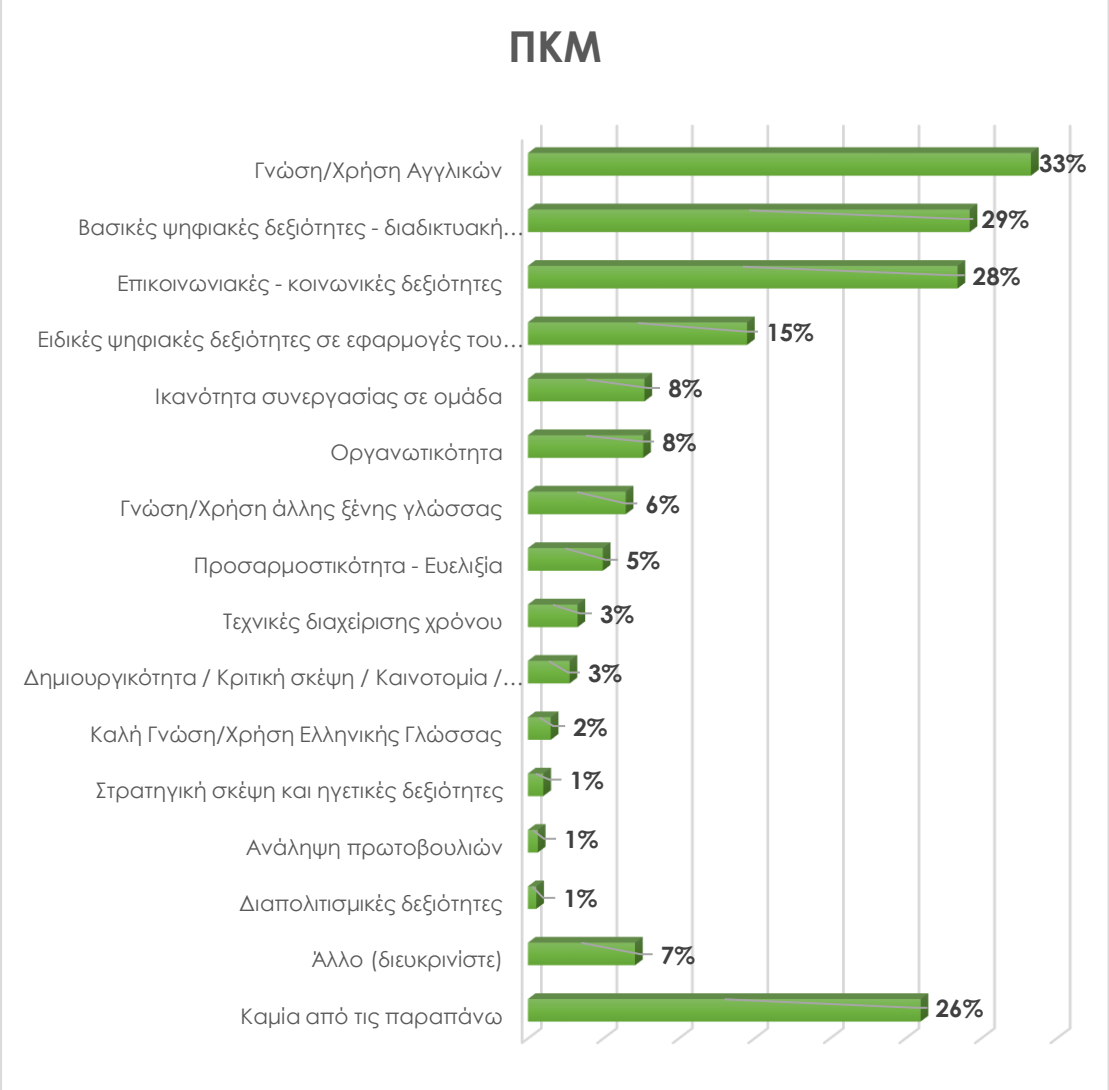
	Αδιάφορο ως προς την ολοκλήρωση της πρωτοβάθμιας/ Κανένα εκπαιδευτικό επίπεδο	Δημοτικό	Γυμνάσιο	Λύκειο ή ΕΠΑΛ	ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ	Απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	Κάτοχος Διδακτορικού
Θεσσαλονίκης	15%	0%	2%	30%	11%	40%	2%	0%
Ημαθίας	15%	2%	5%	26%	27%	24%	2%	0%
Κιλκίς	11%	3%	6%	40%	11%	27%	0%	0%
Πέλλας	25%	0%	3%	33%	11%	28%	0%	0%
Πιερίας	21%	0%	3%	31%	8%	36%	0%	0%
Σερρών	11%	3%	5%	36%	16%	28%	0%	0%
Χαλκιδικής	25%	3%	5%	18%	25%	25%	0%	0%

Θεσσαλονίκης Ημαθίας Κιλκίς Πέλλας Πιερίας Σερρών Χαλκιδικής

Γράφημα 69 – Κατηγορίες εκπαιδευτικού επιπέδου (1η επιλογή) ανά ΠΕ στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

2. Ζητούμενες βασικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες

Στα παρακάτω Γραφήματα 70 έως 82 καταγράφονται, οι απαντήσεις του συνόλου των επιχειρήσεων για τις βασικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες (κατά ESCO-08, προσαρμοσμένο στις ανάγκες της παρούσας έρευνας – βλ. Παράρτημα ΙΙΙ) που απαιτούνται από τους εργαζόμενους και υποψήφιους εργαζόμενους για την καλύτερη λειτουργία των επιχειρήσεων στην ΠΚΜ. Οι ερωτώμενοι είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν περισσότερες της μίας απαντήσεις από καθορισμένη λίστα προσαρμοσμένων δεξιοτήτων την οποία τους έδιναν οι ερευνητές. Όπως και στα περισσότερα σημεία της παρούσας έρευνας, τα αποτελέσματα παρουσιάζονται για το σύνολο της Περιφέρειας, αλλά και σε συσχετισμό τόσο με την Περιφερειακή Ενότητα έδρας της επιχείρησης, όσο και ως προς τον τομέα οικονομικής δραστηριότητας που ανήκει.

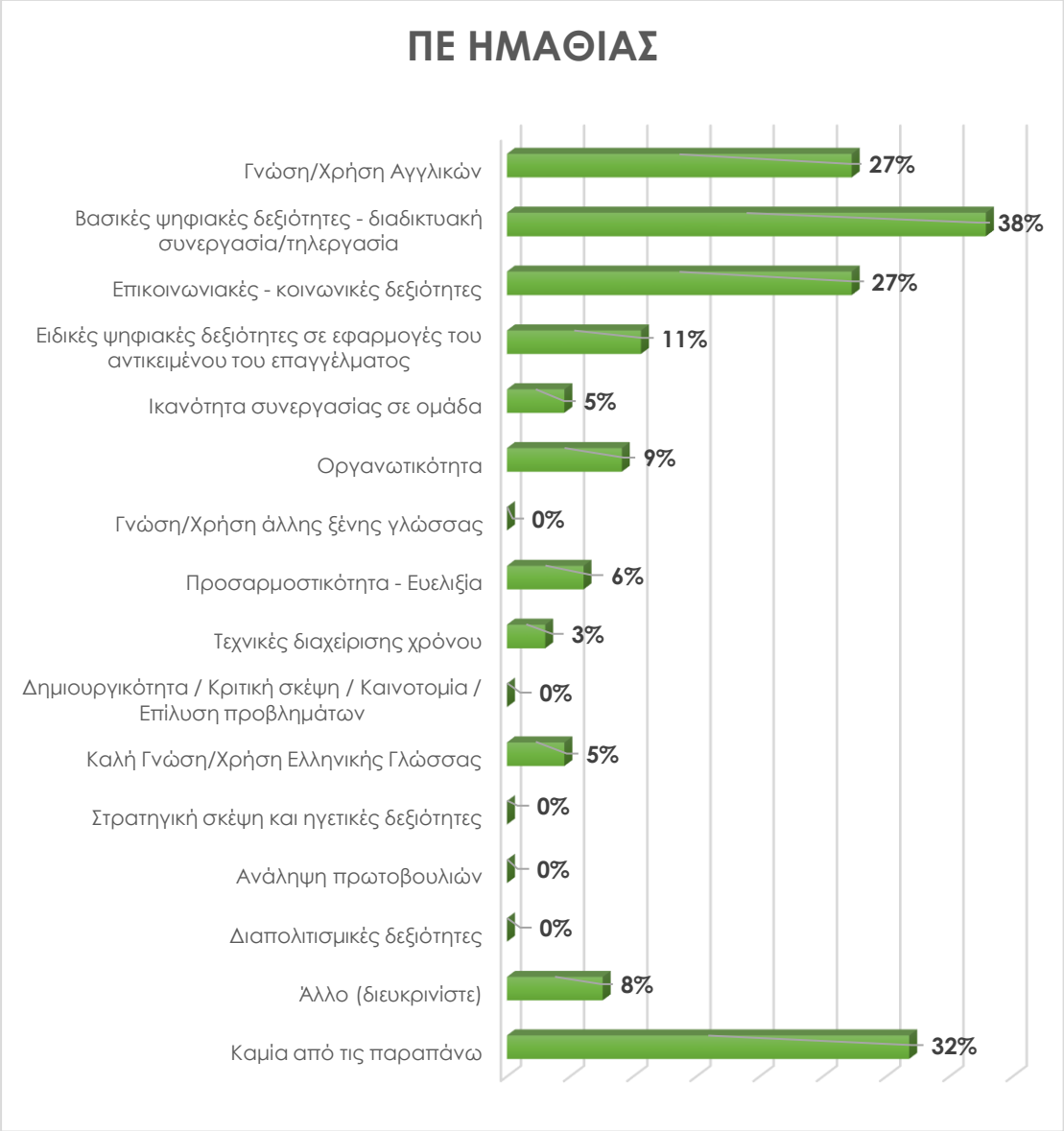

Γράφημα 70 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

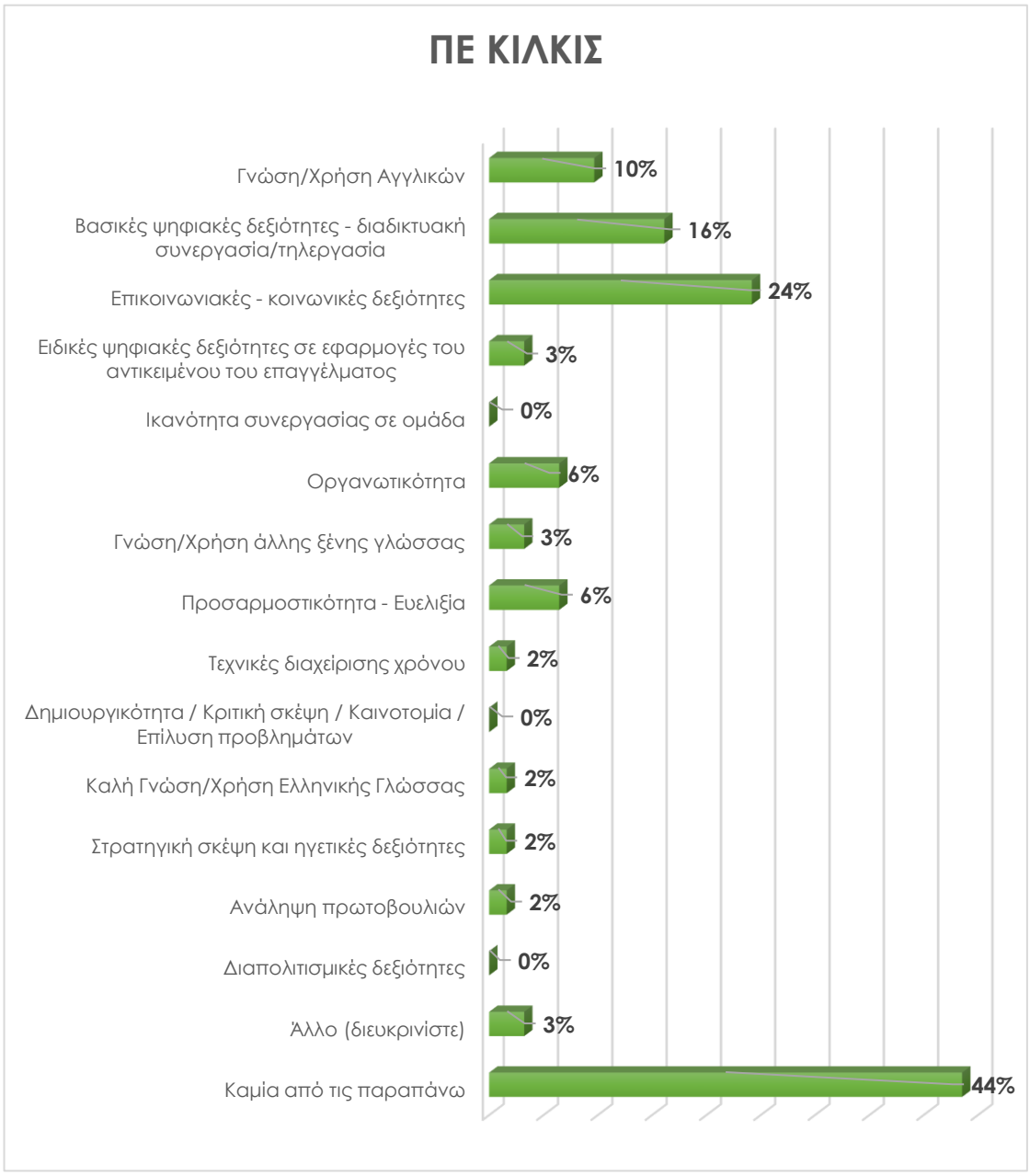
Όπως φαίνεται στα παρακάτω Γραφήματα (71 έως 77) η γνώση/ χρήση Αγγλικών, η γνώση βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς και οι επικοινωνιακές – κοινωνικές δεξιότητες αποτελούν τις τρεις βασικότερες ζητούμενες δεξιότητες στην ΠΚΜ, ανεξαρτήτως Περιφερειακής Ενότητας. Επιπλέον, στην ΠΕ Χαλκιδικής εμφανίζεται σημαντική ζήτηση για γνώση και άλλων ξένων γλωσσών πέραν της Αγγλικής. Εντύπωση προκαλεί η απάντηση «καμία από τις παραπάνω» - που σχεδόν σε όλες τις ΠΕ έχει υπολογίσιμα ποσοστά – και υπολογίζεται στο 26% του συνόλου. Αυτό υποδηλώνει πως για την κάλυψη των θέσεων εργασίας των επιχειρήσεων μεγαλύτερο ρόλο παίζουν τα τυπικά προσόντα - οι ειδικές επαγγελματικές γνώσεις & δεξιότητες που απαιτούνται αρχικά για τις ειδικότητες των αντίστοιχων προς ζήτηση επαγγελμάτων λόγω διαφορετικών παραγωγικών μοντέλων ανά ΠΕ. Δεν φαίνεται να απασχολούν τους εργοδότες άλλες επιμέρους δεξιότητες προκειμένου να προσλάβουν άτομα στις επιχειρήσεις τους.

Γράφημα 71 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Θεσσαλονίκης

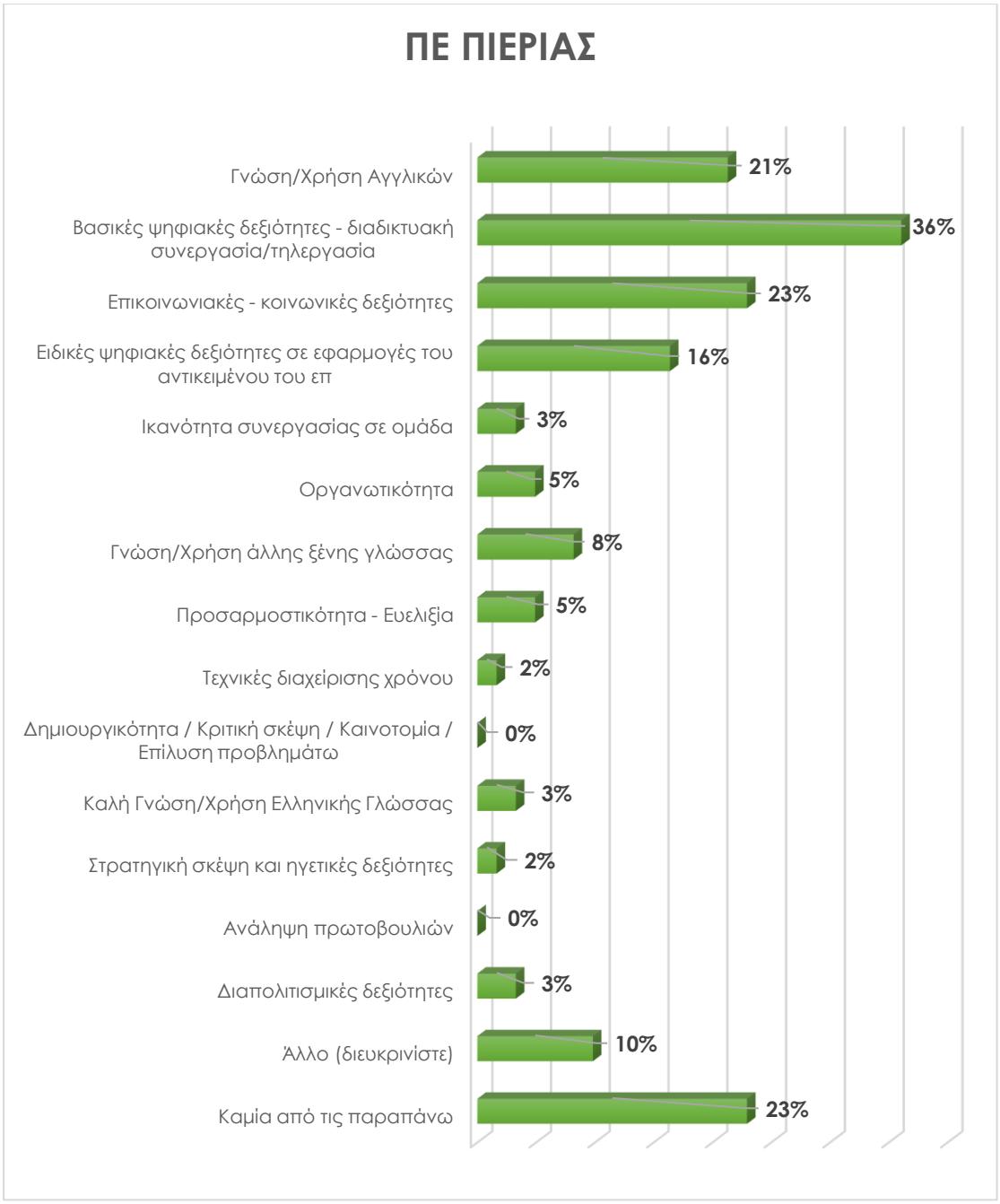
Γράφημα 72 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Ημαθίας

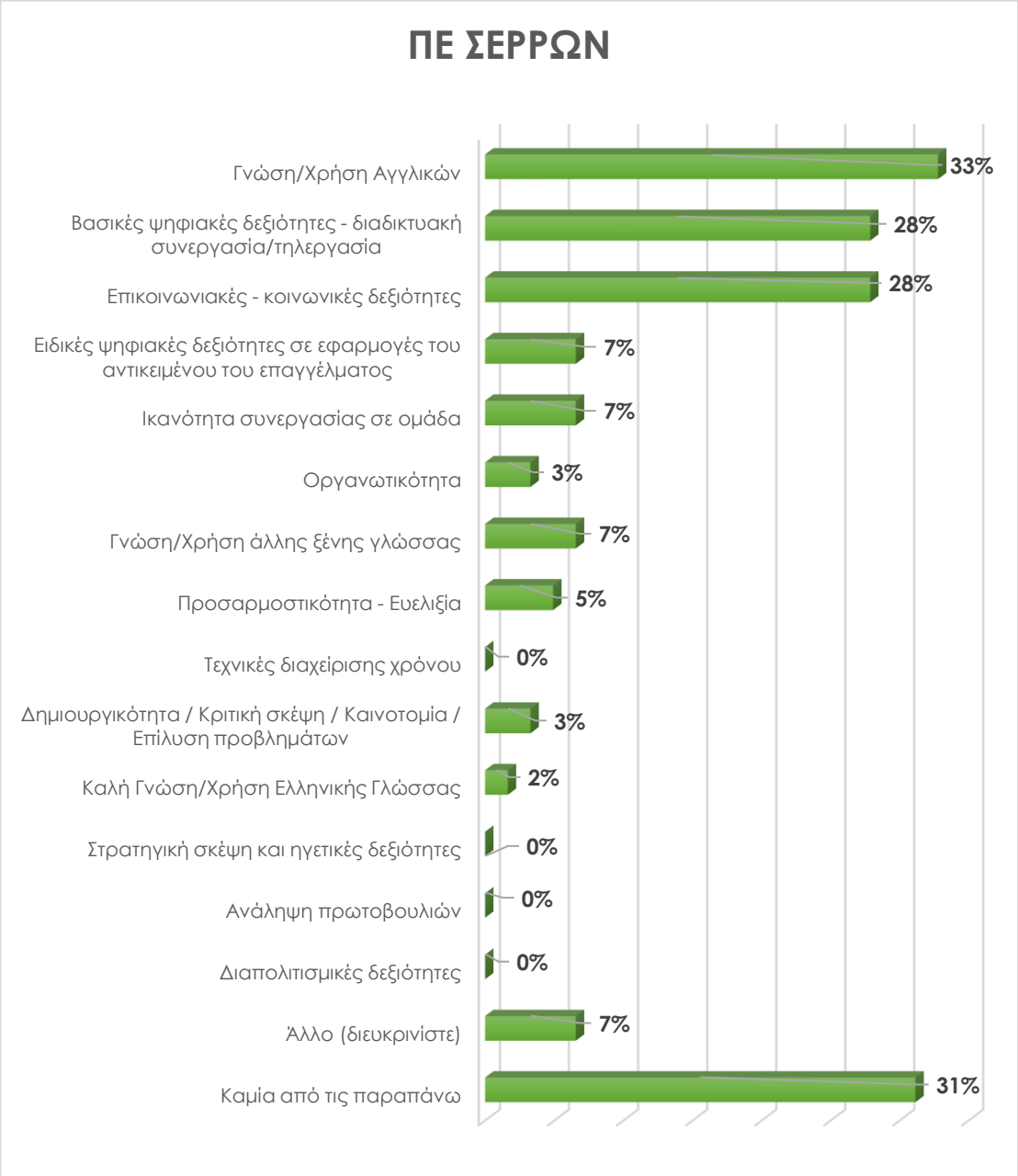
Γράφημα 73 – Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Κιλκίς

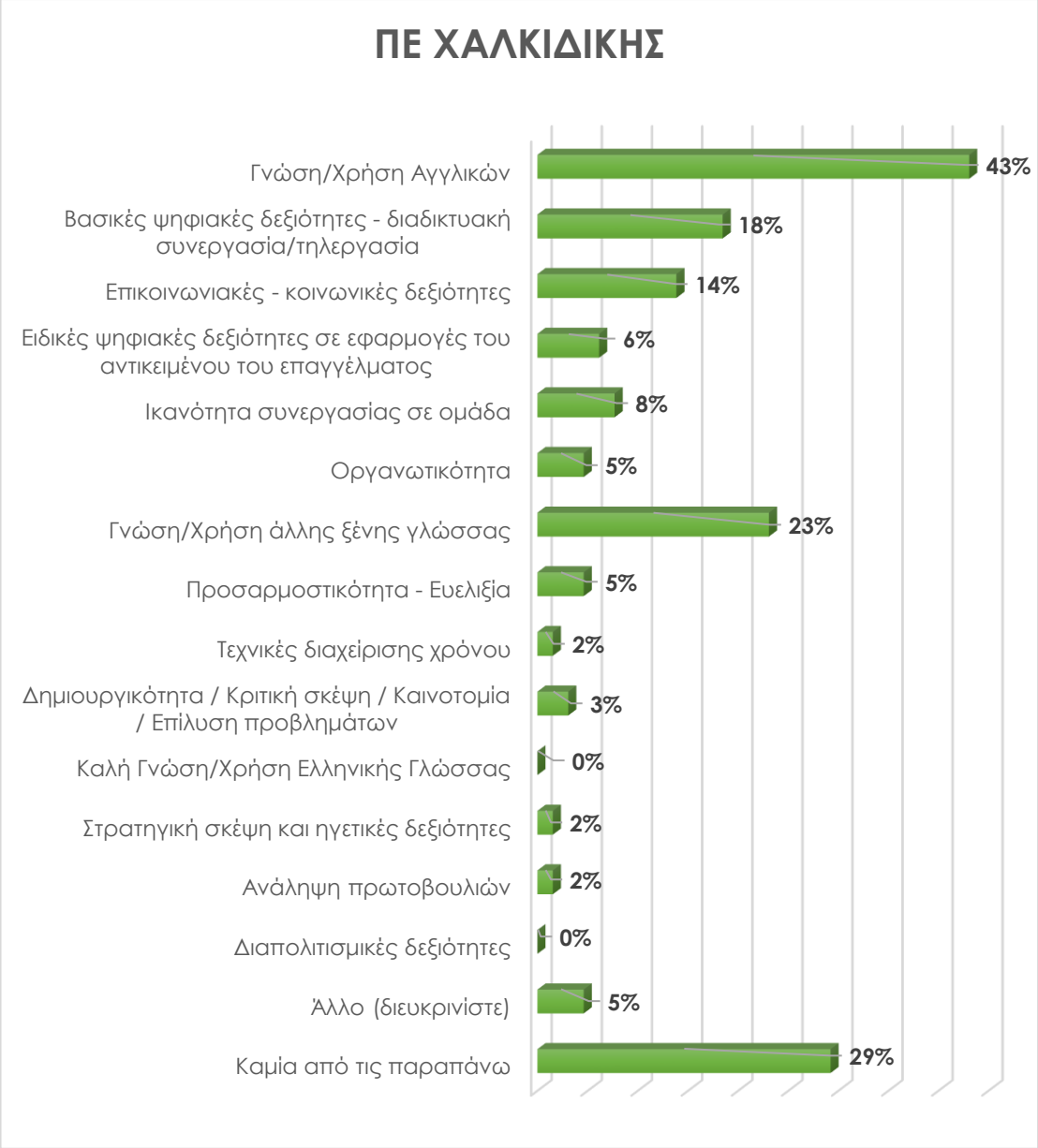
Γράφημα 74 – Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Πέλλας

Γράφημα 75 – Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Πιερίας

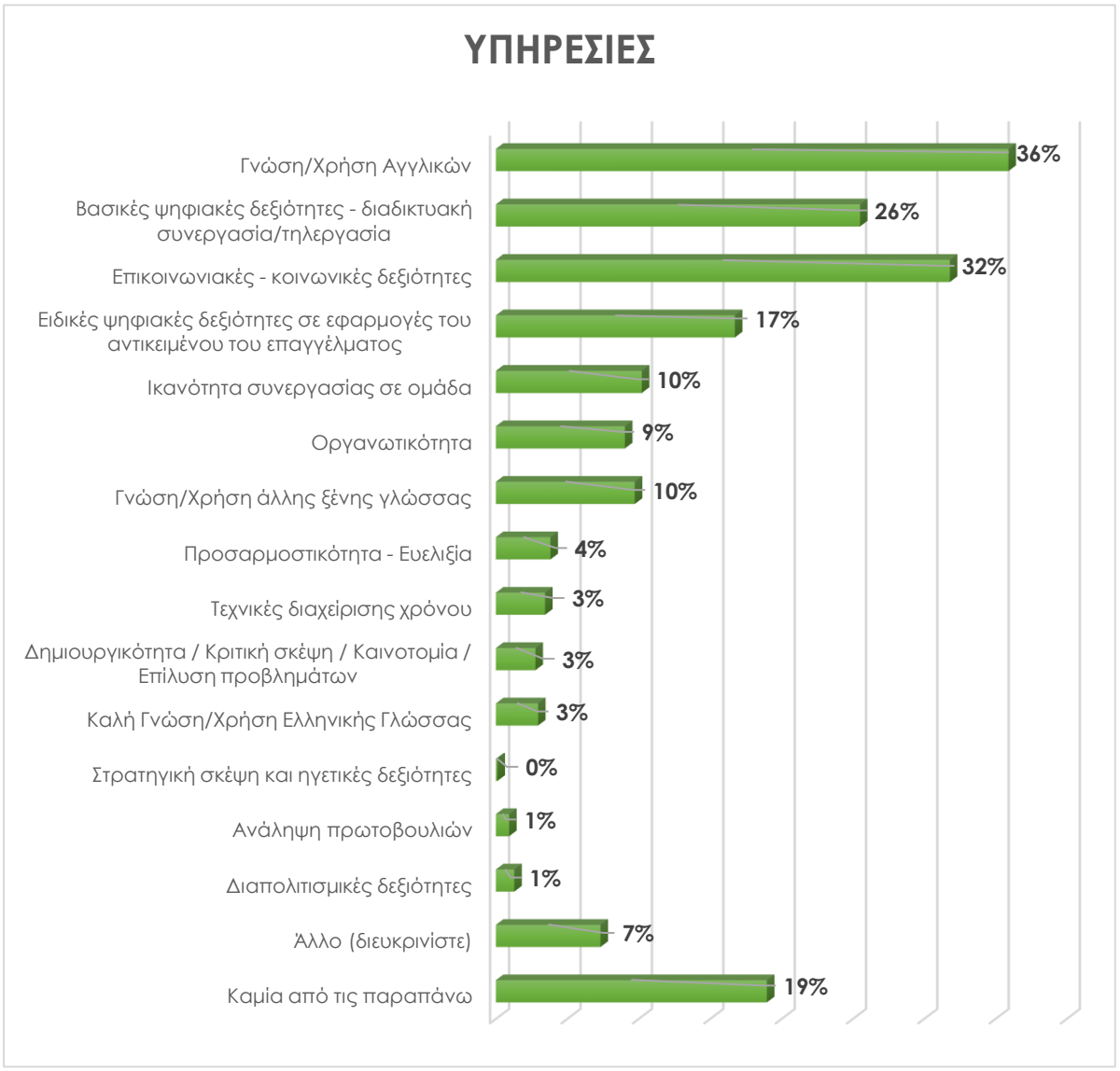
Γράφημα 76– Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Σερρών

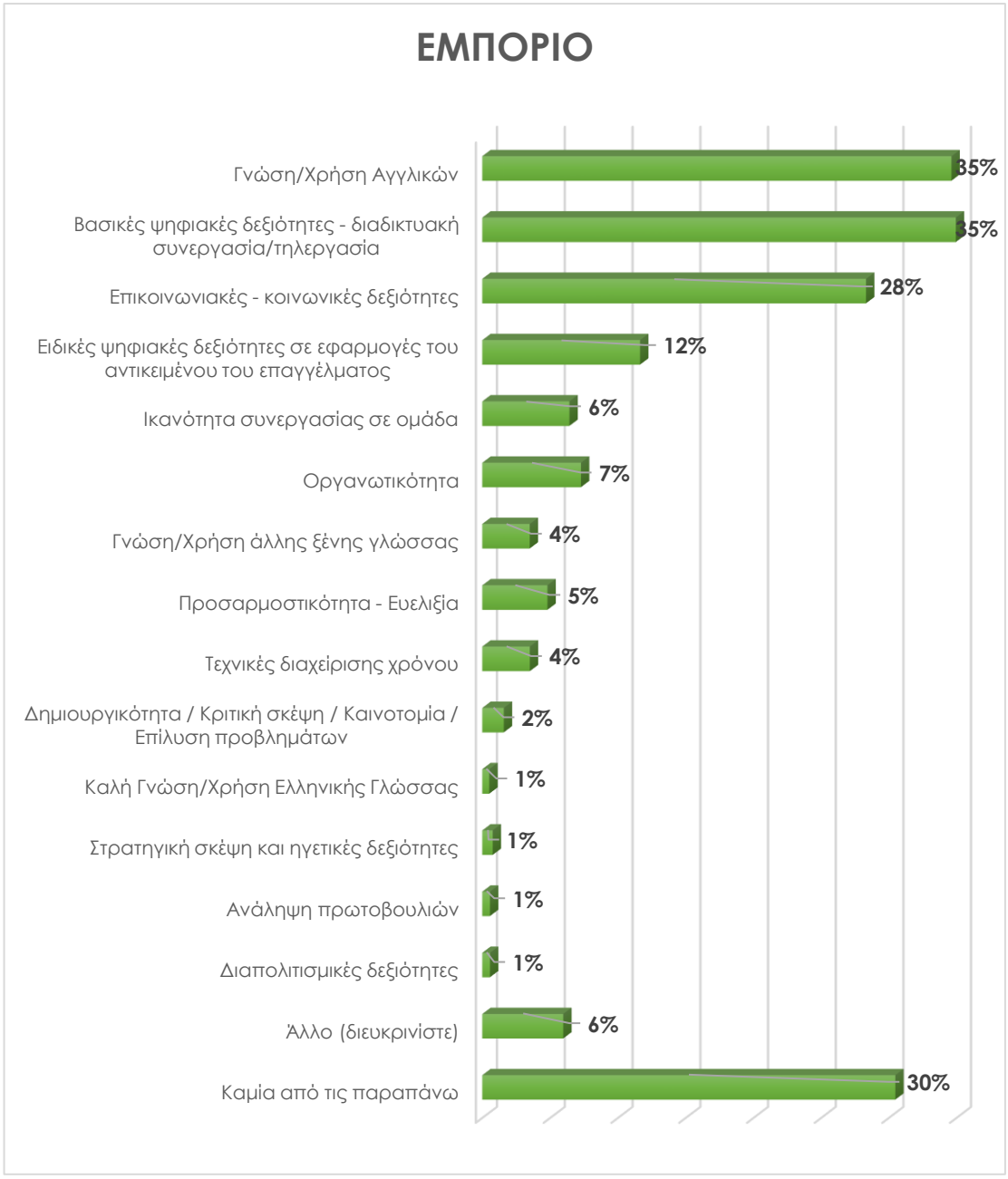
Γράφημα 77 – Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις της ΠΕ Χαλκιδικής

Στα επόμενα Γραφήματα (78-82) παρουσιάζεται η ζήτηση δεξιοτήτων ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Από αυτή την ανάλυση των δεδομένων παρατηρείται ότι και εδώ η γνώση Αγγλικών, οι βασικές ψηφιακές δεξιότητες και οι επικοινωνιακές – κοινωνικές δεξιότητες αποτελούν προτεραιότητα για τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, πλην του πρωτογενούς όπου ζητείται πιο έντονα η «ικανότητα συνεργασίας σε ομάδα». Επιπλέον, στο τομέα των Κατασκευών και στον Πρωτογενή Τομέα η ζήτηση για ειδικές ψηφιακές δεξιότητες σε εφαρμογές του αντικειμένου του επαγγέλματος φαίνεται να διαδραματίζει

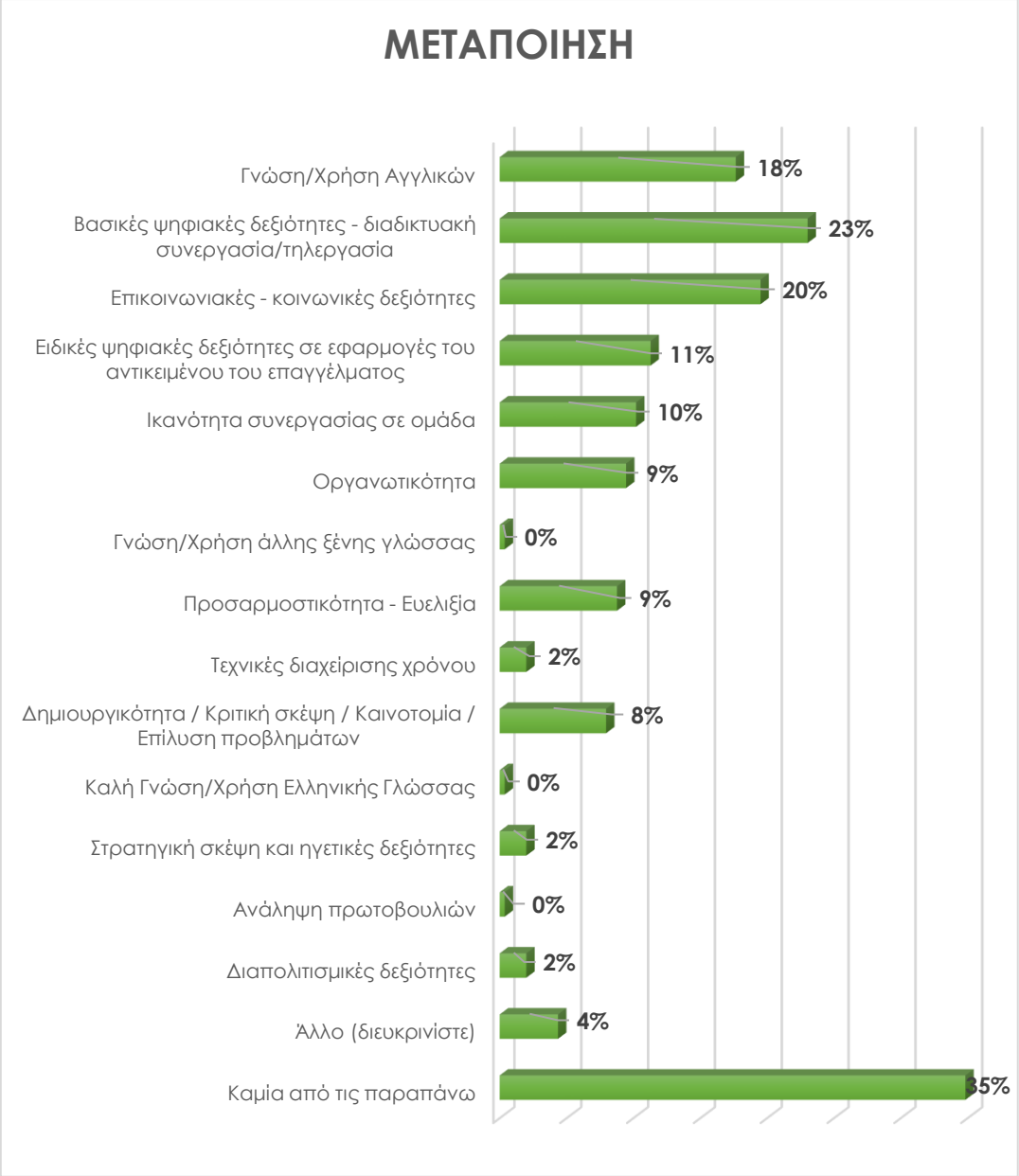
σημαντικό ρόλο με ποσοστό 31% και 26% αντίστοιχα. Τέλος, η επιλογή «καμία από τις παραπάνω» στον τομέα της Μεταποίησης συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό από τις ζητούμενες επιλογές (38%), και ακολουθούν ο τομέας του Εμπορίου και των Κατασκευών που εμφανίζονται με ποσοστά κοντά στο 30%.

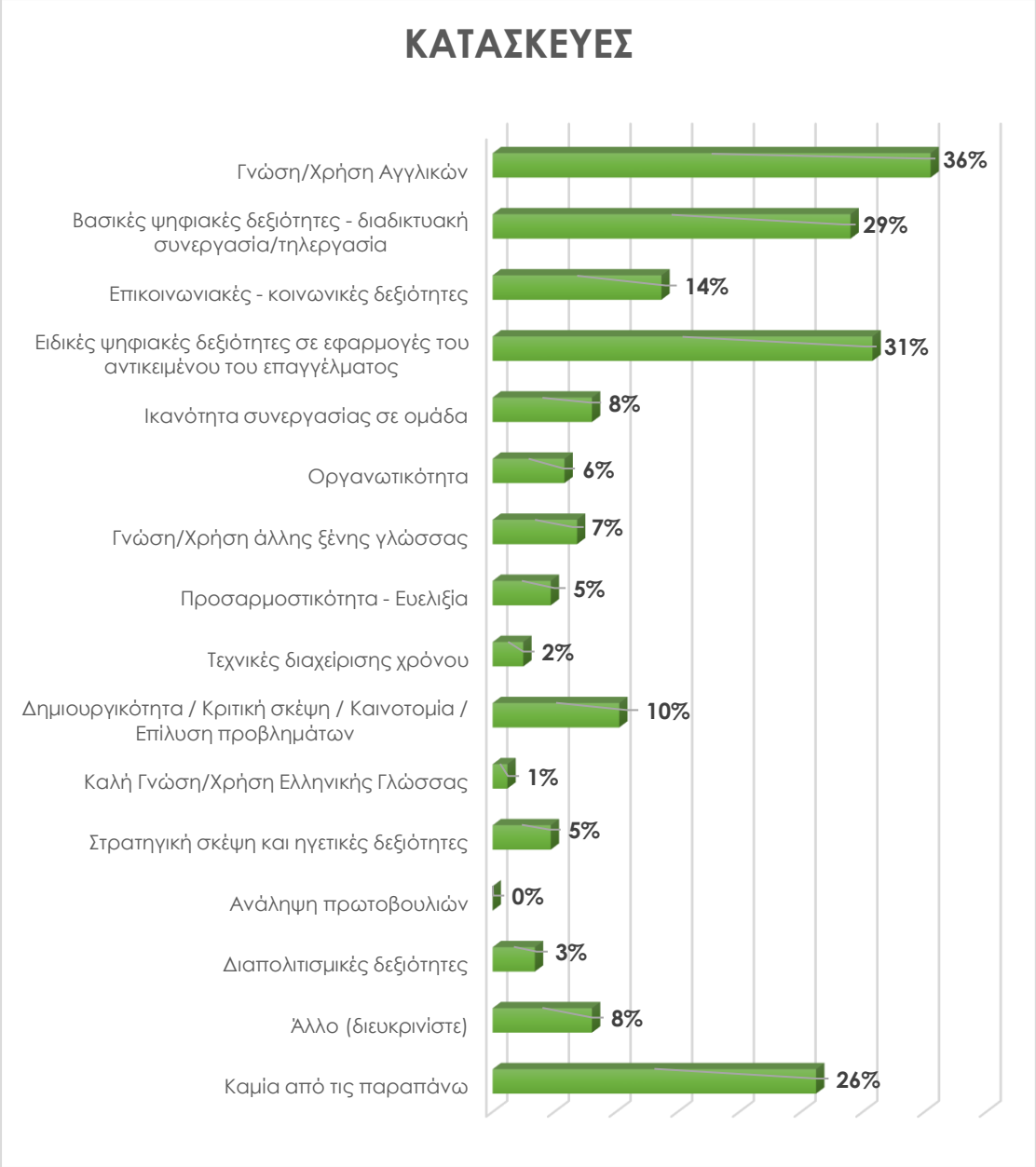
Γράφημα 78 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις του τομέα Υπηρεσιών

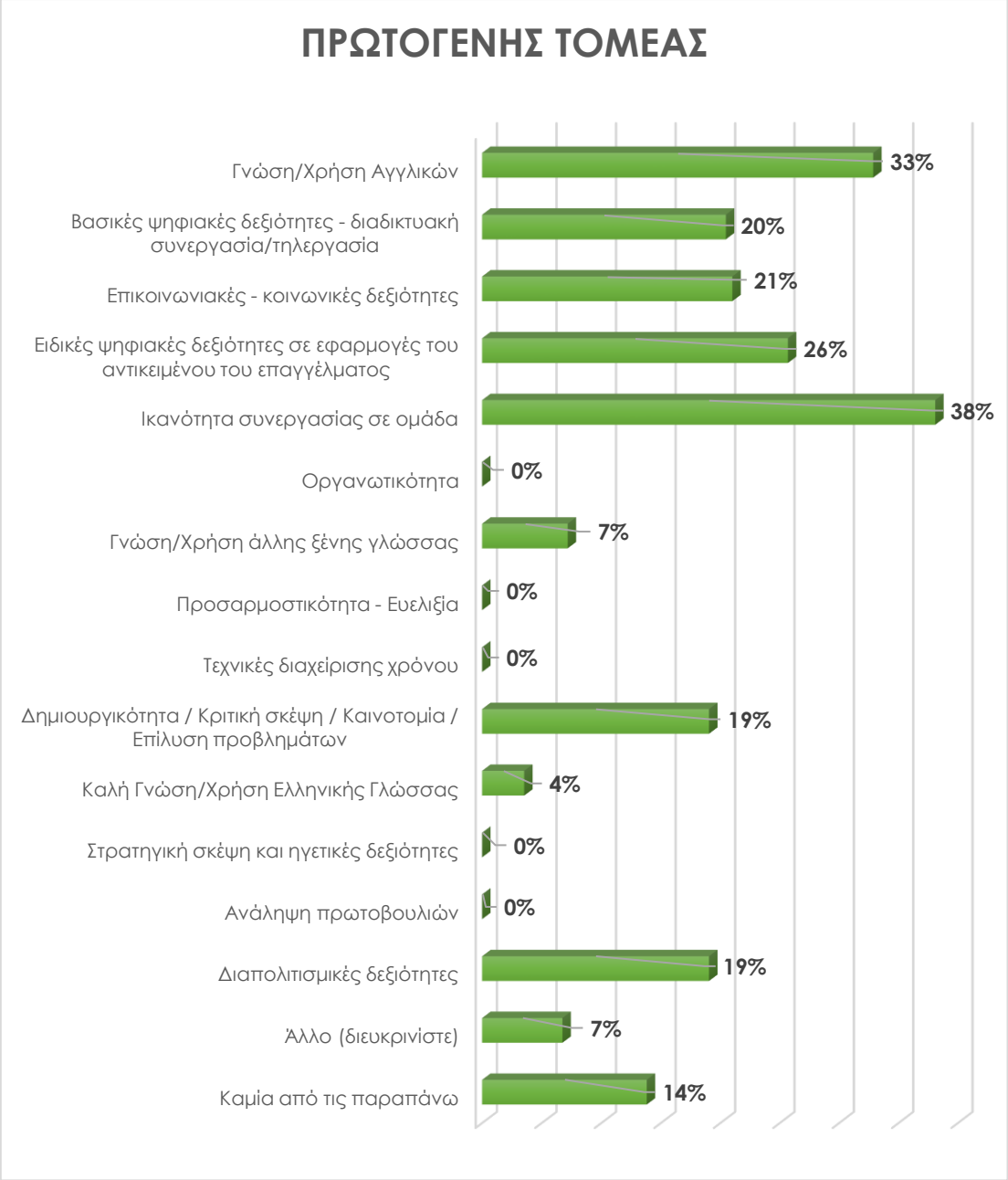
Γράφημα 79 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις του τομέα Εμπορίου

Γράφημα 80 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις του Μεταποιητικού τομέα

Γράφημα 81 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις του τομέα Κατασκευών

Γράφημα 82 - Ζητούμενες βασικές δεξιότητες για τις επιχειρήσεις του Πρωτογενούς τομέα

Η επιλογή «Άλλο» που έδινε τη δυνατότητα προσδιορισμού ζητούμενων δεξιοτήτων πέραν των προτεινόμενων στο ερωτηματολόγιο, οδηγεί στις εξής παρατηρήσεις:

- η άδεια οδήγησης κατηγορίας Β αλλά και μεγαλύτερων (κατηγορίας Γ) και ειδικών (κλαρκ) οχημάτων αποτελεί ζητούμενη δεξιότητα για αρκετούς εργοδότες,
- κάποιοι εργοδότες κατατάσσουν στην κατηγορία των δεξιοτήτων κάποιες προσωπικές αξίες όπως η ***εντιμότητα, η εχεμύθεια, η βραχυλογία*** και η ***προσήλωση στην εταιρεία***,
- παρουσιάζεται η ανάγκη για βασικές προσωπικές δεξιότητες όπως η ***καθαριότητα*** και τέλος,
- η ***εμπειρία*** και η ***προϋπηρεσία*** γίνονται αντιληπτές από τους εργοδότες ως δεξιότητες.

Λεπτομερής καταγραφή των απαντήσεων για τις «άλλες» δεξιότητες μπορείτε να βρείτε στο Παράρτημα IV – Πίνακας 21

3. Ανάλυση δεδομένων ποιοτικής έρευνας

Δειγματοληπτικό πλαίσιο

Το δεύτερο μέρος της 4ης Έρευνας Πεδίου στόχευε στη διερεύνηση πιο συγκεκριμένων παραμέτρων για τις επιχειρήσεις, όπως αυτές:
- του προσδιορισμού δυναμικών ειδικοτήτων στο μέλλον
- έλλειμα – αναγκαιότητα δεξιοτήτων
- απασχόληση μετακλητών εργαζομένων

Πιο συγκεκριμένα, η ποιοτική έρευνα έγινε μέσω συνεντεύξεων με αδόμητο ερωτηματολόγιο και με 5 ανοικτού τύπου ερωτήσεις (παρατίθεται σε αντίστοιχο παράρτημα) διάρκειας περίπου 20' λεπτών από 2 ερευνητές.

Το δείγμα που ελήφθη αποτελούνταν από 15 επιχειρήσεις ισόρροπα κατανεμημένες ανά περιφερειακή ενότητα και αναφορικά με τον τομέα δραστηριότητας έγινε προσπάθεια αντιπροσωπευτικότητας με τα παρατηρούμενα ποσοστά κατανομής ανά τομέα για την Περιφέρεια. Από αυτές (Πίνακας 17), οι 14 είχαν μια δραστηριότητα ενώ η 1 μικτή (μεταποίηση και εμπόριο).

Αναφορικά με το μέγεθος των επιχειρήσεων του δείγματος, αυτές ήταν:
- 8 Μικρές (20 – 49 εργαζόμενοι)
- 4 Μεσαίες (50-249 εργαζόμενοι)
- 3 Μεγάλες (250 +)

με 20 έως 380 εργαζομένους ανά επιχείρηση. Συνολικά απασχολούν 1.653 εργαζομένους (το 16,2% του δείγματος της ποσοτικής έρευνας των 629 επιχειρήσεων), με το 90,3% (1.492) να είναι πλήρους απασχόλησης.

Πίνακας 17 - Κατανομή δείγματος ποιοτικής ανά ΠΕ και τομέα οικονομικής δραστηριότητας

ΠΕ	Υπηρεσίες	Εμπόριο	Μεταποίηση	Κατασκευές	Πρωτογενής
Θεσσαλονίκης	2	2		2	1
Κιλκίς		1	2		
Πιερίας	1	2	1		
Ημαθίας	1				
Πέλλας			1		

Άποψη για ειδικότητες εργαζομένων που θα εμφανίσουν στο μέλλον την μεγαλύτερη δυναμική

Στην ερώτηση αναφορικά με το ποιες ειδικότητες εργαζομένων θεωρούν ότι θα εμφανίσουν στο μέλλον την μεγαλύτερη δυναμική, οι απαντήσεις εν πολλοίς αντανακλούν την εμπειρία τους σε σχέση με τις υπαρκτές ελλείψεις – κενές θέσεις εργασίας στην επιχείρηση και δυσκολία εύρεσης ανθρώπινου δυναμικού. Οι απαντήσεις κωδικοποιούνται ανά κλάδο στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 18). Παρόλα αυτά διακρίνονται απαντήσεις που όντως (και σε συμφωνία με άλλες ανεξάρτητες μελέτες) εμφανίζουν δυναμική κυρίως μέσω της ζήτησης, όπως Ψηφιακή τεχνολογία, Ψηφιακό marketing, Στέλεχος εφοδιαστικής αλυσίδας, Αναλυτής δεδομένων (Data Analyst) και νέες τεχνολογίες σε σχέση με το Περιβάλλον.

Πίνακας 18 - Εκτίμηση για ειδικότητες με μεγαλύτερη δυναμική ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

	Υπηρεσίες	Εμπόριο	Μεταποίηση	Κατασκευές	Πρωτογενής
Τεχνικά επαγγέλματα (ηλεκτρολόγοι, ψυκτικοί, μηχανολόγοι, συντηρητές)	✓	✓	✓	✓	
Ανειδίκευτοι εργαζόμενοι			✓		
Μηχανικοί τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	✓				
Ψηφιακή τεχνολογία	✓				✓
Ψηφιακό marketing		✓			
Στέλεχος εφοδιαστικής αλυσίδας	✓				
Τεχνολόγους ζωικής παραγωγής			✓		
Data Analyst	✓				
Χειρώνακτες		✓			
Πωλητές		✓			
Περιβάλλον, νέες τεχνολογίες				✓	✓
Οδηγοί		✓			

Ύπαρξη ελλείμματος δεξιοτήτων & γνώσεων στους εργαζόμενους

Οι απαντήσεις είναι διχασμένες. Δηλαδή 7 επιχειρήσεις ανέφεραν ότι δεν υπάρχει έλλειμα, ενώ 8 σχολίασαν για τα ελλείματα γνώσεων και δεξιοτήτων.

Οι απαντήσεις περιστράφηκαν κυρίως:

- Στην εύρεση «εύκολης» εργασίας, χωρίς ενδιαφέρον εξειδίκευσης από μέρους των εργαζομένων.
- Έλλειψη δυνατοτήτων πρακτικής άσκησης για συγκεκριμένες γνώσεις.
- Γενικότερη έλλειψη ενδιαφέροντος από τις επιχειρήσεις για καταρτίσεις σε καινούργιες γνώσεις και δεξιότητες.
- Προσωπικές θεωρήσεις, που μάλλον δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα «*… όλοι θέλουν να γίνουν διευθυντές εκεί είναι το πρόβλημα…*».

Προτάσεις για θέματα κατάρτισης εργαζομένων

Κυρίαρχες διαπιστώσεις όπως:

- Ενίσχυση κατάρτισης χρονικά και θεματικά προς τεχνικά επαγγέλματα, τονίζοντας και την χωρική διάσταση στην ΠΚΜ.
- Καταρτίσεις με δέσμευση από μέρους των επιχειρήσεων διατήρησης της θέσης εργασίας, αλλά και αύξηση του μισθού που προτείνεται ότι το μισθολογικό κόστος μπορεί να εξισορροπηθεί από μείωση ασφαλιστικών εισφορών. Αυτή η πολιτική θα αυξήσει το ενδιαφέρον συμμετοχής των εργαζομένων σε δράσεις κατάρτισης.

Καταγράφηκαν στις προτάσεις από μόνο 6 απαντήσεις.

Μετακλητοί εργαζόμενοι

Ως μετάκληση ορίζεται η διαδικασία, με την οποία καθίσταται δυνατή η είσοδος και διαμονή πολίτη τρίτης χώρας για παροχή εξαρτημένης εργασίας στην Ελλάδα, σε συγκεκριμένο εργοδότη και για ορισμένο είδος και χρόνο απασχόλησης. Πολίτης τρίτης χώρας είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Απασχόληση την τελευταία 3ετία των μετακλητών

Από τα ποσοτικά δεδομένα που καταγράφηκαν (επισημαίνεται ότι είναι εκτιμήσεις), προκύπτει ότι περίπου το 9,6% του εργατικού δυναμικού (159/1653) της δειγματοληψίας είναι μετακλητοί. Ενδιαφέρον είναι ότι όλοι οι κλάδοι χρησιμοποιούν μετακλητούς, κυρίως από Αλβανία, Βουλγαρία και δευτερευόντως από Σερβία και Πακιστάν.

Οι αναφορές έγιναν από 9 από τις 15 επιχειρήσεις, ήτοι πάνω από το μισό του δείγματος (60%).

Από τα ως άνω ευρήματα, μπορεί να εκτιμηθεί ότι το σύνολο των μετακλητών εργαζομένων στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ μπορεί να προσεγγιστεί από τον μαθηματικό τύπο:

Προσέγγιση Εκτίμησης αριθμού μετακλητών = 0,096 Χ 0,6 Χ αριθμός επιχειρήσεων της ΠΜΚ

Αναλυτικότερα η καταγραφή ανά τομέα εμφανίζεται στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 19).

Πίνακας 19 - Αριθμός μετακλητών ανά τομέα

Τομέας	Μετακλητοί		Χώρα
Εμπόριο	5	5	Αλβανία
Εμπόριο			
Εμπόριο			
Εμπόριο			
Κατασκευές	30	40	Αλβανία
Κατασκευές	10		Αλβανία, Πακιστάν
Μεταποίηση	50	88	Αλβανία, Βουλγαρία
Μεταποίηση	35		Αλβανία
Μεταποίηση	3		Αλβανία
Μεταποίηση, Εμπόριο			
Πρωτογενής	13	13	Αλβανία
Υπηρεσίες	3	13	Αλβανία, Σερβία
Υπηρεσίες	10		Αλβανία, Βουλγαρία
Υπηρεσίες			
Υπηρεσίες			

Κάλυψη αναγκών επιχείρησης από μετακλητούς

Οι ανάγκες τις οποίες καλύπτουν οι επιχειρήσεις, αναφέρονται κυρίως σε ανειδίκευτο προσωπικό και ειδικότερα σε Παραγωγή, Συσκευασία [1 επιχείρηση], Ανειδίκευτοι εργάτες [9 επιχειρήσεις] και Εστίαση (Service, κουζίνα) [1 επιχείρηση].

4. Συμπεράσματα & Προκλήσεις

Ποσοτική Έρευνα

Καθώς ο θεσμός των Περιφερειακών Μηχανισμών Διάγνωσης της Αγοράς εργασίας συνεχίζει να αποτελεί μία σχετικά πρόσφατη πρακτική στη χώρα που στερείται μέχρι στιγμής κεντρικής μεθοδολογίας προσαρμοσμένης στις ανάγκες των Περιφερειών, οι έρευνες πεδίου που διεξάγονται στα πλαίσια του ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ είναι σε ένα βαθμό διερευνητικές και επιδέχονται συνεχούς βελτιστοποίησης και προσαρμογής στις συνθήκες και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε περιφερειακό επίπεδο.
Με το παραπάνω σκεπτικό, η παρούσα έρευνα που διεξήχθη στις αρχές του α' εξαμήνου του 2023 (Φεβρουάριος – Μάϊος) προσαρμόστηκε τόσο ως προς τη στρωματοποίηση του δείγματος όσο και ως προς τις επιμέρους ερωτήσεις και το βαθμό ανάλυσης επαγγελμάτων, δεξιοτήτων κι εκπαιδευτικών επιπέδων με βάσει την εμπειρία των τριών προηγούμενων ερευνών, έτσι ώστε να εξυπηρετεί καλύτερη τη διερεύνηση αναγκών της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Μεθοδολογικά, η παρούσα έρευνα διεξήχθη και πάλι μέσω τηλεφώνου -με τους όποιους περιορισμούς πρόσβασης για τη συμμετοχή μέρους των μεγάλων επιχειρήσεις- καθώς το μεγάλο ποσοστό των πολύ μικρών επιχειρήσεων στην Περιφέρεια υπαγορεύει πως η μέθοδος αυτή συλλογής στοιχείων υπερτερεί για τη γρήγορη και αποτελεσματική συμπλήρωση ικανοποιητικού δείγματος έναντι ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου. Επιπλέον, η ορολογία περί ικανοτήτων, γνώσεων και δεξιοτήτων στηρίχθηκε στην τρίτη Έρευνα Πεδίου, στην οποία έγινε λεπτομερής εργασία σε όσο πιο δόκιμους και κοινούς όρους γινόταν. Επιπλέον, συνεχίστηκε, όπως και στην προηγούμενη έρευνα, η παροχή λεπτομερών επεξηγήσεων προς υποστήριξη τόσο της δουλειά των ερευνητών όσο και την υποστήριξη των επιχειρηματιών και των αρμόδιων στελεχών των επιχειρήσεων για τη βέλτιστη κατανόηση των ζητούμενων από την έρευνα στοιχείων.

Η εξασφάλιση ενός δείγματος επιχειρήσεων που να ανταποκρίνεται πολλαπλώς και απόλυτα στην υφιστάμενη συνθήκη της αγοράς εργασίας της ΠΚΜ, ενέχει αρκετές αντιξοότητες. Παρ' όλα αυτά, ο Ανάδοχός βάσει των συμβατικών του υποχρεώσεων και της εμπειρίας που αποκτήθηκε από τις τρείς προηγούμενες έρευνες, κατάφερε να αποδώσει δείγμα το οποίο είναι αντιπροσωπευτικό και ταυτόχρονα επιτρέπει την ανάλυση της γεωγραφικής κατανομής των επιχειρήσεων σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων, αλλά και του τομέα οικονομικής δραστηριότητας της επιχείρησης (πέντε επιλεγμένοι τομείς: υπηρεσίες, εμπόριο, μεταποίηση, κατασκευές, πρωτογενής τομέας).

Από την έρευνα προκύπτει ότι η αγορά της ΠΚΜ είναι εστιασμένη κυρίως στον οικονομικό τομέα των υπηρεσιών και του εμπορίου, με τη μεταποίηση να ακολουθεί. Οι περισσότερες επιχειρήσεις του δείγματος της Περιφέρειας σε μέγεθος εντάσσονται στην κατηγορία των πολύ μικρών - μικρών επιχειρήσεων και λειτουργούν κατά μέσο όρο 24 χρόνια. Το 25% αυτών έχει κάποια εξαγωγική δραστηριότητα, με τις ΠΕ

Θεσσαλονίκης, ΠΕ Πέλλας και ΠΕ Πιερίας να εμφανίζουν πιο έντονη εξαγωγική δραστηριότητα. Η απασχόληση των εργαζομένων στην ΠΚΜ είναι κατά κύριο λόγο πλήρης απασχόληση με ποσοστό 89,4%, με τη μερική δηλαδή να μην ξεπερνά το 12% των θέσεων εργασίας.

Οι παρακολούθηση των μεταβολών στις θέσεις εργασίας έδειξε πως υπάρχουν και θα υπάρξουν διαθέσιμες θέσεις εργασίας μέχρι το τέλος του έτους. Πιο συγκεκριμένα, το 29% των επιχειρήσεων της Περιφέρειας δηλώνει τουλάχιστον μία κενή θέση εργασίας σήμερα. Οι θέσεις αυτές εντοπίζονται κυρίως στους τομείς των Κατασκευών και του Πρωτογενούς Τομέα. Οι παρούσες κενές θέσεις εργασίας αφορούν απασχολούμενους στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές, καθώς και ανειδίκευτους εργάτες και χειρώνακτες. Ένα ποσοστό των θέσεων αυτών μένει ακάλυπτο καθώς, κατά τη γνώμη των εργοδοτών, δεν μπορούν να βρουν άτομα με τα απαραίτητα προσόντα, δεξιότητες και εμπειρία ή υπάρχει έλλειψη ενδιαφέροντος από το εργατικό δυναμικό για τα συγκεκριμένα είδη εργασιών. Επιπλέον, ένα σημαντικό ποσοστό εργοδοτών (12%) όσων διαθέτουν κενές θέσεις εργασίας, αδυνατεί να προσδιορίσει με ακρίβεια ή δεν επιθυμεί να συζητήσει τις αιτίες μη πλήρωσης των κενών θέσεων στις επιχειρήσεις τους. Τέλος, ένα ποσοστό των κενών θέσεων σήμερα, απλά δεν έχει προλάβει να καλυφθεί καθώς οι θέσεις κενώθηκαν πρόσφατα ή είναι σε αναμονή κάλυψης λόγω πρόσληψης μέσω προγραμμάτων του ΟΑΕΔ - νυν Δ.ΥΠ.Α.

Αρκετά ενθαρρυντικά είναι και τα στοιχεία που αφορούν τη διαθεσιμότητα θέσεων εργασίας για το α εξάμηνο του 2023. Το 37% σχεδόν των επιχειρήσεων της Περιφέρεις εκτιμά ότι θα ανοίξει νέες θέσεις εργασίας λόγω επέκτασης των δραστηριοτήτων τους, ενώ ένα 10% εκτιμά ότι θα υπάρξουν και κενές θέσεις εργασία λόγο συνταξιοδοτήσεων. Όσον αφορά την πρόθεση κάλυψης των θέσεων αυτών, το 89%των επιχειρήσεων δηλώνουν πως προτίθενται να τις καλύψουν, αν όχι όλες, τότε σίγουρα τις περισσότερες. Η πρόθεση κάλυψης των θέσεων εργασίας στην ΠΕ Χαλκιδικής φτάνει στο 97%, ενώ για τον Πρωτογενή τομέα αγγίζει το 100% και ακολουθεί ο τομέα των Υπηρεσιών με 92% .

Ταυτόχρονα, και η πρόθεση απολύσεων για το ίδιο εξάμηνο είναι πολύ χαμηλή με το 87% των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια να δηλώνει με σιγουριά πως δεν πρόκειται να πραγματοποιήσει καμία απόλυση.

Όσον αφορά την ιεράρχηση των επαγγελματικών ειδικοτήτων, οι Πωλητές κατέχουν την υψηλότερη θέση και ακολουθούν οι Επαγγελματίες και οι Υπάλληλοι Γραφείου. Επιπλέον των παραπάνω επαγγελμάτων, κομβικά για την εύρυθμη λειτουργία της περιφερειακής αγορά εργασίας θεωρούνται, μεταξύ άλλων, οι Βοηθοί Επαγγελματιών επιχειρήσεων και διοίκησης, οι Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και οι Ανειδίκευτοι εργάτες - χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες. Από τα αποτελέσματα της έρευνας συμπεραίνουμε ότι το πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι επιθυμητό και ακολουθεί το απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Για κάποια επαγγέλματα, δεν υπάρχει προσδιορισμός συγκεκριμένου επιθυμητού εκπαιδευτικού επιπέδου από πλευράς

εργοδοτών, με την επιλογή «Αδιάφορο ως προς την ολοκλήρωση της πρωτοβάθμιας/ Κανένα εκπαιδευτικό επίπεδο» να κυμαίνεται στο ποσοστό του 16% συνολικά στις ΠΕ.

Ενδιαφέρουσα προσέγγιση της 4ης Έρευνας Πεδίου αποτελεί η διερεύνηση της πρόθεσης των εργοδοτών να προχωρήσουν σε προσλήψεις ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις τους και η αλλαγή στάσης τους σε ενδεχόμενη επιδότησή τους. Δυστυχώς, στην εποχή της εξέλιξης και της τεχνολογίας, το 49% των επιχειρήσεων της ΠΚΜ δεν διαθέτει πρόσβαση σε άτομα ΑμεΑ, προκειμένου να μπορέσουν να απασχοληθούν ως εργαζόμενοι σ' αυτές. Ουσιαστικά, μόνο μια στις δυο επιχειρήσεις διατηρούν τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις για άτομα ΑμεΑ. Τα πιο υψηλά ποσοστά σε έλλειψη πρόσβασης ατόμων με αναπηρία παρατηρούνται στους τομείς των Κατασκευών και του Πρωτογενούς Τομέα.

Στην ερώτηση της έρευνας για μελλοντική πρόσληψη ατόμων ΑμεΑ, το 46% των επιχειρήσεων απάντησε θετικά. Από τις επιχειρήσεις που απάντησαν αρνητικά (ποσοστό 47%) το 14% ισχυρίστηκε πως μια ενδεχόμενη επιδότηση θα τις επηρέαζε τελικά θετικά προς αυτήν την κατεύθυνση. Η Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών - με το μεγαλύτερο ποσοστό προτίμησης, σχεδόν 80% - η επιδότηση στο μισθό/ημερομίσθιο και η επιδότηση για την προσαρμογή των υποδομών της επιχείρησης για τα άτομα με Αναπηρία θεωρούνται σημαντικά κίνητρα για την πρόσληψη των ατόμων ΑμεΑ, με τις περισσότερες επιχειρήσεις που απάντησαν καταφατικά να επιθυμούν και τις τρεις μορφές επιδότησης.

Στην ψηφιακή εποχή της παγκοσμιοποίησης, τα αποτελέσματα της έρευνάς μας στο τρίτο και τελευταίο κομμάτι, δε θα μπορούσαν να μη επιβεβαιώνουν το αυτονόητο πως οι βασικές ψηφιακές δεξιότητες και η γνώση της Αγγλικής γλώσσας αποτελούν τις πιο σημαντικές δεξιότητες για εργασία τον 21ο αιώνα και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Ακολουθούν με μικρές διαφορές στα ποσοστά - μάλιστα σε κάποιες ΠΕ είναι αρκετά υψηλά - οι επικοινωνιακές / κοινωνικές δεξιότητες. Εντύπωση προκαλεί η απάντηση «καμία από τις παραπάνω» με συνολικό ποσοστό 26%, το οποίο οδηγεί στο συμπέρασμα πως πρωτίστως τους εργοδότες απασχολούν οι ειδικές επαγγελματικές γνώσεις & δεξιότητες και όχι τόσο οι άλλες επιμέρους δεξιότητες. Δυστυχώς, και στην παρούσα έρευνα, όπως και στην προηγούμενη, οι εργοδότες της ΠΚΜ συνεχίζουν να δείχνουν μηδενικό ενδιαφέρον για διαπολιτισμικές δεξιότητες και δεξιότητες καινοτομίας, εύρημα το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για περαιτέρω διερεύνηση ώστε να εντοπιστεί αν αυτές οι δεξιότητες είναι όντως περιττές σε σχέση με τις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας στην ΠΚΜ.

Και στην 4η Έρευνα Πεδίου, παρατηρήθηκε ότι κάποιοι εργοδότες αναφέρουν ως ζητούμενη δεξιότητα την «εμπειρία/ προϋπηρεσία» , μη έχοντας, πιθανόν, τη δυνατότητα να προσδιορίσουν πιο συγκεκριμένα ποιες είναι οι συγκεκριμένες επιθυμητές γνώσεις και δεξιότητες. Η εξοικείωση των ίδιων των εργοδοτών (και πιθανώς η κατάρτισή τους) πάνω σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού θα βοηθούσε στην κατανόηση – κι εντέλει κάλυψη- των αναγκών της περιφερειακής αγοράς εργασίας της Κεντρικής Μακεδονίας.

Ποιοτική Έρευνα

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται μια προσπάθεια αποτίμησης και σύνοψης των απαντήσεων από τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που καταγράφηκαν από τις 15 εις βάθος συνεντεύξεις που ελήφθησαν. Τα ευρήματα μπορούν να συνοψισθούν στις εξής παρατηρήσεις:

1. Ισχυρή ζήτηση σε ψηφιακές γνώσεις και δεξιότητες, με τους εργοδότες να αναζητούν εργαζόμενους σε ψηφιακό marketing, data analyst και ψηφιακές τεχνολογίες.
2. Πολύ μεγάλη ζήτηση σε τεχνικά επαγγέλματα, ηλεκτρολόγους, ψυκτικούς, συντηρητές, μηχανολόγους καθώς υπάρχει έλλειψη.
3. Μια στις δυο επιχειρήσεις πιστεύει πως υπάρχει έλλειμα δεξιοτήτων και γνώσεων στους εργαζομένους που οφείλεται στην έλλειψη πρακτικής άσκησης για απόκτηση γνώσεων και στην ύπαρξη μειωμένου ενδιαφέροντος από την πλευρά των επιχειρήσεων για κατάρτιση του προσωπικού τους.
4. Άρνηση / έλλειψη ενδιαφέροντος εξειδίκευσης από μέρους των εργαζομένων και επιθυμία εύρεση «εύκολης» εργασίας.
5. Ενίσχυση κατάρτισης χρονικά και θεματικά προς τεχνικά επαγγέλματα.
6. Περίπου το 10% των επιχειρήσεων της ΠΚΜ εντάσσει μετακλητούς εργαζόμενους στην παραγωγική τους διαδικασία.
7. Αναφορικά με τον τομέα που χρησιμοποιεί περισσότερο μετακλητούς πρώτος είναι το τομέας της Μεταποίησης και ακολουθεί ο τομέας των Κατασκευών.
8. Οι ανάγκες τις οποίες καλύπτουν οι επιχειρήσεις από μετακλητούς αναφέρονται κυρίως σε ανειδίκευτο προσωπικό.

Βάσει των ευρημάτων και συμπερασμάτων θα μπορούσαν να προταθούν τα κάτωθι:

- Αύξηση των προγραμμάτων κατάρτισης των απασχολουμένων στις Περιφερειακές Ενότητες της Κεντρικής Μακεδονίας.
- Ανάγκη κατάρτισης στελεχών και εργαζομένων κυρίως σε τεχνικά επαγγέλματα.
- Ανάγκη καταγραφής διαχρονικά σε περιφερειακό επίπεδο των μετακλητών εργαζόμενων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Ερωτηματολόγιο Ποσοτικής Έρευνας

ΠΡΟΦΙΛ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Σε ποια Περιφερειακή Ενότητα δραστηριοποιείται η επιχείρηση;
- Θεσσαλονίκης
- Ημαθίας
- Κιλκίς
- Πέλλας
- Πιερίας
- Σερρών
- Χαλκιδικής

2. Τομέας Δραστηριότητας
- Εμπόριο
- Υπηρεσίες
- Μεταποίηση
- Κατασκευές
- Πρωτογενής

3. Έτη λειτουργίας της επιχείρησης: [_____]
Αριθμητικό πεδίο (0 αν λειτουργεί κάτω από 1 έτος)

4. Είχε την προηγούμενη διετία εξαγωγική δραστηριότητα η επιχείρηση; (ΝΑΙ/ΟΧΙ)
4.1. Αν ΝΑΙ, σε τι ποσοστό του τζίρου σας αντιστοιχεί; [_____] %

5. Πόσους εργαζόμενους απασχολεί η επιχείρηση; [10] [_____]
Αριθμητικό πεδίο (0 αν λειτουργεί κάτω από 1 έτος)
(Ανάλυση ανά μέγεθος επιχείρησης)
- <10 (πολύ μικρές)
- 10-49 (μικρές)
- 50 – 249 (μεσαίες)
- >250 (μεγάλες)

(ex - post κατηγοριοποίηση)

6. Αριθμός εργαζομένων στην επιχείρηση
6.1. Αν απάντησαν >0 στην Ερ.5 – Πόσες θέσεις πλήρους απασχόλησης [_____]
6.2. Αν απάντησαν >0 στην Ερ.5 – Πόσες θέσεις μερικής απασχόλησης [_____]
(Αριθμητικό πεδίο, 0 αν δεν υπάρχει το είδος της θέσης)

[10] SME categorization according to the EU recommendation 2003/361 και για τις μεγάλες επιχειρήσεις εδώ

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

7. Πόσες **<u>κενές θέσεις</u>**[11] υπάρχουν σήμερα στην επιχείρηση [___]
(Αριθμητικό πεδίο, 0 αν δεν υπάρχουν κενές θέσεις)

8. Σε ποιες ειδικότητες υπάρχουν σήμερα **<u>κενές θέσεις</u>** στην επιχείρηση σας; *(Αν απάντησε >0 στην Ερώτηση 7 - πολλαπλή επιλογή, επιλογή όσων ισχύουν, ίσο ή μικρότερο της αριθμητικής απάντησης στην Ερώτηση 7)*

1. - Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη
2. - Επαγγελματίες (επιστημονικές ειδικότητες π.χ οικονομολόγοι , μηχανικοί , γιατροί, νομικοί)
3. - Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα
4. - Υπάλληλοι γραφείου
5. - Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές
6. - Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς
7. - Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα
8. -Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές
9. - Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες
10. - Άλλο ***<u>(καταγράφεται περιγραφική απάντηση για εκ των υστέρων κατηγοριοποίηση)</u>***.

9. Ποιος είναι ο **<u>κύριος λόγος</u>** που οι θέσεις παραμένουν κενές;
(Αν απάντησε >0 στην Ερώτηση 6)

1. Έλλειψη ατόμων με τα απαιτούμενα προσόντα – δεξιότητες - εμπειρία
2. Έλλειψη ατόμων που ενδιαφέρονται να κάνουν αυτό το είδος εργασίας
3. Έντονος ανταγωνισμός από άλλους εργοδότες
4. Μη ελκυστικές αμοιβές, ωράριο, εργασιακές συνθήκες
5. Μη ελκυστικοί όροι πρόσβασης στην εργασία
6. Άλλο, ***<u>(καταγράφεται περιγραφική απάντηση για εκ των υστέρων κατηγοριοποίηση)</u>***
7. Δεν γνωρίζω
8. Δεν απαντώ

10. Πόσες θέσεις εκτιμάτε ότι θα κενωθούν **<u>κατά εντός του 2023</u>** (λόγω συνταξιοδότησης/αποχώρησης ή επέκτασης δραστηριοτήτων); (*Αριθμητικό πεδίο, – 1 αν δεν γνωρίζει)*

10.1 Κένωση Θέσεων λόγω αποχώρησης [____]
10.2 Νέες Θέσεις λόγω επέκτασης [____]

11. Σκοπεύετε να καλύψετε τις **<u>κενές θέσεις (τρέχουσες και μελλοντικές)</u> εντός του 2023** *(αν απάντησε >0 στην Ερώτηση 7)*

- Όλες
- Τις περισσότερες
- Μερικές
- Καμία
- Δεν γνωρίζω
- Δεν απαντώ

[11] *Ο όρος «κενές θέσεις» σημαίνει θέσεις για τις οποίες η επιχείρηση είναι σε <u>ενεργή</u> αναζήτηση προσωπικού*

11.1. Υπάρχει η δυνατότητα πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία (πχ κινητικά προβλήματα, τυφλότητα κλπ.) για να απασχοληθούν στην επιχείρησή σας;

- Ναι
- Όχι
- Δεν γνωρίζω
- Δεν απαντώ

11.2. Προτίθεστε να προσλάβετε Άτομα με Αναπηρία στη φάση νέων προσλήψεων στην επιχείρησή σας;

- Ναι
- Όχι
- Δεν γνωρίζω
- Δεν απαντώ

11.3. Αν ΟΧΙ, τυχόν επιδότηση της εργασιακής θέσης θα άλλαζε το ενδιαφέρον της επιχείρησής προς αυτήν την κατεύθυνση;

- Ναι
- Όχι
- Δεν γνωρίζω
- Δεν απαντώ

11.4. Σε περίπτωση που απαντήσατε καταφατικά στην προηγούμενη ερώτηση (Ερώτηση 11.3), αναφέρετε ποια από τα παρακάτω κίνητρα θεωρείτε σημαντικά:

Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Επιδότηση μισθού/ημερομισθίου	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Επιδότηση για προσαρμογή των υποδομών της επιχείρησης για τα Άτομα με Αναπηρία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Άλλο. Προσδιορίστε [……..]		

12.1. Σκοπεύετε να απολύσετε προσωπικό **εντός του 2023**;

- Ναι
- Μάλλον Ναι
- Μάλλον Όχι
- Όχι
- Δεν γνωρίζω
- Δεν απαντώ

12.2. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στην Ερώτηση 12.1. (ΝΑΙ ή ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ) αναφέρετε τους λόγους στους οποίους οφείλεται η ενδεχόμενη μείωση των θέσεων εργασίας στην επιχείρησή σας εντός του 2023;

(ερώτηση ανοιχτού τύπου)

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ/ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ/ΓΝΩΣΕΙΣ

13. Αναφέρετε τις 4 σημαντικότερες ειδικότητες για την λειτουργία της επιχείρησή σας και το αντίστοιχο ζητούμενο εκπαιδευτικό επίπεδο
(αυθόρμητες απαντήσεις που κατηγοριοποιούνται από την ερευνήτρια/ή τηλεφωνικά 2ψήφιου ESCO)[12]

Ειδικότητα 1 _____- - Εκπαιδευτικό επίπεδο 1 _____

(…)

Ειδικότητα 4 _____ - - Εκπαιδευτικό επίπεδο 4 _____

Κατηγορίες εκπαιδευτικού επιπέδου (προσαρμοσμένες με τα εθνικά ανάλογα των κατά ISCED κατηγοριών)[13]

- *Αδιάφορο ως προς την ολοκλήρωση της πρωτοβάθμιας*
- *Δημοτικό*
- *Γυμνάσιο*
- *Λύκειο ή ΕΠΑΛ*
- *ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ*
- *Απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ*
- *Κάτοχος Μεταπτυχιακού*
- *Κάτοχος Διδακτορικού*

14. Εκτός από τις **ειδικές επαγγελματικές γνώσεις & δεξιότητες** που απαιτούνται για τους εργαζόμενους, παρακαλώ αναφέρετε όσες **άλλες** βασικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για τους εργαζόμενους και υποψήφιους εργαζόμενους που **<u>απαιτούνται</u>** για την καλύτερη λειτουργία της επιχείρησής σας *(αυθόρμητες απαντήσεις που κατηγοριοποιούνται από τον ερευνητή/τρια)*

    1. Ειδικές ψηφιακές δεξιότητες σε εφαρμογές του αντικειμένου του επαγγέλματος
    2. Καλή Γνώση/Χρήση Ελληνικής Γλώσσας
    3. Γνώση/Χρήση Αγγλικών
    4. Γνώση/Χρήση άλλης ξένης γλώσσας
    5. Βασικές ψηφιακές δεξιότητες - διαδικτυακή συνεργασία/τηλεργασία
    6. Επικοινωνιακές – κοινωνικές δεξιότητες
    7. Ικανότητα συνεργασίας σε ομάδα
    8. Διαπολιτισμικές δεξιότητες
    9. Στρατηγική σκέψη και ηγετικές δεξιότητες
    10. Δημιουργικότητα/Κριτική σκέψη/Καινοτομία/Επίλυση προβλημάτων
    11. Προσαρμοστικότητα - Ευελιξία
    12. Οργανωτικότητα
    13. Τεχνικές διαχείρισης χρόνου
    14. Ανάληψη πρωτοβουλιών
    15. Άλλο, (<u>*καταγράφεται η περιγραφική απάντηση πιθανή για εκ των υστέρων κατηγοριοποίηση)*</u>
    16. Καμία

[12] Για λεπτομερή αναφορά των κατηγοριών επαγγελμάτων, βλ. Παράρτημα
[13] βλ. Παράρτημα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – Οδηγός Συνέντευξης Ποιοτικής Έρευνας

1. Ποια ειδικότητες εργαζομένων θεωρείτε ότι θα εμφανίσουν στο μέλλον την μεγαλύτερη δυναμική και ζήτηση και γιατί;

2. Γενικά θα λέγατε ότι υπάρχει έλλειμμα δεξιοτήτων & γνώσεων στους εργαζόμενους σας;
   2.1. Αν ναι, που το αποδίδετε;

3. Υπάρχουν προτάσεις τις οποίες θα θέλατε να υποβάλλετε προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για θέματα κατάρτισης εργαζομένων;

4. Απασχολείτε ή έχετε απασχολήσει την τελευταία 3ετία στην επιχείρησή σας υπηκόους τρίτων χωρών;
   4.1. Αν ναι, από ποιες χώρες και πόσους (προσεγγιστικά)

5. Ποιες δεξιότητες ή/και ανάγκες της επιχείρησής σας που δεν καλύφθηκαν/καλύπτονται από το εγχώριο εργατικό δυναμικό, κάλυψαν οι υπήκοοι τρίτων χωρών;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – Κωδικοποιήσεις

Ταξινόμηση Επαγγελμάτων κατά ESCO / ISCO 08

Οι κωδικοί επαγγελμάτων που θα διερευνηθούν καταγράφονται παρακάτω:

0 - Ένοπλες δυνάμεις *(ΔΕ ΔΙΕΡΕΥΝΑΤΑΙ)*

1 - Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη

- 11 - Γενικοί διευθυντές, ανώτερα διοικητικά στελέχη και μέλη των νομοθετικών σωμάτων
- 12 - Διοικητικοί και εμπορικοί διευθυντές
- 13 - Διευθυντές παραγωγής και εξειδικευμένων υπηρεσιών
- 14 - Διευθυντές ξενοδοχείων, εστιατορίων, επιχειρήσεων λιανικού και χονδρικού εμπορίου και άλλων υπηρεσιών

2 - Επαγγελματίες

- 21 - Ασκούντες επιστημονικά επαγγέλματα και μηχανικοί
- 22 - Επαγγελματίες του τομέα της υγείας
- 23 - Εκπαιδευτικοί
- 24 - Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης
- 25 - Επαγγελματίες του τομέα των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας
- 26 - Επαγγελματίες του νομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού κλάδου

3 - Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα

- 31 - Τεχνικοί θετικών επιστημών και μηχανικής
- 32 - Τεχνικοί του τομέα της υγείας
- 33 - Βοηθοί Επαγγελματιών επιχειρήσεων και διοίκησης
- 34 - Βοηθοί επαγγελματιών του νομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού τομέα και ασκούντες συναφή επαγγέλματα
- 35 - Τεχνικοί του τομέα της πληροφόρησης και επικοινωνίας

4 - Υπάλληλοι γραφείου

- 41 - Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και χειριστές μηχανών με πληκτρολόγιο
- 42 - Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών
- 43 - Υπάλληλοι καταγραφής αριθμητικών δεδομένων και υλικών
- 44 - Άλλοι υπάλληλοι γραφείου

5 - Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές

- 51 - Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών
- 52 - Πωλητές
- 53 - Απασχολούμενοι στην παροχή ατομικής φροντίδας
- 54 - Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών προστασίας

6 - Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς

- 61 - Ειδικευμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι, επαγγελματίες
- 62 - Ειδικευμένοι δασοκόμοι, υλοτόμοι, αλιείς και κυνηγοί, επαγγελματίες
- 63 - Γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς, κυνηγοί και συλλέκτες θηραμάτων για ίδια κατανάλωση

7 - Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα

71 - Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων, εξαιρουμένων των ηλεκτρολόγων
72 - Τεχνίτες μετάλλων, μηχανημάτων και ασκούντες συναφή επαγγέλματα
73 - Χειροτέχνες και τυπογράφοι
74 - Ηλεκτρολόγοι και ηλεκτρονικοί
75 - Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων, επεξεργασίας ξύλου, ειδών ένδυσης και ασκούντες συναφή επαγγέλματα

8 - Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι)

81 - Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού
82 - Συναρμολογητές (μονταδόροι)
83 - Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού

9 - Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες και μικροεπαγγελματίες

91 - Καθαριστές και βοηθοί
92 - Ανειδίκευτοι εργάτες γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας
93 - Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης και μεταφορών
94 - Βοηθοί παρασκευής φαγητών
95 - Πλανόδιοι πωλητές, πρόσωπα που παρέχουν μικροϋπηρεσίες στο δρόμο και ασκούντες συναφή επαγγέλματα
96 - Συλλέκτες απορριμμάτων και άλλοι ανειδίκευτοι εργάτες

Αντιστοιχία Εκπαιδευτικών επιπέδων έρευνας με την Ταξινόμηση ISCED

ISCED (Αγγλικά)	Αντιστοιχία στο Εθνικό πλαίσιο	Ορολογία που θα χρησιμοποιηθεί στην 4η Έρευνα Πεδίου
ISCED 0**: Early childhood education ('less than primary' for educational attainment)**	Ορισμένες τάξεις Δημοτικού	Αδιάφορο ως προς την ολοκλήρωση της πρωτοβάθμιας
ISCED 1**: Primary education**	Απολυτήριο Δημοτικού	Δημοτικό
ISCED 2**: Lower secondary education**	Απολυτήριο Γυμνασίου	Γυμνάσιο
ISCED 3**: Upper secondary education**	- Απολυτήριο Λυκείου - Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας Επιπέδου 3 - ΣΕΚ - Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Κατάρτισης Επιπέδου 1 - ΙΕΚ	Λύκειο ή ΕΠΑΛ
ISCED 4**: Post-secondary non-tertiary education**	- Πτυχίο ΕΠΑΣ - Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας Επιπέδου 3 ΕΠΑΛ. - Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου ΕΠΑΛ	ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ
ISCED 5**: Short-cycle tertiary education**	**-**	**-**
ISCED 6**: Bachelor's or equivalent level**	Πτυχίο ΑΕΙ/ ΤΕΙ (και οι πενταετείς σπουδές, στρατιωτικές σχολές[14])	Απόφοιτος ΑΕΙ/ ΤΕΙ
ISCED 7**: Master's or equivalent level**	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης	Κάτοχος Μεταπτυχιακού
ISCED 8: Doctoral or equivalent level	Διδακτορικό Δίπλωμα	Κάτοχος Διδακτορικού

[14] όπου δεν έχει γίνει αντιστοιχία του τίτλου με Master (όπως πχ στη Γεωπονική και τις Πολυτεχνικές σχολές)

Αντιστοιχία επιλεγμένων γνώσεων /δεξιοτήτων/ ικανοτήτων για την έρευνα με την Ταξινόμηση ESCO

1η Έρευνα Πεδίου	Αντιστοιχία με ESCO	Ορολογία 3ης Έρευνας Πεδίου	Ορολογία 4ης Έρευνας Πεδίου	Σημείωση Ερευνητή / Επεξήγηση στους συμμετέχοντες
Βασικές ψηφιακές δεξιότητες - διαδικτυακή συνεργασία/τηλεργασία	T1.3 – εργασία με ψηφιακές συσκευές και εφαρμογές	**Βασικές ψηφιακές δεξιότητες**	**Βασικές ψηφιακές δεξιότητες**	Εφαρμογή βασικών δεξιοτήτων προγραμματισμού, μέτρων ψηφιακής ασφάλειας, πραγματοποίηση αναζητήσεων στο διαδίκτυο, δημιουργία περιεχομένου και χειρισμός λογισμικού επικοινωνίας και συνεργασίας, διαχείριση ψηφιακής ταυτότητας.
Ειδικές ψηφιακές δεξιότητες σε εφαρμογές του αντικειμένου του επαγγέλματος	S5 – Εργασία με υπολογιστές	**Εξειδικευμένες ψηφιακές δεξιότητες**	**Εξειδικευμένες ψηφιακές δεξιότητες**	Χρήση υπολογιστών και άλλων ψηφιακών εργαλείων για την ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση λογισμικού και υποδομής και για την αναζήτηση, ξεδιάλεγμα, οργάνωση, αποθήκευση, ανάκτηση και ανάλυση δεδομένων. Συμπεριλαμβάνει προγραμματισμό, εγκατάσταση και προστασία συστημάτων Η/Υ, ανάλυση ψηφιακών δεδομένων, έλεγχο μηχανημάτων μέσω ψηφιακών προγραμμάτων, μετατροπή οπτικοακουστικών μέσων, διαχείριση βάσεων δεδομένων, δημιουργία χαρτών, συστήματα ERP, διαχείριση ιστοσελίδων κ.α.
Καλή Γνώση/Χρήση Ελληνικής Γλώσσας	L1 - Γλώσσες	**Ελληνικά**	**Ελληνικά**	Η ικανότητα επικοινωνίας, ανάγνωσης, γραφής και ακουστικής κατανόησης στα Ελληνικά
		Στοιχειώδης γνώση Ελληνικής (A1)	**Στοιχειώδης γνώση Ελληνικής (A1)**	Ο ενήλικας στο επίπεδο Α1 αναμένεται να διαθέτει την ικανότητα να κατανοεί και να χρησιμοποιεί καθημερινές εκφράσεις που του είναι οικείες καθώς και πολύ βασικές φράσεις που έχουν στόχο την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων αναγκών. Πρέπει να είναι σε θέση να συστηθεί και να συστήνει άλλους και να ρωτά και να απαντά σε ερωτήσεις που αφορούν προσωπικά στοιχεία. Πρέπει να μπορεί να συνδιαλέγεται με απλό τρόπο, υπό την

1η Έρευνα Πεδίου	Αντιστοιχία με ESCO	Ορολογία 3ης Έρευνας Πεδίου	Ορολογία 4ης Έρευνας Πεδίου	Σημείωση Ερευνητή / Επεξήγηση στους συμμετέχοντες
				προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής του μιλάει αργά και καθαρά και είναι διατεθειμένος να βοηθήσει.
		Καλή γνώση Ελληνικής (Β2)	**Καλή γνώση Ελληνικής (Β2)**	Ο υποψήφιος πρέπει να έχει την ικανότητα να χρησιμοποιεί την ελληνική γλώσσα με ευχέρεια και αυθορμητισμό, έτσι ώστε η επικοινωνία του με τους φυσικούς ομιλητές να γίνεται χωρίς πίεση και δυσκολία. Πρέπει να είναι σε θέση να κατανοεί τις κύριες ιδέες πάνω σε συγκεκριμένα, αλλά και αφηρημένα θέματα και να χειρίζεται, επίσης, πιο τεχνικά θέματα που ανήκουν στην περιοχή της ειδίκευσής του.
		Άριστη γνώση Ελληνικής (Γ2)	**Άριστη γνώση Ελληνικής (Γ2)**	Ο υποψήφιος στο επίπεδο αυτό πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις επικοινωνιακές ανάγκες οποιασδήποτε περίστασης. Αναμένεται να μπορεί να κατανοεί με ευκολία σχεδόν όλα όσα ακούει ή διαβάζει, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων της καθομιλουμένης, αστείων και πολιτισμικών αναφορών. Είναι σε θέση να χειρίζεται όλες τις πηγές πληροφοριών, προφορικές ή γραπτές, με άνεση και αξιοπιστία, έτσι ώστε να κάνει περιλήψεις ανασυνθέτοντας επιχειρήματα και περιγραφές, δημιουργώντας έτσι συνεκτικές παρουσιάσεις, να χειρίζεται αποτελεσματικά οποιοδήποτε θέμα στο γραπτό και στον προφορικό λόγο με αυθόρμητη έκφραση και μεγάλη άνεση και ακρίβεια.[15]
Γνώση/Χρήση Αγγλικών	L1 - Γλώσσες	**Αγγλικά**	**Αγγλικά**	
		Καλή γνώση Αγγλικής (Β2)	**Καλή γνώση Αγγλικής (Β2)**	
		Άριστη γνώση Αγγλικής (Γ2)	**Άριστη γνώση Αγγλικής (Γ2)**	

[15] Η ανάλυση των επιπέδων ελληνικής προέρχεται από το Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας - https://www.greek-language.gr/certification/node/94.html

1η Έρευνα Πεδίου	Αντιστοιχία με ESCO	Ορολογία 3ης Έρευνας Πεδίου	Ορολογία 4ης Έρευνας Πεδίου	Σημείωση Ερευνητή / Επεξήγηση στους συμμετέχοντες
Γνώση/Χρήση άλλης ξένης γλώσσας	L1 - Γλώσσες	**Άλλη Ξένη Γλώσσα**	**Άλλη Ξένη Γλώσσα**	Ανοιχτού τύπου ερώτηση, σημειώνονται έως τρεις (3) άλλες γλώσσες
Επικοινωνιακές δεξιότητες	S1.2 – Επικοινωνία και δικτύωση	**Επικοινωνιακές δεξιότητες**	**Επικοινωνιακές δεξιότητες**	Επικοινωνία και δικτύωση, συντονισμός δραστηριοτήτων με άλλους, ανάπτυξη επαγγελματικών σχέσεων και πελατολογίου, συνηγορία, προώθηση σκοπών και προϊόντων κ.α.
Ικανότητα συνεργασίας σε ομάδα	T4.3 – Συνεργασία σε ομάδες και δίκτυα	**Συνεργασία & ομαδικό πνεύμα**	**Συνεργασία & ομαδικό πνεύμα**	Δημιουργία δικτύων και ομαδική εργασία
Κοινωνικές -- Διαπολιτισμικές δεξιότητες	T4.3 – Συνεργασία σε ομάδες και δίκτυα	**Διαπολιτισμικές δεξιότητες**	**Διαπολιτισμικές δεξιότητες**	Εργασία σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον, επίδειξη διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης, διαπολιτισμικές ικανότητες στην παροχή υπηρεσιών
Στρατηγική σκέψη και ηγετικές δεξιότητες	T4.4 – Άσκηση ηγετικού ρόλου	**Ηγετικές δεξιότητες**	**Ηγετικές δεξιότητες**	Οικοδόμηση ομαδικού πνεύματος, ανάθεση αρμοδιοτήτων, ηγεσία ομάδας, κινητοποίηση άλλων ατόμων (motivation)
Δημιουργικότητα – καινοτομία	T2.4 – Δημιουργική και καινοτόμος σκέψη	**Δημιουργικότητα & Καινοτομία**	**Δημιουργικότητα & Καινοτομία**	Αυτοσχεδιασμός, παραγωγή νέων ιδεών ή συνδυασμός υφιστάμενων για την ανάπτυξη καινοτόμων, πρωτότυπων λύσεων, ανάπτυξη ιδεών ή συμπερασμάτων που οδηγούν στη δημιουργία και την εφαρμογή καινοτομιών ή αλλαγών
Κριτική σκέψη & επίλυση προβλημάτων	T2.3 – Αντιμετώπιση προβλημάτων	**Αντιμετώπιση προβλημάτων**	**Αντιμετώπιση προβλημάτων**	Εντοπισμός κι επίλυση προβλημάτων
Ευελιξία	T3.4 – Επίδειξη βούλησης για μάθηση	**Ευελιξία & Προσαρμοστικότητα**	**Ευελιξία & Προσαρμοστικότητα**	Αποδοχή κριτικής και καθοδήγησης, προσαρμογή σε αλλαγές (πχ νέες τεχνολογίες), ευελιξία στην παροχή υπηρεσιών
Προσαρμοστικότητα	T3.4 – Επίδειξη βούλησης για μάθηση	***(συμπεριλαμβάνεται στη δεξιότητα «Ευελιξία & Προσαρμοστικότητα)***	***(συμπεριλαμβάνεται στη δεξιότητα «Ευελιξία & Προσαρμοστικότητα)***	-

1η Έρευνα Πεδίου	Αντιστοιχία με ESCO	Ορολογία 3ης Έρευνας Πεδίου	Ορολογία 4ης Έρευνας Πεδίου	Σημείωση Ερευνητή / Επεξήγηση στους συμμετέχοντες
Οργανωτικότητα	S4.2 – οργάνωση, σχεδιασμός και προγραμματισμός εργασιών και δραστηριοτήτων	**Οργανωτικότητα**	**Οργανωτικότητα**	Οργάνωση, σχεδιασμός και προγραμματισμός εργασιών και δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων, καθοδήγηση επιχειρησιακών δραστηριοτήτων
Τεχνικές διαχείρισης χρόνου	T3.1 – Αποδοτική Εργασία	**Διαχείριση Χρόνου**	**Διαχείριση Χρόνου**	Έλεγχος και τήρηση χρονοδιαγραμμάτων και προθεσμιών, έγκαιρη εγκατάσταση εξοπλισμού
Ανάληψη πρωτοβουλιών	T32. – Προδραστική προσέγγιση	**Ανάληψη Πρωτοβουλιών**	**Ανάληψη Πρωτοβουλιών**	Επίδειξη πρωτοβουλίας και προορατική σκέψη
Άλλο				Ανοιχτού τύπου ερώτηση, σημειώνονται έως τρεις (3) άλλες γνώσεις/ ικανότητες/ δεξιότητες
Καμία				

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Πίνακες Δεδομένων Ποσοτικής

Πίνακας 20 – Απαντήσεις στην κατηγορία «Άλλο» για την ερώτηση (9) «Ποιος είναι ο κύριος λόγος που οι θέσεις παραμένουν κενές;»

α/α	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
12	ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑ
13	ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑ
195	ΛΟΓΩ ΣΑΙΖΟΝ - ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑ
255	ΝΕΕΣ & ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
270	ΛΟΓΩ ΣΑΙΖΟΝ - ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑ
323	ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΘΕΣΗ - ΕΛΛΕΙΨΗ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ
356	ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΘΕΣΗ - ΕΛΛΕΙΨΗ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ
452	ΝΕΕΣ & ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
524	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
526	ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
555	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
559	ΝΕΕΣ & ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
626	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Πίνακας 21 - Απαντήσεις στην κατηγορία «Άλλο» για την ερώτηση (17) «Εκτός από τις Ειδικές Επαγγελματικές γνώσεις & δεξιότητες που απαιτούνται για τους εργαζόμενους, παρακαλώ αναφέρετε όσες άλλες βασικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για τους εργαζόμενους και υποψήφιους εργαζόμενους της 1ης πιο σημαντικής ειδικότητας (που αναφέρατε παραπάνω) που απαιτούνται για την καλύτερη λειτουργία της επιχείρησής σας;»

α/α	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
7	ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ
8	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ
25	ΟΡΕΞΗ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ
47	ΚΑΛΗ ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΩ ΒΑΡΙΑΣ ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
94	ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ
104	ΟΡΕΞΗ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ
141	ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΓΕΙΙΝΗΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
175	ΠΡΟΥΠΗΡΕΣΙΑ
176	ΘΕΜΑΤΑ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
187	ΕΧΕΜΥΘΕΣ,ΛΙΓΟΜΙΛΗΤΕΣ
233	ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ
257	ΔΙΠΛΩΜΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ
268	ΟΡΕΞΗ ΓΙΑ ΔΟΥΛΕΙΑ
288	ΜΥΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ
303	ΔΙΠΛΩΜΑ Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

320	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ
335	ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ
348	ΔΙΠΛΩΜΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ
353	ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ
355	ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ, ΣΤΗΣΙΜΟ ΒΙΤΡΙΝΑΣ
369	ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ
399	ΔΙΠΛΩΜΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ
412	ΚΑΤΟΧΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ
419	ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΗΧΑΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ
438	ΕΝΤΙΜΟΣ
452	ΔΙΠΛΩΜΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ
458	ΝΑ ΕΧΕΙ ΔΙΠΛΩΜΑ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΑΚΙ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ
461	ΔΙΠΛΩΜΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ
495	ΔΙΠΛΩΜΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΣ
527	ΔΙΚΟ ΤΟΥ ΜΕΣΟ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ
539	ΕΡΓΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
544	ΔΙΠΛΩΜΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΙΧ
554	ΟΡΕΞΗ ΓΙΑ ΔΟΥΛΕΙΑ
564	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ
578	ΔΙΠΛΩΜΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΙΧ
587	ΔΙΠΛΩΜΑ ΑΥΟΚΙΝΗΤΟΥ
593	ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΡΕΞΗ
598	ΓΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΜΟΔΑ
618	ΔΙΠΛΩΜΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ
624	ΠΡΟΣΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – Δεδομένα Ποιοτικής

Καταγραφές απαντήσεων των συνεντεύξεων

Ερώτηση 1: Ποια ειδικότητες εργαζομένων θεωρείτε ότι θα εμφανίσουν στο μέλλον την μεγαλύτερη δυναμική και ζήτηση και γιατί;

	Απαντήσεις
1.	ΝΟΜΙΖΩ ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΟΙ (ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΨΥΚΤΙΚΟΙ) ΓΙΑΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΛΟΙ ΜΕ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΣΟ ΨΑΧΝΟΥΜΕ ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΟΥΜΕ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΠΟΥ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΑΠΟ ΑΥΤΑ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΣΤΟΝ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ **ΤΟΜΕΑΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ**
2.	ΣΥΝΤΗΡΗΤΕΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ (ΤΕΧΝΙΚΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ) ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΙ –ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ ΔΕΝ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΔΕΝ ΞΕΡΩ ΓΙΑΤΙ, ΨΑΧΝΟΥΜΕ ΚΑΙ ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΟΥΜΕ ΕΔΩ ΚΑΙ ΚΑΙΡΟ **ΤΟΜΕΑΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ**
3.	ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΣΕ ΑΠΛΟΥΣ ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΥΣ ΕΡΓΑΤΕΣ ΕΧΟΥΜΕ ΕΛΛΕΙΨΗ **ΤΟΜΕΑΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ**
4.	ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΙΔΙΩΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΥΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΒΡΟΥΜΕ ΤΕΤΟΙΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ **ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ**
5.	ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΤΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΜΕ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΤΟΜΕΑ ΓΙΑΤΙ ΨΑΧΝΟΥΜΕ ΤΕΤΟΙΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΥΤΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΥΝΕΧΩΣ ΚΑΙ ΕΜΦΑΝΙΖΟΥΝ ΕΛΛΕΙΨΗ **ΤΟΜΕΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**
6.	ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΜΕ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΓΙΑΤΙ ΟΛΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕΣΩ ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΠΛΕΟΝ **ΤΟΜΕΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**
7.	ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ DIGITAL MARKETING, ΤΗΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΜΕΣΩ ΙΝΤΕΡΝΕΤ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ E-SHOP, ΓΙΑΤΙ ΟΛΟΙ ΠΑΝΕ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΚΕΙ, ΕΧΕΙ ΜΕΙΩΘΕΙ Η ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ **ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ**
8.	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, ΨΥΚΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΟΙ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΓΙΑΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΖΗΤΗΣΗ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΣΤΙΓΜΗ **ΤΟΜΕΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**
9.	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΥΣ / ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΥΣ/ ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΥΣ ΓΕΩΠΟΝΟΥΣ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ… ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΟΥΜΕ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΛΛΕΙΨΗ **ΤΟΜΕΑΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ - ΕΜΠΟΡΙΟΥ**
10.	ΑΝΑΛΥΤΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΝΑ ΑΝΑΛΥΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΧΕΙ ΓΙΝΕΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ Ο ΟΓΚΟΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΥΞΑΝΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΟΓΚΟ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΝΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΟΝ ΑΝΑΛΥΣΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΒΓΑΖΕΙ ΚΑΠΟΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ **ΤΟΜΕΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**
11.	ΓΙΑ ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΣΗ) ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΟΥΜΕ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΧΕΡΙΑ **ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ**
12.	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΠΩΛΗΤΩΝ **ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ**
13.	ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΝΕΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΑ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΘΑ ΧΡΕΙΑΣΤΟΥΝ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ **ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ**
14.	ΤΕΧΝΙΤΕΣ / ΟΔΗΓΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΡΓΑΤΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ **ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ**
15.	ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΜΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΓΙΑΤΙ ΠΛΕΟΝ ΟΛΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ **ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ**

Ερώτηση 2: Γενικά θα λέγατε ότι υπάρχει έλλειμμα δεξιοτήτων & γνώσεων στους εργαζόμενους σας; Αν ναι, που το αποδίδετε;

Απαντήσεις
1. ΟΧΙ
2. ΝΑΙ... ΨΑΧΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΚΟΛΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΝΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΤΟΥΝ ΣΕ ΚΑΤΙ ....ΕΙΔΙΚΑ ΤΩΡΑ ΜΕ ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΕΙΝΑΙ ΟΛΟΙ ΤΗΣ ΕΥΚΟΛΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑΙ
3. ΟΧΙ
4. ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΤΙ ΠΟΛΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΣΕ ΓΝΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΑΥΤΑ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
5. ΟΧΙ
6. ΝΑΙ ΘΑ ΤΟ ΕΛΕΓΑ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΡΚΕΤΟΙ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΝΕΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ, ΟΠΟΤΕ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΚΑΙ ΑΣ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΗΣ
7. ΔΕΝ ΘΑ ΤΟ ΕΛΕΓΑ ΑΥΤΟ ΑΠΛΑ ΟΛΟΙ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΕΚΕΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
8. ΔΕΝ ΘΑ ΤΟ ΕΛΕΓΑ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Η ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΟΥΣ ΓΙΑΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΙΑ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΩΝ LOGISTICS ΠΟΥ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΜΕΙΣ, ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΦΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ
9. ΟΧΙ
10. ΝΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΑΠΟΔΙΔΩ ΣΤΟ ΟΤΙ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΕΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑΙ Ή ΔΕΝ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΟΥΝ ΚΑΙΝΟΥΡΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ Ή ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΟΥΝ ΑΥΤΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
11. ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΝΟΗΤΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΥΜΕ ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΠΟΔΙΔΩ ΣΤΗΝ ΜΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
12. ΟΧΙ
13. ΟΧΙ
14. ΝΑΙ ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΤΟΙΜΟΙ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΠΟΙΟ ΧΡΟΝΟ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ……ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΤΟΙΜΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ
15. ΜΕΧΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ ΟΧΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΔΕΝ ΞΕΡΩ ΠΩΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Ερώτηση 3: Υπάρχουν προτάσεις τις οποίες θα θέλατε να υποβάλλετε προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για θέματα κατάρτισης εργαζομένων;

Απαντήσεις
1. ΔΕΝ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΣΚΕΦΤΩ ΚΑΤΙ ΤΩΡΑ ΑΛΛΑ ΟΤΙΔΗΠΟΤΕ ΣΤΟ ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΟ.
2. ΘΑ ΘΕΛΑΜΕ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΙΑ ΣΤΡΟΦΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΑΥΤΑ, ΟΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΟ ΚΑΝΕΙ Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΕΧΟΥΝ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ....ΕΔΩ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΣ ΞΕΡΩ ΠΩΣ ΟΛΕΣ ΟΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΨΑΧΝΟΥΝ ΤΙΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΟΥΝ
3. ΚΑΤΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ Όχι
4. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ (ΕΙΔΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ) ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΑ ΚΑΙ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ
5. ΕΙΜΑΙ ΑΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΗ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΧΩ ΚΑΤΙ ΝΑ ΠΩ (ΟΧΙ)
6. ΟΧΙ
7. ΑΥΤΕΣ ΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΙΣ ΝΑ ΣΥΝΔΥΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΝΑ ΤΟΥΣ ΚΡΑΤΗΣΟΥΝ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΜΕ ΜΙΣΘΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΕΧΕΙ ΝΟΗΜΑ ΤΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ (ΕΠΩΦΕΛΕΙΤΑΙ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, ΝΑ ΕΠΩΦΕΛΕΙΤΑΙ ΚΑΙ Ο ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ, ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΥΤΟΣ Ο ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΝΟΗΜΑ)
8. ΔΕΝ ΕΧΩ ΚΑΤΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ
9. ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΓΙΑΤΙ ΟΛΑ ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΛΟΙ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ
10. ΟΧΙ ΔΕΝ ΕΧΩ ΤΩΡΑ ΚΑΤΙ ΣΤΟ ΜΥΑΛΟ ΜΟΥ
11. ΟΧΙ
12. ΟΧΙ
13. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ…ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

14. ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΕΙΔΙΚΕΥΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΝΑ ΖΗΤΑΝΕ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΜΙΣΘΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΒΑΣΙΚΟ
15. ΟΧΙ ΓΙΑΤΙ ΕΓΩ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΑΙ ΣΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Ερώτηση 4: Απασχολείτε ή έχετε απασχολήσει την τελευταία 3ετία στην επιχείρησή σας υπηκόους τρίτων χωρών; Αν ναι, από ποιες χώρες και πόσους (προσεγγιστικά)

Απαντήσεις
1. ΝΑΙ. ΩΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΛΕΙΣΤΟΝ ΑΛΒΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΠΟΙΟΥΣ ΒΟΥΛΓΑΡΟΥΣ ΠΕΡΙΠΟΥ ΣΤΑ ΠΕΝΗΝΤΑ ΑΤΟΜΑ ΣΥΝΟΛΟ
2. ΝΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ ....ΕΙΝΑΙ ΔΥΟ ΤΡΙΑ ΑΤΟΜΑ
3. ΝΑΙ ΣΕ ΜΕΓΑΛΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ….ΙΔΙΩΣ ΑΠΟ ΑΛΒΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΤΙΚΑ ΤΟ 40 ΤΟΙΣ ΕΚΑΤΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΑΣ (30 ΠΕΡΙΠΟΥ ΑΤΟΜΑ)
4. ΝΑΙ....ΑΛΒΑΝΙΑ...ΚΑΠΟΥ ΣΤΑ 30 ΑΤΟΜΑ
5. ΟΧΙ
6. ΝΑΙ……ΑΛΒΑΝΙΑ, ΣΕΡΒΙΑ …3 ΑΤΟΜΑ
7. ΟΧΙ
8. ΝΑΙ ...ΑΛΒΑΝΙΑ, ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ, ΣΥΝΗΘΩΣ ΣΕ ΕΝΑ ΠΟΣΟΣΤΟ 10 ΜΕ 20 ΤΟΙΣ ΕΚΑΤΟ ΕΝΑΣ ΣΤΟΥΣ ΔΕΚΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ
9. ΕΛΑΧΙΣΤΟΥΣ ΟΥΤΕ ΠΟΥ ΘΥΜΑΜΑΙ
10. ΟΧΙ
11. ΝΑΙ ΑΠΟ ΑΛΒΑΝΙΑ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ 10 ΤΟΙΣ ΕΚΑΤΟ
12. ΟΧΙ
13. ΝΑΙ ΑΛΒΑΝΙΑ/ΠΑΚΙΣΤΑΝ 10 ΑΤΟΜΑ
14. ΟΧΙ
15. ΝΑΙ ΑΛΒΑΝΙΑ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ 70 ΤΟΙΣ ΕΚΑΤΟ

Ερώτηση 5: Ποιες δεξιότητες ή/και ανάγκες της επιχείρησής σας που δεν καλύφθηκαν/ καλύπτονται από το εγχώριο εργατικό δυναμικό, κάλυψαν οι υπήκοοι τρίτων χωρών;

Απαντήσεις
1. ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΑΥΤΟΙ ΕΙΝΑΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΤΩΝ ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ
2. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ... ΑΝΙΔΕΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ
3. ΕΙΝΑΙ ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΦΡΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΣΑΛΙΓΚΑΡΙΩΝ
4. ΑΝΙΔΕΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΚΥΡΙΩΣ ΟΙΚΟΔΟΜΟΙ
5. -
6. ΣΕΡΒΙΣ ΚΟΥΖΙΝΑ
7. -
8. ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΙΚΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ (ΦΟΡΤΩΝΟΥΝ ΣΥΣΚΕΥΑΖΟΥΝ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΝ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΤΑ ΚΙΒΩΤΙΑ ΚΤΛ)
9. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
10. -
11. ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
12. -
13. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
14. –
15. ΕΡΓΑΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - Διασταυρώσεις

Αρχείο παρουσίασης Πινάκων – Γραφημάτων 4ης Ετήσιας Έκθεσης ανάλυσης των τάσεων της αγοράς εργασίας.

Υποβάλλεται Ηλεκτρονικά